

Dosarul nr. 1-1253/2025

PIGD: 1-19084509-12-1-20052025

S E N T I N Ț Ă
în numele Legii

01 iulie 2026

mun.

Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

În componența:

Președintelui ședinței, judecător

Olga

Bejenari

Grefier

Teofilia

Beleuța

Cu participarea:

Acuzatorului de stat, procuror

Ala

Căuș

Apărătorului inculpatului Constantin Putin

Sergiu

Coptu

Apărătorului inculpatei Kmit Natalia

Valentin

Mardari

Inculpatului

Constantin

Putin

Inculpatei

Natalia

Kmit

Interpreților

Liliana Vieru, Artiom

Tataru,

Elena Derevșcicova și Penov

Serghei

a examinat în ședință de judecată publică, în limba română, în procedură generală, cauza penală privind învinuirea lui:

Putin Constantin *****, data nașterii *********,
IDNP *********, originar din *********, domiciliat în *********
cetățean al Republicii Moldova, cu studii superioare,
căsătorit, fără persoane la întreținere, neangajat în
câmpul muncii, pensionar, fără grad de dizabilitate, la
evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află,
fără grade de calificare sau distincții de stat, posedă

limba română, anterior nejudecat, în prezenta cauză, nu s-a aflat în stare de reținere sau arest,

învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 29, 42 alin. (2), 191 alin. (5) și art. 42 alin. (2), 328 alin. (1) din Codul penal,

Kmit Natalia *****, data nașterii *****, IDNP *****, originară din *****, domiciliată în ***** cetățeană a Republicii Moldova, cu studii superioare, văduvă, fără persoane la întreținere, neangajată în câmpul muncii, pensionară, fără grad de dizabilitate, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, fără grade de calificare sau distincții de stat, nu posedă limba română, anterior nejudecată, în prezenta cauză, nu s-a aflat în stare de reținere sau arest,

învinuită în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 29, 42 alin. (2), 191 alin. (5) și art. 42 alin. (4), 328 alin. (1) din Codul penal.

Procedura de citare legală, respectată.

Date referitoare la examinarea cauzei penale:

Prezenta cauză penală a parvenit în instanța de judecată pentru rejudecare, ca urmare a casării Sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, nr. 1-1568/2019 din 03 mai 2024, prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru nr. 1r-718/24 din 15 aprilie 2025. La data de 20 mai 2025, cauza a fost repartizată judecătorului-Olga Bejenari spre examinare și a fost examinată în fond, cu pronunțarea sentinței la data de 01 iulie 2026.

Cu referire la materialele cauzei penale și a probelor administrate în ședința de judecată, instanța de judecată

C O N S T A T Ă:

Faptele prejudiciabile imputate inculpaților.

Inculpatul **Putin Constantin**, exercitând funcția de director al Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”, fiind angajat al întreprinderii de stat, ceea ce în conformitate cu prevederilor art. 123 alin.(2) din Codul penal, constituie persoană publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor publice, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, ignorând prevederile Legii nr. 158 din 04.07.2008, cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legii nr. 25 din 22.02.2008, privind Codul de conduită a funcționarului public, conform cărora era

obligat de prevenirea și curmarea delictelor și a altor infracțiuni în sfera deservită de care era responsabil, inclusiv având responsabilitatea angajării, aprobării evidenței orelor de muncă și remunerarea personalului întreprinderii, acționând împreună și de comun acord cu contabilul-șef al întreprinderii Kmit Natalia, în perioada 2010-2016 a săvârșit delapidarea averii străine, în următoarele circumstanțe:

În perioada 2010-2013, Putin Constantin, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu contabilul-șef Kmit Natalia, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Putin Elena *****, care este fiica sa, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de prelucrător material de informații, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 37620,32 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

În aceeași perioadă 2010-2013, Putin Constantin, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu contabilul-șef Kmit Natalia, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Kmit Tamara *****, care este nora lui Kmit Natalia, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 67896,49 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

La fel, în perioada 2010-2016, Putin Constantin, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu contabilul-șef Kmit Natalia, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Levanova Marina ***** care este fiica economistei Levanova Alexandra, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de magazinier, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 114119,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

Tot Putin Constantin, în perioada 2011-2013, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu în interes material și personal, împreună și de comun acord cu contabilul-șef al întreprinderii Kmit Natalia, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine

că cet. Pitușcan Valeriu *****, care este fiul șefei de depozit din cadrul întreprinderii Pitușcan Galina, este angajat fictiv în cadrul întreprinderii, în funcția de mecanic reparare balanțe, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 29818,48 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

În perioada 2012-2015, Putin Constantin, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu contabilul-șef al întreprinderii Kmit Natalia, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Platonova Tatiana ***** este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de inspector resurse umane, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 60062,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

Totodată, în perioada 2012-2015, Putin Constantin, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu contabilul-șef Kmit Natalia, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Subbotin Iaroslav *****, care este în relații de prietenie cu feciorul său, este angajat fictiv în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 53467,06 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

De asemenea, în perioada 2010-2013, Putin Constantin, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu contabilul-șef al întreprinderii Kmit Natalia, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Parțeniuc Ghenadii ***** este angajat fictiv în funcția de hamal la depozit, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 59655,10 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

Tot Putin Constantin, în perioada 2014-2016, împreună și de comun acord cu contabilul-șef al întreprinderii Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, în interes material și personal, cunoscând cu

certitudine că unii angajați ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența” se aflau peste hotarele Republicii Moldova, a efectuat neîntemeiat și ilegal plăți salariale calculate pentru timpul în care aceștia au absentat de la serviciu, și anume către Pitușcan Galina angajată în funcția de șef de depozit, pentru perioada 29.12.2014 – 08.01.2015, 29.09.2015, 25.10.2015 – 01.11.2015 și 04.11.2015 suma de 1793,56 lei; Bujac Sergiu angajat în funcția de jurist, pentru perioada 15.01.2015 – 17.01.2015 suma de 315,00 lei; Moldovan Natalia exercitând funcția de contabil, pentru perioada 02.01.2015 – 07.01.2015, 29.09.2015, 04.11.2015, 22.05.2016 – 19.09.2016 suma de 1339,11 lei; Litvin Alexandru angajat în funcția de programator, pentru perioada 01.09.2016 – 04.09.2016 suma de 230,91 lei, astfel mijloacele financiare însușite în total neîntemeiat constituie 3678,58 MDL.

În circumstanțele descrise, prin acțiunile lui Putin Constantin, administrației publice locale, reprezentată de Consiliul mun. Chișinău în administrarea căruia se află Întreprinderea de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența” i-au fost cauzat prejudiciu material în sumă totală de 426 317,03 MDL.

Organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile lui **Putin Constantin** în baza art. 29, 42 alin. (2), 191 alin. (5) din Codul penal, *delapidarea averii străine*, adică *însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite cu folosirea situației de serviciu, de două persoane, cauzând daune în proporții deosebit de mari*.

Tot el, Putin Constantin potrivit ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului se învinuiește în aceea că, în continuare, în perioada 09 – 26.08.2016, activând în funcția de director al Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”, acționând prin înțelegere prealabilă cu contabilul-șef Kmit Natalia, având ca scop să se răzbune fața de directorul-adjunct al întreprinderii Ghimpu Ala, pentru faptul că a depus o plângere penală în privința acestora, au întocmit zilnic acte de constatare, unde era inclus eronat absența lui Ghimpu Ala de la serviciu în perioada indicată.

Astfel, potrivit tabelului de pontaj, în perioada 09-12.08.2016, 15-19.08.2016 și 22-26.08.2016 Ghimpu Ala ar fi absentat nemotivat de la serviciu.

Ca rezultat, Putin Constantin fiind determinat de Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, manifestând certitudine că-și depășește drepturile și atribuțiile acordate de lege, a emis ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 contrar dispozițiilor art. 86 alin.(1) lit. g) din Codul muncii, prin care Ghimpu Ala a fost sancționată disciplinar cu mustrare aspră pentru absența nemotivată de la serviciu în perioada 09-26.08.2016 și, concomitent, aceasta a fost concediată din funcția de director adjunct din cadrul Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”.

De asemenea, ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 emis de Putin Constantin, prin care s-a efectuat concedierea lui Ghimpu Ala, a fost emis contrar cadrului legal, din motivul lipsei unei abateri disciplinare imputabile ultimei, iar prin Decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 28.09.2018 Ghimpu Ala a fost restabilită în funcție.

Pe cale de consecință, lui cet. Ghimpu Ala nu i-a fost achitat salariul pentru perioada 23.09.2016-27.09.2018 în sumă de 135765 MDL, fiindu-i cauzat un prejudiciu material în proporții mari.

Organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile lui **Putin Constantin** în baza art. 42 alin. (2), 328 alin. (1) din Codul penal, depășirea atribuțiilor de serviciu, adică *săvârșirea de către o persoană publică, a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.*

Inculpata **Kmit Natalia**, exercitând funcția de contabil-șef al Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”, fiind angajat al întreprinderii de stat, ceea ce în conformitate cu prevederilor art. 123 alin.(2) din Codul penal, constituie persoană publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor publice, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, ignorând prevederile Legii nr. 158 din 04.07.2008, cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legii nr. 25 din 22.02.2008, privind Codul de conduită a funcționarului public, conform cărora era obligat de prevenirea și curmarea delictelor și a altor infracțiuni în sfera deservită de care era responsabilă, inclusiv având responsabilitatea aprobării evidenței orelor de muncă și remunerarea personalului întreprinderii, acționând împreună și de comun acord cu directorul întreprinderii Putin Constantin, în perioada 2010-2016 a săvârșit delapidarea averii străine, în următoarele circumstanțe:

În perioada 2010-2013, Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu directorul Putin Constantin, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Putin Elena *****, care este fiica lui Putin Constantin, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de prelucrător material de informații, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 37620,32 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

În aceeași perioadă 2010-2013, Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu directorul Putin Constantin, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina

„Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Kmit Tamara *****, care este nora sa, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 67896,49 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

La fel, în perioada 2010-2016, Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu directorul Putin Constantin, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Levanova Marina ***** care este fiica economistei Levanova Alexandra, este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de magazinier, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 114119,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

Tot Kmit Natalia, în perioada 2011-2013, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu în interes material și personal, împreună și de comun acord cu directorul Putin Constantin, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Pitușcan Valeriu *****, care este fiul șefei de depozit din cadrul întreprinderii Pitușcan Galina, este angajat fictiv în cadrul întreprinderii, în funcția de mecanic reparare balanțe, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 29818,48 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

În perioada 2012-2015, Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu directorul Putin Constantin, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Platonova Tatiana ***** este angajată fictiv în cadrul întreprinderii respective, în funcția de inspector resurse umane, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 60062,00 MDL pentru perioada în care aceasta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

Totodată, în perioada 2012-2015, Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu directorul Putin

Constantin, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Subbotin Iaroslav *****, care este în relații de prietenie cu feciorul său, este angajat fictiv în funcția de programator, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 53467,06 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

De asemenea, în perioada 2010-2013, Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și de comun acord cu directorul Putin Constantin, în scopul dispunerii și folosirii ilegale a bunurilor ÎS AP Cantina „Adolescența”, cunoscând cu certitudine că cet. Parțeniuc Ghenadii ***** este angajat fictiv în funcția de hamal la depozit, conform evidenței orelor de muncă și în baza ordinelor de plată întocmite și semnate de către Putin Constantin și Kmit Natalia i-au fost calculate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 59655,10 MDL pentru perioada în care acesta nu s-a aflat la serviciu, astfel mijloacele financiare au fost însușite ilegal de Putin Constantin și Kmit Natalia.

Tot Kmit Natalia, în perioada 2014-2016, împreună și de comun acord cu directorul Putin Constantin, acționând cu intenție directă, folosindu-se de situația de serviciu, în interes material și personal, cunoscând cu certitudine că unii angajați ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența” se aflau peste hotarele Republicii Moldova, a efectuat neîntemeiat și ilegal plăți salariale calculate pentru timpul în care aceștia au absentat de la serviciu, și anume către Pitușcan Galina angajată în funcția de șef de depozit, pentru perioada 29.12.2014 – 08.01.2015, 29.09.2015, 25.10.2015 – 01.11.2015 și 04.11.2015 suma de 1793,56 lei; Bujac Sergiu angajat în funcția de jurist, pentru perioada 15.01.2015 – 17.01.2015 suma de 315,00 lei; Moldovan Natalia exercitând funcția de contabil, pentru perioada 02.01.2015 – 07.01.2015, 29.09.2015, 04.11.2015, 22.05.2016 – 19.09.2016 suma de 1339,11 lei; Litvin Alexandru angajat în funcția de programator, pentru perioada 01.09.2016 – 04.09.2016 suma de 230,91 lei; astfel mijloacele financiare însușite în total neîntemeiat constituie 3678,58 MDL.

În circumstanțele descrise, prin acțiunile lui Kmit Natalia, administrației publice locale, reprezentată de Consiliul mun. Chișinău în administrarea căruia se află Întreprinderea de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența” i-au fost cauzat prejudiciu material în sumă totală de 426317,03 MDL”.

Organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile inculpatei **Kmit Natalia** în baza art. 29, 42 alin. (2), 191 alin. (5) din Codul penal, delapidarea averii străine, adică *însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în*

administrarea vinovatului, săvârșite cu folosirea situației de serviciu, de două persoane, cauzând daune în proporții deosebit de mari.

Tot ea, Kmit Natalia, potrivit ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului se învinuiește în aceea că, în continuare, în perioada 09 – 26.08.2016, activând în funcția de contabil-șef al Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”, acționând prin înțelegere prealabilă cu directorul Putin Constantin, având ca scopul de răzbunare față de directorul-adjunct al întreprinderii Ghimpu Ala, pentru faptul că a depus o plângere penală în privința acestora, au întocmit zilnic acte de constatare, unde era inclus eronat absența lui Ghimpu Ala de la serviciu în perioada indicată.

Astfel, potrivit tabelului de pontaj, în perioada 09 – 12.08.2016, 15 – 19.08.2016 și 22 – 26.08.2016 Ghimpu Ala ar fi absentat nemotivat de la serviciu.

Ca rezultat, Putin Constantin fiind determinat de Kmit Natalia, acționând cu intenție directă, manifestând certitudine că-și depășește drepturile și atribuțiile acordate de lege, a emis ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 contrar dispozițiilor art. 86 alin.(1) lit. g) din Codul muncii, prin care Ghimpu Ala a fost sancționată disciplinar cu mustrare aspră pentru absența nemotivată de la serviciu în perioada 09 – 26.08.2016 și, concomitent, aceasta a fost concediată din funcția de director adjunct din cadrul Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”.

De asemenea, ordinul nr. 38-c din 23.09.2016 emis de Putin Constantin, prin care s-a efectuat concedierea lui Ghimpu Ala, a fost emis contrar cadrului legal, din motivul lipsei unei abateri disciplinare imputabile ultimei, iar prin Decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 28.09.2018 Ghimpu Ala a fost restabilită în funcție.

Pe cale de consecință, lui cet. Ghimpu Ala nu i-a fost achitat salariul pentru perioada 23.09.2016 – 27.09.2018 în sumă de 135765 MDL, fiindu-i cauzat un prejudiciu material în proporții mari.

Organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile inculpatei **Kmit Natalia** în baza art. 42 alin. (4), 328 alin. (1) din Codul penal, depășirea atribuțiilor de serviciu, adică *instigarea la săvârșirea de către o persoană publică, a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.*

Privind procedura.

În ședința de judecată, inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia nu au recunoscut vina în săvârșirea infracțiunilor și circumstanțele de fapt imputate, motiv pentru care, în conformitate cu art. 351 și 352 din Codul de procedură penală, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei penale în privința acestora

în procedură generală, în limba română, cu participarea inculpaților, a apărătorilor aleși, cu participarea interpretului, în ședință publică.

Poziția acuzării și a apărării în dezbaterile judiciare, precum și ultimul cuvânt al inculpaților.

În dezbaterile judiciare, acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș, a solicitat instanței de judecată:

– recunoașterea inculpatului Putin Constantin vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 29, 42 alin. (2), 191 alin. (4) din Codul penal, și anume delapidarea averii străine, caracterizată prin sustragerea și dispunerea ilegală de bunurile altei persoane de către persoana căreia acestea i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, în proporții deosebit de mari, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani;

– recunoașterea inculpatului Putin Constantin vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 328 alin. (1) din Codul penal, și anume depășirea atribuțiilor de serviciu, caracterizată prin săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, cauzând daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice. Totodată, având în vedere că de la data comiterii ultimei fapte au trecut mai mult de 5 ani și a intervenit termenul de prescripție, a solicitat liberarea acestuia de pedeapsă penală;

– recunoașterea inculpatei Kmit Natalia vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 29, 42 alin. (2), 191 alin. (4) din Codul penal, și anume delapidarea averii străine, caracterizată prin sustragerea și dispunerea ilegală de bunurile altei persoane de către persoana căreia acestea i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, în proporții deosebit de mari, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani;

– recunoașterea inculpatei Kmit Natalia vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 328 alin. (1) din Codul penal, și anume depășirea atribuțiilor de serviciu, caracterizată prin săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, cauzând daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice. Totodată, având în vedere că de la data comiterii ultimei fapte au trecut mai mult de 5 ani și a intervenit termenul de prescripție, a solicitat liberarea acesteia de pedeapsă penală.

De asemenea, acuzatorul de stat a solicitat admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de partea civilă Consiliul Municipal Chișinău și păstrarea documentelor și corpurilor delict anexate la cauza penală la dosar până la rămânerea definitivă a

sentinței. (Discursul acuzatorului de stat în formă scrisă a fost anexat la materialele cauzei penale)

În replică, acuzatorul de stat a susținut că apărarea nu a indicat în ce măsură învinuirea formulată nu s-ar conforma hotărârilor Curții Constituționale. A indicat că, în privința infracțiunii prevăzute de art. 328 din Codul penal, prejudiciul a fost cuantificat și stabilit, însă acuzarea nu a solicitat încasarea acestuia, deoarece s-a constatat că a fost reparat ulterior. Totodată, a menționat că acuzarea își menține poziția potrivit căreia infracțiunea a fost comisă în forma descrisă în actul de învinuire.

Acuzatorul de stat a mai invocat că majoritatea martorilor audiați au declarat că au activat în cadrul întreprinderii, însă nu cu program deplin de muncă. Potrivit declarațiilor acestora, unii se prezentau la locul de muncă doar ocazional, inclusiv de câteva ori pe parcursul mai multor ani, deși beneficiau de salariu lunar. Totodată, niciuna dintre aceste persoane nu a fost eliberată din funcție pentru neprezentarea la serviciu.

Referitor la învinuirea formulată în baza art. 328 din Codul penal, acuzatorul de stat a susținut că acțiunile imputate au vizat-o inclusiv pe martora Ghimp. De asemenea, a menționat că, în privința persoanelor despre care se cunoștea că sunt rude sau afiliate inculpaților, nu au fost emise ordine de eliberare din funcție, chiar și în situația în care acestea nu se prezentau la locul de muncă.

În ceea ce privește argumentele apărării referitoare la lipsa unor persoane de la locul de muncă în perioada aflării acestora peste hotare, acuzatorul de stat a susținut că aceste împrejurări constituie probe suplimentare ale acuzării. Potrivit poziției acuzării, dacă respectivele persoane ar fi desfășurat în mod real activitate de muncă, conducerea și contabilitatea întreprinderii ar fi putut constata lipsa acestora de la serviciu. Acuzatorul a indicat că asemenea verificări nu au fost efectuate, iar această omisiune este relevantă pentru susținerea acuzației.

Totodată, acuzatorul de stat a precizat că acuzarea nu a contestat existența contractelor individuale de muncă, a ordinelor de angajare sau a documentelor de salarizare. Dimpotrivă, a susținut că persoanele respective au fost formal angajate în baza unor contracte, însă nu au desfășurat în realitate activitate de muncă în cadrul întreprinderii. În acest sens, acuzatorul de stat și-a menținut integral poziția expusă în actul de învinuire.

A contrario, în dezbateri judiciare, **apărătorul Coptu Sergiu, care acționează în interesele inculpatului Putin Constantin**, a solicitat achitarea acestuia pe ambele capete de acuzare. În susținerea poziției sale, apărătorul a invocat că probatoriul administrat de partea acuzării nu demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate. Totodată, a susținut că faptele reținute în sarcina inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor

prevăzute de art. 29, 42 alin. (2), 191 alin. (4) din Codul penal, precum și ale infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 328 alin. (1) din Codul penal.

Apărătorul a menționat că, pentru pronunțarea unei soluții de condamnare, probele administrate trebuie să fie de natură să răstoarne prezumția de nevinovăție și să înlăture orice îndoială rezonabilă cu privire la existența faptei, autorul acesteia și vinovăția inculpatului. În opinia sa, aceste exigențe nu sunt întrunite în prezenta cauză.

De asemenea, apărătorul a susținut că probele administrate de organul de urmărire penală și susținute de acuzatorul de stat nu permit stabilirea cu certitudine a vinovăției inculpatului. Acesta a arătat că, în urma evaluării materialului probator administrat în cauză, nu a fost demonstrată dincolo de orice îndoială rezonabilă existența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunilor imputate.

Potrivit poziției sale, acesta a subliniat că aprecierea probelor trebuie să rezulte din examinarea fiecărui mijloc de probă în parte și din coroborarea acestora în ansamblu, în vederea stabilirii adevărului și a circumstanțelor relevante pentru cauză. Apărătorul a susținut că, în urma unei asemenea evaluări, nu se conturează certitudinea necesară pentru constatarea săvârșirii infracțiunilor imputate inculpatului. Totodată, acesta a indicat că simplele presupuneri nu pot constitui temei pentru pronunțarea unei soluții de condamnare și că prezumția de nevinovăție nu a fost răsturnată. În consecință, a solicitat achitarea inculpatului. (Dezbaterile judiciare ale apărătorului Coptu Sergiu în formă scrisă fiind anexate la materialele cauzei)

În replică la susținerile acuzatorului de stat, apărătorul Coptu Sergiu a menționat că, în privința învinuirii formulate în baza art. 191 din Codul penal, nu există probe care să demonstreze că sumele de bani indicate în rechizitoriu, aferente persoanelor pretins angajate fictiv, ar fi fost primite de către inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia. Acesta a indicat că persoanele audiate au declarat că au primit personal salariile care le-au fost achitate.

Apărătorul a susținut că argumentele acuzării ar putea fi analizate prin prisma cauzării unui prejudiciu întreprinderii, însă nu demonstrează existența laturii subiective a infracțiunii de delapidare, respectiv intenția directă de însușire a bunurilor. În opinia sa, pentru reținerea infracțiunii prevăzute de art. 191 din Codul penal era necesară demonstrarea faptului că sumele respective au fost însușite nemijlocit de inculpați, iar asemenea probe nu au fost prezentate.

Totodată, apărătorul a indicat că acest aspect putea fi verificat prin audierea casierului, prin efectuarea unei expertize a semnăturilor de pe documentele de plată sau prin administrarea altor mijloace de probă relevante. Acesta a susținut că

eventualele încălcări ale legislației muncii nu pot fi echivalate cu infracțiunea de delapidare.

Referitor la noțiunea de „angajare fictivă”, apărătorul a menționat că actele de angajare și contractele individuale de muncă reprezintă acte juridice care nu au fost declarate nule sau fictive pe calea unei proceduri judiciare. În consecință, acesta a apreciat că existența unor asemenea acte nu poate fi ignorată în analiza cauzei.

Cu privire la învinuirea formulată în baza art. 328 alin. (1) din Codul penal, apărătorul a contestat existența faptelor imputate. În acest context, a invocat hotărârea instanței de judecată prin care Ghimp Ala a fost repusă în funcția de director adjunct și s-a dispus achitarea drepturilor salariale corespunzătoare. Potrivit apărării, această hotărâre a constatat încălcări ale legislației muncii și vicii de ordin procedural în procesul de eliberare din funcție, fără a confirma existența unor acțiuni săvârșite din motive de ură sau alte împrejurări indicate în actul de învinuire.

În dezbateri judiciare, apărătorul Mardari Valentin, care acționează în interesele inculpatei Kmit Natalia a solicitat achitarea acesteia pe ambele capete de acuzare. În susținerea poziției sale, apărătorul a menționat că ansamblul probelor administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată nu permite concluzia că inculpata a săvârșit infracțiunile imputate, dincolo de orice îndoială rezonabilă.

Totodată, acesta a apreciat critic probatoriul prezentat de partea acuzării, susținând că probele administrate nu confirmă existența faptelor imputate inculpatei și nici participarea acesteia la săvârșirea infracțiunilor incriminate. În opinia apărării, acuzarea a conferit o conotație penală unor acțiuni care, potrivit materialului probator administrat, nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor reținute în sarcina inculpatei.

Apărătorul a subliniat că inculpata Kmit Natalia nu și-a recunoscut vinovăția pe parcursul procesului penal și a susținut că analiza probelor administrate demonstrează lipsa elementelor constitutive ale infracțiunilor imputate.

În concluzie, în temeiul art. 389 alin. (1) și (2), precum și al art. 390 alin. (1) pct. 2) și pct. 3) din Codul de procedură penală, apărătorul a solicitat pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatei Kmit Natalia pe ambele capete de acuzare, cu reabilitarea deplină a acesteia. (Susținerile verbale ale apărătorului Mardari Valentin în formă scrisă fiind anexate la materialele cauzei)

Subsecvent, în ultimul cuvânt, inculpatul Putin Constantin a menționat că reprezentantul autorității publice locale audiat în cauză a confirmat lipsa unor datorii față de Consiliul Municipal Chișinău. A susținut că întreprinderea și-a

desfășurat activitatea în conformitate cu atribuțiile sale, că persoanele angajate au fost încadrate legal în muncă, în baza cererilor și actelor necesare, și că au beneficiat de salariile și premiile stabilite. Totodată, a indicat că sarcinile de serviciu primite din partea fondatorului au fost executate în termen și a exprimat convingerea că activitatea desfășurată de colectivul întreprinderii a fost una corespunzătoare. În final, a solicitat pronunțarea unei soluții favorabile.

În ultimul cuvânt, inculpata Kmit Natalia a menționat că, pe parcursul examinării cauzei, a încercat să explice specificul activității desfășurate în cadrul întreprinderii și a susținut că activitatea acesteia era vizibilă și cunoscută de către angajați și alte persoane implicate. A indicat că are o experiență profesională îndelungată în sectorul public, inclusiv în cadrul Întreprinderii de Stat „Adolescența”, unde a activat timp de aproximativ 30 de ani în funcții de răspundere.

Totodată, inculpata a declarat că, pe parcursul activității sale profesionale, nu au fost constatate încălcări ale legislației din partea sa și că nu recunoaște învinuirile formulate în prezenta cauză. A susținut că acuzarea nu a prezentat probe care să demonstreze vinovăția sa, că întreprinderea și-a desfășurat activitatea în conformitate cu prevederile legale și că nu a fost cauzat niciun prejudiciu. De asemenea, a menționat că persoanele angajate își îndeplineau atribuțiile de serviciu, indiferent de modalitatea concretă de organizare a muncii, și că remunerarea acestora era justificată.

În final, inculpata a indicat că durata procesului penal i-a provocat o stare de stres și a reiterat că nu a săvârșit faptele imputate. Invocând principiul interpretării dubiilor în favoarea inculpatului, solicitând pronunțarea unei sentințe de achitare în privința sa.

Declarațiile inculpaților.

– **Inculpatul Putin Constantin**, fiind audiat în ședința de judecată, a menționat că nu se află în relații de rudenie cu doamna Kmit Natalia. Totodată, a declarat că la Întreprinderea de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”, în tot anul se făcea revizia documentelor de la primărie, abateri nu au fost, datorii financiare nu a avut. Categoria 3 de funcționare, serveau elevii din 18 școli, de la clasa 1 până în clasa 4, mâncarea este fără plată. De la clasa 9 până la clasa 11, se produc fel de fel de bucate care se realizează contra banilor, care merg la salariu și la premii. Toți acești ani, aceste nuanțe au avut loc. La toate comenzile primăriei, au participat colectivele. A avut multe gramote și premii, iată avea o mapă plină. A fost chemat și ca președinte de comisie la Colegiul Cooperativ, la Universitatea de Stat, Universitatea Tehnică și Universitatea Cooperatistă și a iscălit titlul ca președinte de onoare la o mie de cetățeni și se mândrea cu asta. Acești oameni

funcționează pe tot globul pământesc. Oamenii au lucrat, au primit salariu la timp, de la noi nu au avut apăsări sau amenințări, a rugat să se ia asta în considerație. Pe viitor va face față Republicii Moldova, este chemat ca lector, ca ajutor, pentru că în acest domeniu sunt puțini specialiști. Ca să faci un meniu la școli trebuie să ai experiență mare în viață și să fii teoretic pregătit.

La întrebarea apărătorului Coptu Sergiu, inculpatul a declarat că în calitate de administrator la Întreprinderea de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența” a fost angajat în mai anul 2005. A fost angajat în calitate de director oficial la Adolescența. Numit de Direcția Generală de Alimentare Publică a municipiului Chișinău. În atribuțiile sale de serviciu intrau foarte multe, de a organiza procesul de lucru, să angajeze cadre și să pregătească cadre, un bucătar trebuie pregătit. Relațiile cu furnizorii și cu toate organele din subdiviziunea Primăriei municipiului Chișinău. Nu mai ține minte de când Kmit Natalia a fost angajată contabil-șef în cadrul întreprinderii, a trecut mult timp. La ei s-a preconizat în statele de personal inspector pe cadre, care se ocupa cu primirea, făcea și ordine, iată așa a fost cu semnătura sa în ordin. Putin Elena a lucrat vreo 3 luni de zile la Întreprinderea de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”. Nu știe de când până când a fost angajată fiica sa Putin Elena. Fiica sa Putin Elena a fost angajată în funcția de prelucrător materiale de contabilitate. Pe dânsa a angajat-o doamna Maloman Valentina, fosta directoare până la dânsul. Nu avea cine lucra. El este director din mai 2005. Maloman Valentina a fost transferată de Direcția Generală ca înlocuitoare, a fost adjuncta sa. Acești lucrători sunt lucrători de contabilitate și se supun contabilului-șef. Ce ordonanță le dădea ea și ce lucru, ei îndeplineau și aduceau dumneaei la control. Fiica sa a luat lucrul acasă, totul a fost legitim, oficial. Ea a fost angajată oficial, a primit salariu la timp, s-a semnat personal. Fiica sa Putin Elena a avut ordin de angajare, cerere de angajare, contract de angajare, contract individual de muncă a avut fiica sa. Fără de acestea nu putea lucra. Kmit Tamara Gherman primea de la contabilul-șef, prelucra materiale și le aducea prelucrate. Nu mai ține minte când a fost angajată Kmit Tamara. A fost angajată ca programator. Nu poate să spună concret data când a fost angajată. Kmit Tamara a avut ordin de angajare, cerere de angajare, contract de răspundere materială. Era șefă de producere. Kmit Tamara a lucrat, primea materiale și tot ce trebuia pentru dânsa și le aducea șefei contabile prelucrate. Levanova Marina a lucrat la ei, primea de la depozit toate documentele, le prelucra acasă și le aducea gata. Ca dimineața să fie gata în contabilitate. Levanova Marina a fost angajată în calitate de magazinier, dar ea făcea toate dărilor de seamă. Se ducea la fiecare școală separat. Ea a fost angajată în realitate, a depus muncă. Salariul l-a primit dumneaei. Asta e profesie răspunzătoare. A semnat contract de muncă, de răspundere, altfel nu lucrează în contabilitate oamenii. La ei, în tot anul, cântarele se repară. Pe urmă se plombează la direcția de reparație a cântarelor. Pitușcan

Valeriu repara. Nu doar el, dar încă doi mai erau. Pitușcan Valeriu a fost angajat în calitate de mecanic reparație a balanțelor. Pitușcan Valeriu lucra nu numai la depozit, dar și la întreprinderi, unde sunt aceste balanțe. Salariu a primit pentru munca depusă. Platonova Tatiana a fost inspector de resurse umane în perioada anilor 2012–2015. Ea s-a ocupat cu primirea oamenilor la lucru, atunci era o perioadă de timp. Ea a primit salariul efectiv și a depus muncă. Subbotin Iaroslav a fost programator din anul 2012 până în anul 2015. El primea însărcinări și le îndeplinea la vreme, toate sarcinile ca programator. A lucrat și a primit salariu la vreme. Parțeniuc Ghenadie Ivan a fost simplu hamal la depozit. A lucrat în perioada 2010–2013. A primit salariu la vreme, a avut muncă grea ca hamal. Plătea tot timpul la hamali premii ca să se țină de lucru. Bujac Sergiu a fost jurist la ei, o perioadă puțină. Litvin Alexandru puțin a lucrat, el a fost programator. Pitușcan Galina a fost șefă de depozit, răspundea pentru aprovizionarea cu marfă a depozitului și livrarea mărfurilor la toate școlile sectorului și ale suburbiilor, 18 școli. Toate aceste persoane numite au fost audiate. Fiecare a zis că a primit salariu. La ei nu a fost altă modalitate. Ei s-au semnat în registrul de evidență a salariului. Contabilitatea se ocupa cu eliberarea salariului. Levanova Alexandra elibera salariu. Pentru 180 de oameni nu poate un om să prelucreze salariile, trebuie mai mulți oameni. Șefa contabilă dădea la fiecare adăugător ca să reușească la vreme. Doamna Ghimp a fost trimisă de Direcția Generală de Comerț și Alimentare Publică ca adjunct al directorului în locul lui Maloman Valentina. Doamna Ghimp a fost sancționată. A lucrat la ei din 2016, mai multă vreme. Doamna Ghimp a fost sancționată disciplinar că nu a fost la serviciu o perioadă de vreme. De pe data de 09.08.2016–12.08.2016 și de pe data de 15–19.08.2016 și de pe data de 22.08.2016 până la 26.08.2016. Iată acestea sunt datele. Ea s-a justificat că nu a fost la serviciu, că a fost la întreprinderi. Dislocația e mare, el nu putea controla fiecare pas al ei. Nu a putut controla. I s-a achitat 135 mii. Doamna Ghimp a depus cerere de chemare în judecată. A fost chemat și audiat și le-a spus situația că doamna Ghimp a fost încăpățânată și ignora multe ordine pe care i le dădea ca să le îndeplinească. A lucrat în locul ei, dar ea a primit 135 mii. I-a achitat ce a hotărât instanța de judecată. I-a achitat 135 mii de lei. Prin faptul că a concediat-o de la lucru, ea nu a îndeplinit funcțiile cum se cade. În colectiv se purta neadecvat, a umblat cu minciuni.

La întrebările apărătorului Mardari Valentin, inculpatul a declarat că, despre salariile care erau achitate angajaților menționați, a concretizat că ei sunt întreprindere de stat. Banii erau din realizarea producției făcute de colectiv. Ei nu au primit subvenții de la stat niciodată. Așa primeau toate combinatele școlarești. Din salariile achitate salariaților, el nu a beneficiat de nimic. Nu a avut nicio atribuție. Nu avea cine lucra și nu aveau încăperi pentru acești 15 oameni. Luau lucru și îl făceau acasă. În perioada când au fost angajate persoanele date, nu a

primit careva plângeri pe ei de la Ghimp sau de la altcineva. Persoanele despre care a vorbit erau în lista de personal, neapărat erau. Fiecare angajat are funcțiile lui aparte, când se angajează citește ce funcție are și se semnează pentru funcțiile date. Cu primirea salariilor se făcea lista la tot colectivul și se primea salariul cu semnătură. Ce ține de sancționarea lui Ghimp, când a fost hotărârea comitetului sindical privind eliberarea pe articol, atunci acolo au fost 5 membri ai comitetului sindical.

*La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, inculpatul a declarat că Direcția Generală de Comerț și Alimentare Publică, în tot anul, aceste state de personal le vizează. Pe baza acestor state ei lucrează și au lucrat. Toate funcțiile care sunt acolo erau prevăzute. Nu poate să fie așa ca în actele de la întreprindere să nu fie identificată funcția de prelucrător de materiale contabile. Fără funcția în statele de cadre nimeni nu are voie să fie luat la lucru. Prelucrător de materiale contabile era prevăzut. Nu s-au constatat abateri, se verifică în fiecare an. Fiecare angajat este cunoscut cu funcțiile care trebuie să le îndeplinească. Conversația înainte de angajare a fost cu șefa contabilă și doamna i-a spus ce trebuia să facă la acel moment. Fiica sa, când a fost angajată, avea studii superioare, a terminat Universitatea de Stat, nu mai știe ce specialitate. Fiica sa, la momentul angajării, nu avea studii de contabilitate. Regim de muncă nu avea. Venea, lua lucrul de la contabil și îl făcea acasă și aducea materialele prelucrate gata. În contabilitatea întreprinderii, la acea perioadă, nu mai ține minte câte persoane erau angajate. Îi pare că 15 oameni. Aceste 15 persoane, unii aveau studii contabile, alții nu, nu mai ține minte la fiecare. Dacă nu avea studii, el nu mai putea lucra contabil. Putea să fie cu universitate, nu i-a angajat el, dar doamna Maloman. Nu mai ține minte câți contabili erau angajați. Doamna șefă contabilă dădea la fiecare însărcinări, nu trebuia special din acest domeniu. Necesitatea de a angaja persoane fără studii era din motivul că nu avea cine lucra, dacă trebuia de făcut lucru, de asta a fost angajată fiica sa. Pe state erau 15 oameni, dar în realitate erau 12-13. Nu mai ține minte câte persoane activau în contabilitate. Contabilitatea avea birou, cât acest birou (*sala de ședințe*) și încă jumătate din biroul acesta, 6-7 metri pe 6 metri. Acolo erau construcții standarde 9x6. Toate aceste persoane din contabilitate nu aveau toți loc de muncă. Primeau lucru și îl îndeplineau acasă și îl aduceau gata făcut. În contractul de muncă nu a indicat că pot lucra de acasă. În contract nu era indicat câte ore de muncă urma să aibă. Nu avea unde lucra Putin Elena, nu avea loc de muncă, nu doar ea. Unicul combinat care nu a avut încăperea lui. Această încăpere de director și adjunct era de la școală, de mulți ani, preconizată. Ca să plătească încăpere pentru alți oameni, nu au avut bani. Niciun act, veneau, primeau lucru, îl aduceau a doua zi prelucrat și gata. Nu s-a adresat nicăieri că nu sunt locuri de muncă. Kmit Tamara, nu poate să spună ce studii avea când a fost angajată. Inspectorii de resurse umane controlau diplomele și cărticica de muncă.*

La întreprinderea dată activa un inspector de resurse umane. A fost și Platon și până la ea a mai fost o doamnă. Doamna Platon a fost angajată în 1976 ca inspector de resurse umane, dar pe urmă nu mai ține minte cine a mai fost. Activitatea de programator a doamnei Kmit Tamara nu cunoaște în ce consta, cu asta se ocupa doamna Kmit. Doamna Kmit Tamara venea, primea materiale și le prelucra acasă. O parte le făcea la întreprindere, dacă nu reușea, o parte le prelucra acasă. Acolo documente mai multe sunt, nu poate spune concret care, care trebuiau pentru contabilitate. Nu mai ține minte câți programatori au fost, au trecut deja 14 ani. Doamna Kmit știe câte calculatoare erau, era la contabilitate, el avea alte funcții. Atunci trebuiau oameni, ei luau și fără studii persoane la lucru, doar ca să îndeplinească ce trebuia. Inspectorul de resurse umane controla persoanele care urmau să fie angajate și el doar puneu avizul, nu a controlat studiile oamenilor. Levanova Marina calcula dările de seamă. Ea nu a fost angajată în altă funcție la întreprinderea dată. Doamna Levanova lua dările de seamă și le prelucra acasă. Regim de muncă nu poate să fie. Ea lua lucru și îl făcea acasă și aducea tot gata. Mai mult nu știe nimic. În contract când se puneu asta, când nu se puneu, nu mai ține minte. Levanova Marina lucra de acasă că probabil lucra și în altă parte, cu așa salarii nu puteai să fii. Nu cunoaște unde activa ea, ea avea studii în domeniul comerțului. Fiecare șef de cantină primea marfă în timp de o săptămână. Pe baza acestor facturi se făcea darea de seamă și o aducea în contabilitate. O dată în săptămână. Funcția de magazinier era prevăzută numaidecât în statele de personal. Această funcție presupunea că persoana trebuia să aducă dimineața documentele gata ca să afle stocul de marfă care s-a dus și stocul care a rămas. Altfel nu putea funcționa depozitul. Nu era prevăzut nicăieri acest specific al funcției. Doamna Levanova Marina avea studii superioare când a fost angajată. Avea studii în economie. Nu poate să spună ce experiență de muncă avea. Levanova a fost angajată până la numirea sa. Avea studii superioare, mai mult nu are ce să spună. Aceste dări de seamă, el le prezenta la depozit și în contabilitate. Pitușcan Valeriu era mecanic pe reparația cântarelor. El, când avea posibilitate, atunci se ducea și repara, se ducea la întreprinderi când lucrau, dar nu sâmbăta sau duminica. El venea când șefa depozitului îl suna, când trebuia și mai venea și făcea reparație când trebuia. Domnul Pitușcan, nu cunoaște ce studii avea. La ei în Republică este comisie pentru controalele cântarelor, se puneu o plombă și se dă act că cântarele lucrează în ordine. El făcea doar reparație. Ei chemau de la inspectorat și veneau și dădeau documente. El nu a controlat documentele lui Pitușcan. El a reparat cântarele nu doar la ei, dar în tot orașul. Actele lui Pitușcan nu el le-a verificat, el și-a onorat obligațiunile să repare cântarele nu doar la ei, dar și în oraș. Actele lui Pitușcan Valeriu la angajare nu el le-a verificat. La angajare nu a verificat nimeni. Pitușcan Valeriu venea când avea posibilitate, deoarece în statele de personal era indicat – inginer, dar nu scria câte ore trebuie să lucreze, el a îndeplinit lucru,

pentru acest lucru se punea în tabel și primea salariu. El făcea funcțiile lui cumsecade, de asta era achitat ca pentru 8 ore de muncă. Nu cunoaște dacă era rudă cu persoanele angajate în acea perioadă. Pitușcan Galina era șefa depozitului. Pitușcan Galina nu a discutat cu el cu privire la angajarea lui Pitușcan Valeriu la întreprinderea dată. Nu a știut că Pitușcan Valeriu este fiul lui Galina când s-a angajat. Mama lui Levanova Marina era angajată la întreprindere. Levanova Alexandra lucra economistă. Doamna Levanova era achitată că la ei nu erau încăperi ca oamenii să activeze pe loc. Platonova Tatiana era inspector pe resurse umane. Nu ține minte ce studii avea când a fost angajată, nu el a luat-o la lucru, dar doamna Maloman. Nu cunoaște de ce experiență de muncă dispunea doamna Platonova Tatiana. Ea lucra în contabilitate. Nu poate să spună dacă avea studii contabile că nu a luat-o el la serviciu. Doamna Platonova își desfășura activitatea în contabilitate. Erau 5 mese, uneori stăteau și câte 2 oameni la masă. Statul nostru nu poate să dea toate condițiile cum se cade. Unicul combinat care nu avea încăperea lui de muncă. Platonova Tatiana se ocupa cu resursele umane. Dumneai controla documentele persoanelor care se angajau și emitea ordine de primire a salariilor. Făcea toate înscrisurile în cartea de muncă. Pe dânșii îi controla revizia documentară și ordinele și tot. Nu a solicitat dosarele persoanelor care erau angajate. Nu a controlat activitatea doamnei Platonova cât timp a fost director. Subbotin Iaroslav, nu mai ține minte de cine a fost angajat. Lucrau 180 de oameni la ei, se schimbă cadrele, nu mai ține minte tot. Nu poate să spună ce studii avea domnul Subbotin. Nu ține minte ce regim de muncă avea domnul Subbotin conform contractului. Șefa contabilă știe în ce consta munca lui de programator, el nu știe. În funcția de programator nu mai ține minte dacă au fost angajate persoane, poate vremelnice au fost angajate. Domnul Subbotin era controlat de șeful lui. Nu mai ține minte cine era șeful lui, a indicat că să fie întrebată doamna Kmit. Nu cunoaște dacă domnul Subbotin dispunea de calculator. el nu poate să stea lângă fiecare om. Crede că 5 hamali erau angajați. Pe domnul Parțeniuc nu mai ține minte cine l-a angajat, cadrele se schimbă și nu mai ține minte tot. Nu cunoștea despre faptul că domnul Parțeniuc se cunoștea cu doamna Kmit Tamara.

Fiind audiat suplimentar, inculpatul Putin Constantin a declarat că, Litvin Alexandru, când a fost angajat, nu mai ține minte ce studii avea. Litvin Alexandru, ce primea de la contabilitate, aceea făcea. Toate chestiunile privind orele de muncă erau în contabilitate. El lucra când și cum. Conform statelor de personal, pentru funcția de programator, nu mai ține minte câte funcții erau prevăzute. Au trecut mulți ani de zile. Este greu de analizat. Un programator a lucrat un timp, altul alt timp. Au trecut mulți ani. Toate ordinele au fost semnate legitim. Toate ordinele de plată au fost semnate de fiecare persoană. Poate au fost așa încălcări. Oamenii aceștia nu au putut tot timpul. Dacă s-a cerut omul pe câteva zile, nu puteau să nu-l

salarizeze. Pentru fiecare persoană nu poate da răspuns de ce erau peste hotare și de ce au primit salariu.

– **Inculpata Kmit Natalia**, fiind audiată în ședința de judecată, a declarat că nu recunoaște vina. A comunicat că se numește Kmit Natalia și are 74 ani. Activitatea sa profesională constituie aproximativ 50 de ani și aceasta este în totalitate într-un singur domeniu, în cadrul alimentației publice. Din 11.07.1990 a lucrat în calitate de șef principal la Întreprinderea de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența”. În atribuțiile sale intra organizarea și ducerea evidenței contabile și păstrarea documentelor. De-a lungul activității sale profesionale a realizat mai multe atribuții, inclusiv a lucrat în departamentul de aprovizionare, a lucrat ca șefă a departamentului de gestionare a restaurantelor și cafenelelor. A fost contabil-șef la Cantina nr. 21 și la Cantina „Adolescența”. În cadrul Cantinei „Adolescența” a lucrat 30 de ani și ei se subordonau conducerii municipale a Primăriei municipiului Chișinău. Aceștia față de ei aveau un control absolut asupra întregii activități și în fiecare an se făcea revizie documentară. Într-un an, revizia documentară se făcea de către secția fiscală a Primăriei municipiului Chișinău, iar în alt an această revizie se efectua de Ministerul Finanțelor, de direcția revizie. Niciodată, în niciun an, act în baza activității sale și a contabilității nu a fost întocmit. La întreprindere era totul bine, era un colectiv sănătos, până nu a apărut directorul adjunct Ghimpu. Prima cu ce a început aceasta a fost că l-a alungat pe directorul adjunct din cabinet. A venit și a spus să plece imediat de acolo pentru că nu are ce face. Acesta a fost un episod, însă ulterior s-a produs un conflict, adică au fost mai multe episoade. Acest episod consta în faptul că ea a dorit să plece la „Motocrosul Chișinăului” cu băuturi alcoolice și frigărui. Dar, deoarece ei sunt un combinat pentru alimentarea școlilor, era interzis să aibă băuturi alcoolice și, în general, o asemenea activitate era interzisă. Constantin Andreevici, directorul, i-a interzis. Dar ea, ca de obicei, nu se subordona lui, făcea ce dorea și a ieșit la motocros. Dintre angajații lor nu s-a dus nimeni, ea a ieșit pentru că locuiește în apropiere, împreună cu soțul ei. Au vândut băuturi alcoolice și frigărui sub semnul „Adolescența”. După aceasta, la ei s-a produs un conflict foarte mare și ea a menționat deschis că s-a dus nu să stea acolo, ci să facă bani. Ea a decis că cu ei nu merge bine și nu s-a rușinat să spună în fața tuturor că până nu îi va scoate de la „Adolescența” nu se va lăsa. Acest lucru l-a și reușit. Personal, nu i-a permis să treacă pe teritoriul combinatului, iar afară, pe bd. Mircea cel Bătrân, dacă se întâlnea cu ea, striga și o numea în diferite feluri. A fost strașnic, în colectiv era o situație strașnică. Ea nu se subordona directorului indiferent de ce îi spunea acesta. De mai multe ori s-a adresat sectoristului cu rugămintea să o ajute. Acesta venea, întocmea proces-verbal și pleca. După care veneau cereri de la ea, că ar fi bătut-o, că i-ar fi stricat frâna. La acel moment avea deja 60 de ani, avea 20 de ani de conducere, însă nu știe unde este frâna, iar să se mai bată, în general, nu este în

caracterul său. Ceea ce trebuia să facă era să nu apară în fața ochilor ei. Se străduia să o evite, însă când aceasta a înțeles că este evitată, a venit la contabilitate și a făcut scandal. Ea și-a adus mătușa și nu doar că făceau scandal, dar îl puneau pe director la dulap, gesticulau cu umbrela, îl amenințau și spuneau că au mari legături.

A concretizat că Întreprinderea „Adolescența” este o întreprindere autonomă și niciodată nu au primit bani din buget, nici pentru salarii și nici pentru orice altă activitate. Unicul lucru pe care îl aveau era alimentația gratuită destinată conducerii. Aceasta era achitată nu direct, ci prin Gorono și Rono. Evidența acestei alimentații era dusă de ei, după care li se transferau banii pentru aceasta. Datorii față de furnizori nu au avut, deoarece ei, în colectiv, au decis că banii care vin în buget îi vor cheltui doar pentru cumpărarea produselor, iar la ei era 30% din preț și oricum în această direcție se duceau acești bani.

Pentru salarii, pentru detergenți, pentru îmbrăcăminte, ei câștigau din bufet și din abonamente procurate de companii pentru prânz. Pentru aceste abonamente era o persoană responsabilă, doamna Putin, care scria aceste abonamente și le dădea contra semnătură, iar ulterior acești bani din abonamente se dădeau în casă și persoana responsabilă, adică compania, prezenta un raport, iar acesta trebuia să coincidă. De acolo aveau bani pentru salarii și pentru tot ce era necesar. Lor le era permis ca, din banii pe care îi aveau, din acea sumă să elibereze salariile. În casă erau 10-15 mii lei ca venit. Ei adunau o sumă, venea casiera, și a precizat că salariul la ei se elibera de economist, nu de dumneaei. Economistul se ocupa de statele de personal, ea le-a întocmit și le-a înregistrat la primărie, adică la consiliul primăriei. Ulterior, ea s-a ocupat de tabelele de pontaj pentru tot combinatul. Ea le verifica, ea le semna și după aceasta, în baza acestor tabele, se calcula salariul. Chitanțele de plată a salariilor tot ea, Levanova Alexandra, le elibera. Banii din casă îi dădea Oprea Lidia. Aici totul era curat și transparent. Ghimpu a decis să scrie la Procuratura Ciocana, a scris despre careva încălcări în activitatea lor. Pe ei i-a verificat procuratura și au ridicat toată evidența contabilă, rapoartele mărfii, salariile. Adică au luat toată documentația. De verificare s-a ocupat poliția economică de la Ciocana, câteva luni documentele lor au fost la verificare și au fost întoarse fără nicio corectare. S-a vorbit mult că oamenii nu lucrau, dar primeau salariu. A precizat că aceasta nu este adevărat. Toată lumea a lucrat efectiv la întreprindere. Da, ei erau nevoiți să atragă persoane nu pentru o zi întreagă de muncă, deoarece nu își permiteau să achite oamenilor un salariu decent și să le ceară o zi de lucru de 8 ore. Toate funcțiile despre care s-a discutat în instanță au fost prevăzute în statele de personal.

Învinuirea lui Ghimpu este bazată pe cererea unui singur om, iar ceea ce este scris în cerere nu corespunde realității. Ea a făcut aceasta cu un singur scop, să o scoată pe dumneaei și pe Putin, deoarece ei o încurcau foarte tare. La momentul

actual îi merge bine, iar dacă va fi verificată, se vor găsi multe. A clarificat situația persoanelor despre care s-a afirmat că nu lucrau. Levanova Marina întocmea rapoartele pe depozit. Acesta este un lucru greu. Acest lucru se executa după ce mașina ducea produsele la toate întreprinderile. Uneori mașina circula până la ora 17:00 sau chiar până la ora 18:00. Combinatul este mare, deservea toată Ciocana și suburbiile apropiate, Colonița, Tohatin, Vadul lui Vodă, Budești și Bubuieci. Se parcurgeau mulți kilometri și nu se reușea în timpul zilei de lucru să fie livrate produsele, iar facturile erau aduse după ora 17:00. Depozitul lor se închidea la semnalizare, iar accesul în contabilitate se făcea doar prin depozit. De aceea, chiar dacă ea dorea să rămână să facă raportul până la ora 00:00 sau chiar până dimineța, nu putea, deoarece totul se dădea la semnalizare. Acesta era un raport mare, un raport de totalizare, produsele fiind aproximativ 100 la număr. Toate facturile trebuiau numărate, apoi înscrise în cartea de evidență, iar la final totul trebuia să coincidă după raport și după cartea de evidență. Aici nici nu pot exista dubii cu privire la cine efectua acest lucru. Ea lucra acasă deoarece nu avea condiții de lucru la întreprindere pentru a efectua această activitate. Ei i-au spus că așa va trebui să lucreze, iar ea a acceptat, pentru că era un lucru suplimentar, al doilea serviciu.

Referitor la programatori, prima tehnică a apărut la ei datorită fiului său, care în oficiul lui schimba tehnica și le-a oferit fără rambursare echipamente pentru a începe să lucreze modern, calculator, printer, xerox, toate fiind donate de el. Tot el le-a adus și mobilă. Ei erau foarte bucuroși și priveau toate acestea ca pe o minune. Ea nu știa cum să folosească tehnica, însă ei au fost primii dintre combinate care au primit asemenea echipamente.

A întrebat dacă se crede că ea și-a dorit foarte mult să își aducă nora la întreprindere. A precizat că nu și-a dorit acest lucru, însă ei încercau să găsească oameni care să îi ajute. În primul rând, trebuiau să introducă într-o bază de date fiecare angajat al întreprinderii, toate datele acestora, iar aceasta nu era o muncă puțină. Au angajat o persoană, însă s-a dovedit că era un bețiv, iar alte persoane nu doreau să lucreze pentru asemenea salarii, de aproximativ 1000-2000 lei. În anul 2010, programatorii primeau 10 mii de lei și nimeni nu dorea să vină. Atunci a convins-o pe nora sa, Tamara, să vină să îi ajute. Ea a venit, i-a ajutat, a lucrat și a primit salariu, însă aceștia erau doar niște bănuți care ajungeau doar pentru drum. Era un salariu mizerabil. Ei, de la început, au indicat un fel de persoană care se ocupa cu calculatoarele, nu programator. Când economista s-a dus să prezinte raportul la statistică, i s-a spus că în catalog nu există o asemenea profesie și au obligat-o să indice funcția de programator. Era o persoană care introducea datele și efectua zilnic anumite introduceri de date, de aceea apare ideea de programator. Desigur, aceasta nu instala programe, însă pentru salariul pe care îl primea, după părerea dumneaei, era normal.

A precizat și situația persoanei responsabile de cântare. La ei în companie existau de la 3 până la 5 unități de cântărire. Acolo se cântărea și mâncarea și, desigur, cântarele se defectau. Ei s-au adresat la metrologie pentru repararea acestor cântare, însă până se depunea cererea, până veneau specialiștii, în final ieșea mai scump decât să angajeze o persoană care să lucreze la necesitate. Și aici era vorba de un salariu mic, iar persoana respectivă lucra la necesitate, când era chemată sau când era telefonată de la depozit. Omul lucra și primea acest salariu mizer. În cadrul întreprinderii, colectivul era format fie din pensionari, fie din persoane care lucrau suplimentar. Aceștia aveau pensie și acest salariu modest. Ei aveau contract cu metrologia, însă reprezentanții acesteia veneau o singură dată pe an, verificau toate cântarele și eliberau autorizația de utilizare a acestora. Însă reparația lor, în cazul în care se defectau, nu o efectuau. De aceea aveau nevoie de o persoană care să le repare.

Referitor la persoana responsabilă de resurse umane, Tatiana Platonova, a declarat că aceasta a lucrat efectiv. Ea stătea chiar în contabilitate, avea un dulap care se încuia cu cheia și păstra acolo toate documentele. În timpul vacanțelor copiilor, ei îi trimiteau pe toți angajații în concedii pe cont propriu. Oamenii se schimbau foarte des, anume din cauza salariilor mici. Platonova trebuia să facă totul, angajarea, concedierea, documentele, evidența vacanțelor din timpul anului. Stătea și lucra, iar salariul îl primea de la casă așa cum se cuvenea.

Despre Subbotin Iaroslav a declarat că acesta avea aceeași funcție ca Tamara Kmit. După ce Tamara a plecat din funcție, în locul ei a venit Iaroslav. El îi învăța să lucreze la calculator. Ulterior, fiul său i-a ajutat să procure trei notebook-uri, pentru dumneaei, pentru economist și pentru adjunct. Adjuncta era mâna sa dreaptă. Subbotin nu stătea zilnic la întreprindere, acestea fiind condițiile în care a fost angajat, însă la necesitate venea și îi ajuta, iar ei au început încet să utilizeze calculatoarele.

În ceea ce îl privește pe Parțeniuc Ghenadii, a declarat că acesta a lucrat ca și toți ceilalți. În timpul anchetei, anchetatorul Puica de la Centrul Național Anticorupție i-a organizat o verificare, l-a întrebat unde sunt depozitate produsele și cum sunt acestea amplasate. De asemenea, a întrebat angajații dacă acesta a lucrat sau nu în calitate de hamal. Acest Puica i-a spus personal dumneaei că tot ceea ce s-a constatat era real.

A mai declarat că munca hamalilor era foarte grea. Dacă la depozit lucrau patru oameni și rămâneau trei, aceștia mergeau la director și spuneau că nu vor lucra fără un spor suplimentar. Ei lucrau mereu peste volumul normal de muncă.

Referitor la Bujac, a menționat că acesta a fost prezent și în instanță și că este un bărbat serios. L-au angajat deoarece, pe lângă studiile juridice, avea și licență de avocat. El mergea cu ei la ședințele de judecată și îi ajuta inclusiv în situațiile legate de încăperile din care erau evacuați. Încă de la deschiderea combinatului li

s-au oferit anumite încăperi în cadrul școlii, însă, odată cu trecerea timpului, școlile au început să le solicite înapoi. Ei au amenajat aceste încăperi corespunzător și trebuiau să participe la ședințe, să meargă la diferite organizații și să redacteze scrisori. Ea nu putea scrie asemenea scrisori și nici Constantin Andreevici nu putea, de aceea l-au angajat. Îl ruga să îi ajute și i-a spus că nu au bani pentru a plăti onorarii mari. El îi ajuta deoarece îi respecta. Atunci când s-au judecat cu Ala Ghimpu, el a participat în calitate de avocat. Mereu făcea haz de salariul său, deoarece era un salariu mizer. În acea perioadă nimeni nu primea mai mult de 1000 de lei. Ghimpu scrie despre Silina că nu lucra. Silina însă lucra, se ocupa de rapoarte pentru 17 întreprinderi, taxa fiecare factură, verifica rapoartele, după care mergea la Gorono și Rono, Tohatin, Colonița și Vadul lui Vodă. Mergea peste tot pentru verificări. Această doamnă a lucrat efectiv. Când a venit Ghimpu, toți încercau să se ascundă undeva, își găseau activități în afara întreprinderii numai ca să nu se întâlnească cu dânsa. Toată lumea a lucrat, toți primeau banii din casă și își îndeplineau atribuțiile. Toate funcțiile erau prevăzute în statele de personal și erau confirmate de Primăria municipiului Chișinău. Ei au avut verificări, inclusiv din partea Inspecției Muncii, iar tot ceea ce s-a verificat în perioada activității sale și a domnului Putin era legal și transparent. Bani pentru salarii de la buget nu au primit. Ei nu au putut aduce prejudiciu statului și nici nu au avut posibilitatea să aducă un asemenea prejudiciu. Ei achitau o dată pe an impozitul pe venit către stat. A clarificat și afirmația lui Ghimpu referitoare la diferențele salariale. A confirmat că, exista o diferență, însă Constantin Andreevici și ea aveau o indicație din partea primăriei privind salariul, în quantum de aproximativ 20%. Nu era vorba că ei și-au majorat salariul din proprie inițiativă. Li s-a spus să scrie o cerere, ei au scris-o, aceasta a fost aprobată și, în baza ei, beneficiau de un supliment de 20% la salariu.

Referitor la lucrătorii care au traversat frontiera, a menționat că, în primul rând, salariul nu era eliberat de dumneaei, ci de economistă, care ținea și evidența orelor de muncă. Când acest fapt a fost depistat în timpul reviziei, s-a efectuat o verificare repetată, iar persoanele au restituit banii în casă. Acestea au adus banii înainte ca Ghimpu să depună plângerea la procuratură. În opinia sa, Ghimpu a îndus în eroare procuratura. A fost efectuat un recalcul pentru toate persoanele. Dacă vorbește sincer, fiecare mai avea și timp liber, doar că acesta nu era înregistrat documentar. Atunci când contabilii mergeau la revizie după program și lucrau până la orele 20:00–21:00, nu se uitau la ceas, ci munceau, la fel ca și alții. A menționat că poate enumera fiecare persoană în parte. Există perioade în care toți lucrează suplimentar.

Referitor la Ghimpu, a declarat că nu cunoaște ce prejudiciu a suferit aceasta. Tot ceea ce a fost dispus de instanță să îi fie achitat a fost plătit imediat. Ea nici nu a reușit să iasă din instanță că deja executorii judecătorești îi telefonau și le solicitau să efectueze plata. Ei niciodată nu s-au gândit să nu execute hotărârea

instanței. Dacă instanța a decis astfel, au achitat. A mai declarat că timp de 8 ani a trecut prin anchete, percheziții și verificări. Toate învinuirile care i se aduc nu le recunoaște. Conform art. 21 din Constituție, fiecare persoană se consideră nevinovată până la pronunțarea unei decizii conform legii. De asemenea, conform Codului de procedură penală al Republicii Moldova, vinovăția trebuie să fie dovedită de partea acuzării, iar toate dubiile sunt în favoarea învinuitului. După 8 ani de anchetă au rămas în continuare dubii. Opt ani reprezintă o perioadă foarte mare, nu este doar o cifră, ci o parte importantă din viață. Când a început această cauză încă lucra, iar acum are 74 de ani. În toți acești ani a trăit neliniștită, a așteptat fiecare ședință de judecată și a fost permanent tensionată.

A mai declarat că nu este infractoare, toată viața a trăit cinstit, și-a educat copiii și s-a ocupat de alimentația copiilor. Îi pare foarte rău că la sfârșitul vieții trebuie să demonstreze ceva ce nu a făcut. A trăit o viață lungă și cinstită și dorește să o încheie cu un nume curat. A menționat că poate fi învinuită mult timp, însă este imposibil să se demonstreze ceva ce nu a făcut. Nu cere clemență și nu cere milă, ci cere dreptate. Consideră că instanța va pronunța o hotărâre bazată pe lege și nu pe presupuneri. Dorește să își încheie viața cu numele curat și solicită emiterea în privința sa a unei sentințe de achitare.

La întrebările apărătorului Mardari Valentin, inculcata a declarat că de la toți angajații care au lucrat la întreprindere, dumneai nu a primit bani. Oamenii își îndeplineau norma de muncă și aveau un salariu mic. A jurat în fața instanței și a tuturor că nici nu a avut gândul să ia careva bani. În privința procedurilor referitoare la Ghimp Ala, tot colectivul era la curent. Însă, atunci când aceasta nu venea la lucru, a fost constituită o comisie care a monitorizat situația. Se întocmeau procese-verbale, aceasta era telefonată, i se trimiteau scrisori, însă nu se primea niciun răspuns. Ulterior, ei au obținut istoricul apelurilor ei telefonice și s-a constatat că, în toată această perioadă, ea nu a avut niciun apel telefonic pe teritoriul municipiului Chișinău. Ea umbla mereu cu telefonul și discuțiile telefonice nu se terminau niciodată, însă când s-a întors era odihnită și bronzată. Procuratura deținea datele privind traversarea frontierei. Ea a depus cerere pe cont propriu, a venit la data de 9 septembrie și a vrut ca directorul să-i semneze cererea cu data din urmă. Acesta a semnat cererea, deoarece altfel nu putea, ea era să-l omoare. Contractele individuale de muncă erau întocmite de secția resurse umane, dumneai nu avea atribuții în acest sens. Ea doar explica anumite aspecte, deoarece toți stăteau în contabilitate, într-o singură încăpere, și totul se întâmpla în prezența sa, însă resursele umane nu intrau în atribuțiile sale. Inculcata consideră că pentru fiecare contract individual de muncă exista ordin de angajare. Dacă nu era ordinul, consideră că nu putea fi eliberat salariul, deoarece salariul se eliberează în baza ordinului. Ea nu a semnat niciodată în locul angajaților pentru primirea salariului.

Ea doar verifica documentele și efectua verificări atunci când făcea revizii. Alte atribuții nu țineau de ea.

La întrebările acuzatorului de stat Căuș Ala, inculpata a declarat că, în perioada respectivă, era contabil-șef. În atribuțiile sale intra înregistrarea, organizarea și ținerea evidenței contabile. La departamentul de contabilitate, împreună cu dumneaei, erau 4 persoane. Moldovan era mâna sa dreaptă, ea îndeplinea totul în lipsa sa, îndeplinea tot ce trebuia. Ea avea banca, furnizorii și raportul mărfurilor. Silina, după cum a menționat deja, se ocupa de impozitare și înștiințările de mâncare. Putina se ocupa de abonamente, scria facturile pentru fiecare instituție, le transmitea acestora, ștampila documentele, primea rapoartele privind utilizarea abonamentelor și distrugea abonamentele utilizate. Ea avea totul în conducere, verifica toate rapoartele, casa, întocmea bilanțul și verifica facturile. Natașa Moldovan era contabil senior (*contabil principal*) pe resurse. Silina era contabilă. Lui Putina i-au alcătuit o denumire a funcției, deoarece anterior exista funcția de „*марочница*”, adică persoana care se ocupa de abonamente, le calcula. Era un fel de ajutor de contabil și ulterior i-au atribuit această funcție. Nu era contabil deplin, ci ajutor de contabil. Dările de seamă pentru contabilitate erau întocmite de persoanele responsabile din întreprinderi. În fiecare întreprindere exista o persoană responsabilă care întocmea dările de seamă și le prezenta contabilității, adică fetele din întreprinderi. Erau 17 persoane, însă ea a uitat deja numele lor. În contabilitate nu se întocmeau dările de seamă, acestea se verificau. Verificarea dărilor de seamă în alimentația publică nu înseamnă verificarea ieșirilor și intrărilor, ci verificarea defalcărilor ce țin de mâncare și produse. Acolo există un sistem întreg. O parte era verificată de Natalia, o parte de ea. Ulterior întocmeau un jurnal. Ea nu se ocupa de resurse umane. Persoana venea la lucru, era angajată de resursele umane și se întocmea ordinul de angajare. Cum se numea funcția îi era indiferent, deoarece trebuia să îndeplinească lucrul. Doamna Levanova se subordona directorului. Doamna Oprea se subordona directorului și contabilității, fiind persoană responsabilă. Nu știe ce studii avea Putin Elena, deoarece nu ea a angajat-o la serviciu. Nu cunoaște unde era concret angajată, însă aceasta a fost luată la lucru în contabilitate. Ea avea nevoie de o persoană care să îndeplinească lucrări de nivel minim de calificare. Ea era una dintre cele 4 persoane din contabilitate. Putin Elena avea un regim de lucru ca toți ceilalți. Ea mergea și la inventariere, uneori pleca mai devreme pentru că participa la inventariere, iar aceasta dura mai mult. Ea trebuia să lucreze de la 08:00 până la 17:00. Uneori se primea să lucreze mai mult, în special dacă participa la inventariere, mai ales în perioada de toamnă, când avea loc inventarierea generală. Se întâmpla rar ca ea să fie liberă, deoarece inventarierea avea loc la fiecare instituție o dată pe lună. Fizic, ea trebuia să se afle la contabilitate. Ea nu se afla permanent în contabilitate doar atunci când mergea la inventariere. Trebuia să

îndeplinească și alte sarcini, nu doar activitatea de la birou. Ce a declarat ea, inculpata nu știe, însă poate spune că aceasta stătea în contabilitate și lucra. Au fost momente când pleca, dar cine nu pleca. Kmit Tamara are studii superioare juridice la Institutul din Moscova. Ea nu este programist, însă putea să lucreze la calculator și altceva nu le trebuia. Era necesar doar să poată utiliza calculatorul, fără cunoștințe speciale. Ea trebuia să introducă în calculator fiecare persoană și fiecare indicator. Kmit Tamara nu dorea să lucreze. La 01.09.2012 s-a concediat. Nu dorea să lucreze în nicio funcție, deoarece soțul ei o întreținea și stătea cu copilul. Conform contractului de muncă, nu cunoaște ce program de lucru avea Kmit Tamara. Ea venea, introducea datele și lucra la calculator. Când își termina lucrul, spunea că pleacă. La acea perioadă exista un singur calculator. După cum a menționat anterior, fiul său a donat calculatorul. Nora sa s-a concediat și a venit alt programator. Nu au lucrat concomitent. Ea nu a dorit să mai lucreze și a plecat. După plecarea nuroii sale, în locul ei a venit Subbotin. Nu cunoaște ce studii avea Subbotin, deoarece nu activa la resurse umane. Levanova Marina întocmea rapoartele pentru depozite. Nu știe ce funcție avea. Cunoaște funcțiile persoanelor din contabilitate, însă despre ceilalți nu știe. Levanova Alexandra era economistă și era mama lui Levanova Marina. Ea elibera salariile, lua tabelele de pontaj, le verifica și le prezenta directorului spre semnare, după care calcula salariul. Levanova Alexandra îi transmitea jurnalul de comenzi la sfârșitul fiecărei luni. Era o foaie. Ea calcula salariul fiecărui lucrător. Oamenii erau angajați în conformitate cu statele de personal și cu acordul directorului. La fiecare întreprindere exista o persoană cu răspundere materială, care ținea graficul de lucru al colectivului. Aceste persoane îi aduceau tabelul de pontaj. Ea verifica tabelul și îl prezenta directorului spre semnare. După aceasta, în baza tabelului, calcula și elibera salariul tuturor angajaților. Ea primea de la aceasta jurnalul privind achitarea salariilor. Nu intra în atribuțiile sale să verifice dacă persoanele lucrează conform programului. Poate spune că oamenii veneau la lucru la ora 05:00 sau 06:00. Ei erau verificați de persoana cu răspundere materială, un director mic. Levanova Marina avea studii superioare și era contabilă. Ea era angajată la depozit în funcția de magazinieră. Aparținea depozitului și era angajată la depozit. Ea se subordona șefului depozitului. La momentul angajării avea deja experiență de lucru, lucrase contabilă și se descurca bine. Nu știe ce experiență avea în calitate de magazinieră. Avea însă sarcina să întocmească raportul mărfii la zi. Dimineata, la ora 08:00, trebuia să aducă exact evidența mărfii și raportul. Chiar la ora 07:00 era deja la lucru. Depozitul nu putea funcționa dacă nu era indicată concret marfa existentă. Nu poate spune dacă avea experiență în funcția de magazinieră. Ea lucra și în altă parte. Ea a citit că nu avea o zi întreagă de muncă. Lucra seara și noaptea. Nu știe ce era indicat în contract, însă ea și directorul au discutat ca aceasta să lucreze astfel, deoarece altfel nu era posibil. Pitușcan Valeriu a fost angajat pentru

repararea cântarelor, însă detalii despre studiile sale nu cunoaște. Consideră că avea experiență de muncă. Era un mecanic bun și repara inclusiv mașini. Nu exista necesitatea să vină frecvent la întreprindere. Venea la chemare. Dacă în contract era indicat sau nu un regim de lucru, ea nu cunoaște. Nu cunoaște dacă a avut instructaj privind reparația cântarelor. Nu cunoaște dacă Pitușcan Valeriu era înregistrat la Centrul de Metrologie. Nu cunoaște ce studii avea Platonova Tatiana la momentul angajării. Ea lucra în contabilitate, unde exista și safeu, și dulap. Ea nu se subordona inculpatei, ci directorului. Interviuurile de angajare erau susținute cu resursele umane și directorul. Este posibil ca în acea perioadă să fi fost încă Maloman implicată în angajări. Nu cunoaște ce experiență de muncă avea Platonova Tatiana la angajare, deoarece nu i-a văzut documentele. Ei aveau casier, care verifica dacă fiecare persoană semna pentru primirea salariului. Din câte cunoaște, toți semnau pentru primirea salariului. Casierul întocmea raportul, unde erau indicate și confirmările de achitare a salariului. Acesta îi era transmis ei. A explicat că unii angajați au plecat în România pentru a-și primi pașapoartele. Toți oamenii au zile în care nu vin la lucru. Pitușcan, de exemplu, venea în general seara la depozit. Ei traversau frontiera în acest scop, pentru 2-3 zile. Cu toate acestea, toți au primit banii în casă, deoarece îi meritau.

În ceea ce privește aceste zile libere, a menționat că oamenii recuperau timpul lipsit. Oamenii veneau și solicitau zile libere. De exemplu, Pitușcan mergea la director și solicita o zi liberă de la depozit. Natalia Moldovan cerea permisiune de la dumneai și era învoită. Poate că trebuia să fie documentat acest lucru, însă ei nu procedau astfel, fiecare recuperând timpul absentat. Nu putea observa dacă unor persoane li se achitau salarii pentru zilele în care nu erau la lucru, deoarece aceasta nu intra în atribuțiile sale. La ei situația nu era ca la instituțiile bugetare. Nu exista o plată fixă de 10 mii de lei și atât. Existau vacanțe și alte particularități. Nu verifica confirmările de achitare a salariului în acest mod. Economistul calcula timpul de lucru, avea tabelul, verifica zilele lucrate și efectua calculul. Inculpata nu verifica aceste aspecte. Oamenii erau trimiși în concediu din cont propriu. Aceasta era procedura resurselor umane. Toate combinatele aveau rețea deschisă și obțineau venituri. Combinatul lor era unicul din oraș care nu avea rețea deschisă și, atunci când veneau vacanțele, începea sezonul mort. Nu aveau venituri și nu aveau din ce achita salariile. Oamenii erau de acord și își luau concediu din cont propriu, iar resursele umane documentau concediul și îl indicau în tabel. Această practică exista permanent, atât în vacanțele de toamnă, cât și în cele de primăvară ale copiilor. Nu poate spune în ce zile nu venea doamna Ghimp la serviciu. Așa cum a decis instanța, astfel i-au și achitat. Nu cunoaște câte persoane angajate se aflau în relații de rudenie. Bujac nu era prieten cu fiul său, însă au învățat în aceeași clasă. Doar la rugămintea sa a acceptat să vină să îi ajute. Ei se aflau într-o situație

difficilă și acum îi este rușine să îl privească în ochi. Domnul Pitușcan nu a fost colegul său, el este mai tânăr.

În cadrul examinării cauzei penale au fost cercetate probele după cum urmează:

– *Declarațiile reprezentantului părții vătămate Consiliul Municipal Chișinău, Coica Ivan*, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că, în calitate de reprezentant al părții civile, Consiliul Municipal Chișinău, în temeiul dispozițiilor Codului de procedură penală și ale Codului civil al Republicii Moldova, susține acțiunea civilă formulată în cadrul prezentei cauze penale, ce are ca obiect investigarea faptelor infracționale imputate inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia, fapte ce au generat un prejudiciu material semnificativ autorității publice locale. Așa cum rezultă cu claritate din rechizitoriul procurorului, susnumiții inculpați, în calitate de persoane cu funcții de conducere, director și contabil-șef ai Întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantină „Adolescență”, au desfășurat în mod concertat o activitate infracțională de lungă durată, între anii 2010–2016, care a constatat în: *Angajarea fictivă a mai multor persoane, urmată de plata neîntemeiată a salariilor acestora din bugetul public; Aprobarea plăților salariale către angajați aflați peste hotare, în absența lor fizică de la locul de muncă; Deturnarea fondurilor publice prin întocmirea și semnarea în fals a documentelor justificative – ordine de plată, evidențe de prezență*. Toate aceste acțiuni s-au realizat cu intenție directă, într-un concurs real de infracțiuni – delapidare a averii străine (art. 191 alin. (5) CP) și depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 alin. (1) CP), fapt ce denotă gravitatea socială sporită a comportamentului inculpaților și abuzul de funcția deținută în interes personal. Prejudiciul cert, real și cuantificat cauzat Consiliului Municipal Chișinău, în calitate de autoritate publică fondatoare a întreprinderii vizate, este în sumă totală de 426.317,03 lei MDL. Acest prejudiciu a fost generat prin acțiuni ilegale și culpabile, întrunind cumulativ condițiile răspunderii civile delictuale prevăzute de art. 1398 alin. (1) Cod civil: „Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial. Astfel, reprezentantul consideră că, sunt întrunite în mod evident toate condițiile legale pentru angajarea răspunderii civile delictuale a inculpaților. Având în vedere cele expuse și întreg materialul probator administrat în cauză, în temeiul art. 1, 5, 7, 166-167 Cod procedură civilă și art. 61, 62, 219, 221 Cod procedură penală, solicită onoratei instanțe, *a admite spre examinare prezenta cerere; a încasa în mod solidar de la părțile civilmente responsabile Putin Constantin ***** și Kmit Natalia ******, a.n. ******, mijloacele financiare în suma de 426 317 lei și 03 MDL (patru sute douăzeci și șase mii trei sute șaptesprezece lei, 0,3 bani) în beneficiul*

părții civile Consiliului municipal Chișinău drept prejudiciu material. A încasa din contul părților civilmente responsabile toate cheltuielile pentru judecarea prezentei cauze.

La întrebările apărătorului Coptu Sergiu, reprezentantul părții vătămate a menționat că la moment nu cunoaște dacă cantina Adolescența mai există ca persoană juridică. În acel moment 2010-2013 cantina Adolescența, la fel ca toate întreprinderi de stat, au fost finanțate din bugetul municipiului Chișinău. Din suma constatată de urmărirea penală, care a fost achitate persoanelor angajate fictiv. În acțiune este preluată o listă preluată din rechizitoriu, unde sunt reflectate sumele achitate. Solicită suma care e reflectată în rechizitoriu.

A declarat că, subiectul respectiv nu a fost analizat, adică cum a fost tranziția de bani și din care cont al municipiului a fost achitat salariul. Nu este pregătit să dea răspuns la întrebarea despre circuitul de bani. La moment cantina e întreprindere municipală.

La întrebările apărătorului Mardari Valentin, reprezentantul a declarat că, în acea perioadă nu cunoaște dacă a fost efectuat vreun audit din cadrul primăriei ca fondator. Nu cunoaște dacă În perioada de referință, erau restricții din partea fondatorului pe presupusele funcții fictive. S-a bazat tot pe rechizitoriu, nu s-a solicitat o asemenea informație.

La întrebarea inculpatului Putin Constantin, reprezentantul a indicat că nu cunoaște dacă în acea perioadă a fost finanțată cantina din partea municipală.

La întrebările instanței, reprezentantul părții vătămate a declarat că, în viitor nu va participa la ședințe, doar la necesitate. Acțiunea civilă a fost înaintată, este anexată la materialele cauzei.

– Declarațiile martorului Levanova Marina, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că nu se află în relații de rudenie cu inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia, însă cunoaște așa persoane. Nu ține minte anul, dar activa la Întreprinderea de Stat Cantina Adolescența, a început în calitate de dactilograf și cu timpul a trecut la funcția de magazinier, care până la sfârșit a fost în această funcție. La angajarea în calitatea de dactilograf, și după ca magazinier, a încheiat un contract individual de muncă cu Întreprinderea de Stat Cantina Adolescența. Conform acestui contract primea ca magazinier 1000 sau 1500 lei lunar, iar din 2008 s-a angajat oficial la un serviciu de bază și aici activa, da SRL Olentina în funcție de contabil, dar acolo era 6 zile de lucru, și era 2 contabile pe un lucru. Nu ține minte ce scria în contract privind orele de muncă. Ea trebuia să facă raportul la depozit și asta intra în funcția ei. Nu ține minte câte ore de muncă trebuia să efectueze. Ca magazinier, a activat din 2008, dar ca dactilograf din *****. În 2008 a trecut ca magazinier, a fost de acord

ca să lucreze seara, că lucrul era după ora 17:00. Lucra seara că așa era specificul lucrului, toate facturile veneau seara, adică cele care au fost trimise în timpul zilei, ea venea după orele 17:00 și primea toate documentele, atunci când mașina venea de la toate cantinele raionului. Despre acest serviciu cunoaște deoarece mama ei a activat în calitate de economistă pe toată perioada, chiar și până acum. Mama ei activa în calitate de economist, ea nu a văzut tabelele de pontaj pentru salariu, pentru dînsa era principal să îi dea salariu. Studiile sale de specialitate este de contabil revizor, iar la SRL Olentina, graficul de muncă era o zi peste o zi, după erau câte 4 ore, astfel ele singure își făceau programul de muncă. Conform contractului cu SRL Olentina, nu ține minte care era graficul de lucru stipulat. Știu că într-un an a fost inspecția financiară, că ea tot s-a prezentat în anul 2016. S-a constatat ca să fie chemată să spună despre volumul ei de lucru. Întrebări la ea despre salarizare în urma controlului nu au fost, precizând că pe timpurile celea erau salarii mici. În săptămână la Adolescența se prezenta zi de zi, după documente, iar dimineața trebuia să facă cartea de depozit și să fie la șeful depozitului. A menționat că lua de la doamna Galina Pitușcan, care era șefa depozitului, sau de la adjuncta ei și după plecam acasă. A precizat că intra doar în depozit, le-a luat și a plecat și aceasta se întâmpla după orele 17:00. Tabelele de pontaj nu știe de cine erau întocmite, și nu cunoaște dacă erau întocmite de doamna Pitușcan.

A menționat că se subordona șefului depozitului, iar în fiecare zi și seară se vedea cu doamna Pitușcan, nu știe cine întocmea tabelele de pontaj. Pentru primirea salariului, semna în lista de plată, la casierie ce se dădea. Ea semna în lista de plată a salariului și ridica personal salariul. La Adolescența venea seara, deoarece facturile erau date cu marfa care se livra prin cantine cu facturi, seara după ce mașina care distribuia marfa, șoferul aducea toate facturile înapoi. La angajarea era doamna Malaman, cu dumneaei a avut interviu de angajare și crede că i s-a spus la interviu că specificul lucrului este seara. A indicat că nu a restituit careva sume bănești Întreprinderii de Stat Cantina Adolescența, iar până la ocuparea funcției de magazinier, a activat o altă doamnă în vârstă, dar nu poate spune cine era, cunoaște doar că era în vârstă, tot așa venea seara și strângea facturile. Facturile erau scrise de mîna de șefa depozitului sau adjuncta ei, cantitatea înmulțit la 3. Ea trebuia să le strângă, să le calculez, să facă un raport cumulativ și era cartea de magazie, care la fiecare marfă urma să facă intrarea, ieșirea și stocul la sfârșitul zilei. Nu era nici un calculator, era tot de mîna. Facturile le calcula, pe urmă se făcea un raport cumulativ, la fel scris de mîna, după fiecare produs și scotea stocul. Șefa depozitului sau adjuncta, acestea scriau marfa spre cantină după comenzi și mașina pleca cu factura și marfa. Asta le controla tot șeful depozitului. Ea era doar cu calcule, făcea doar raport.

La întrebările apărătorului Coptu Sergiu, martorul a declarat că, atunci când s-a angajat la muncă s-a deschis carnet de muncă, a încheiat contract individual de muncă, a semnat tot, când s-a transferat prin cumul, pentru transfer în funcție tot a semnat. Transferul ei prin cumul a fost în 2008, la SRL Olentina, la Adolescența a trecut prin cumul, iar în acest sens a scris cerere ca să fie transferată prin cumul. În depozit activa șefa depozitului, adjuncta depozitului și hamalii. A menționat că s-a concediat de la cantina Adolescența în 2019, din motivul că era ocupată și căuta un loc de muncă cu salariu mai mare. Pe doamna Ghimp Ana o cunoaște, era adjuncta domnului director Putin, doamna Ghimp a apărut cam prin 2012, dar nu poate spune exact. La cantina Adolescența nu a avut loc de muncă, ea lua tot acasă, până dimineața trebuia să fie gata raportul. Nu s-a întâlnit cu Ghimp Ala cât lucram. Depozitul era primul, lua ce avea nevoie și pleca.

La întrebările apărătorului Mardari Valentin, martorul a declarat că personal ridica salariu și că nu a împărțit cu nimeni salariul. Cât a activat, nu a avut careva abateri, sancțiuni, muștrări, nu a fost nimic. Lucrul era făcut, era voluminos, toți erau satisfăcuți de lucru ei.

– ***Declarațiile martorului Pitușcan Valeriu***, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că nu se află în relații de rudenie cu inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia, însă cunoaște așa persoane.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a declarat că, la Întreprinderea de Stat Cantina Adolescența a fost angajat, în 2011 repara cântarele, le deservea și mai ajuta acolo la câte ceva, la depozit de strâns ceva, se rupea setca, o ușă dacă se strica, în această funcție l-a angajat domnul Putin. A activat acolo vreo 2 ani de zile și nu ține minte dacă a activat în baza unui contract de muncă, însă personal a depus cerere și atât. Regimul lui de muncă era undeva 3 ore, nu în fiecare zi. Când se strica ceva urgent și se ducea. Regimul era așa că venea 2-3 ori pe săptămână și dacă la urgență se strica ceva se ducea acolo.

A indicat că are studii la școala profesională, lăcătuș, iar pe atunci când a activat la Întreprinderea de Stat Cantina Adolescența avea salariu de 1000 lei pe care îl ridica personal din contabilitate. Semna în registru de evidență a salariului, precizând că nu avea un loc anume de muncă. În perioada de activitate, a reparat practic toate cântarele. Cântarele erau pe loc, inclusiv de la școli. Despre funcția dată nu mai ține minte de unde a aflat. La Întreprinderea de Stat Cantina Adolescența activa mama lui Galina Pitușcan, care la depozit activa. Nu poate să spună suma totală care a ridicat-o de la Întreprinderea de Stat Cantina Adolescența. A indicat că, în afară de el, în aceeași calitate nu mai activa cineva, adică el era singurul care deținea funcția de (*visavcik*) reparator de cântare, în această calitate a fost angajat. Până la el nu cunoaște dacă a fost cineva angajat în această funcție. S-a eliberat din funcție deoarece mai lucra în altă parte, la Întreprinderea de Stat

Cantina Adolescența era salariu mic și nici nu cunoaște cu câte ore era tabelat pe zi. Când a vorbit cu domnul Putin s-au înțeles că nu va sta toată ziua, el venea când trebuia.

La întrebările apărătorului Coptu Sergiu, martorul a declarat că nu ține minte să fi adus la angajare carnet de muncă, salariul se achita în contabilitate în fiecare lună, dacă s-a terminat luna și a făcut câte ceva îi spunea să se ducă să ridice salariul. Pe Ghimp Ala nu o cunoaște personal, dar știa că era directorul adjunct al domnului Putin. Când era la lucru se vedea câteodată cu ea.

– **Declarațiile martorului Smoleaniuc Lidia**, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că nu se află în relații de rudenie cu inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia, însă cunoaște așa persoane.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a declarat că, pe inculpați îi cunoaște de la lucru, în anul 2005, luna august a fost angajată la depozit, la ÎS Adolescența, a angajat-o Valentina Ivanovna Moloman, care a decedat. A indicat că a activat la depozit în calitate de depozitar până în 2016, când și-a rupt piciorul. Nu ține minte ce salariu avea, undeva 1000 și ceva de lei. La depozit lucra când și cum, venea la orele 07:00 la lucru, uneori la 19:00, 20:00 termina lucru. Salariul îl primea la contabilă în fiecare lună, îi aducea registru de salariu și ea semna, contabilă era Lida Oprea, subliniind că nu a lucrat cu doamna Kmit Tamara, ea era contabilă. Levanova Marina era contabilă care îi aducea documente și ea încărca mașina, iar Pitușcan Valeriu era hamal. Nu a lucrat cu Putin Elena, Platonova și Subotina. Pe Parțeniuc Ghenadie îl cunoaște, a fost hamal, iar pe Litvin Alexandru nu-l cunoaște.

A indicat că, în depozit era o cameră acolo ei stăteau, dar depozitul era înainte și toți treceau prin depozit. În cămăruța cea stătea cu șefa ei Pitușcan Galina. Persoanele la lucru le angaja doamna Valentina Moloman. Despre lucru se afla unul de la altul, se scria pe perete undeva anunțuri despre lucru. Nu cunoaște câtă lume lucra în contabilitate. Nu cunoaște dacă erau rude a persoanelor care activau acolo angajate la ÎS Adolescența. Nu cunoaște dacă pe contract era angajată persoana, dar ea nu lucra. Ea nu îi cunoștea pe toți de acolo pe contract, îi știa pe câțiva. De la școală dădeau comandă pe telefon și ea încărca marfa, iar salariul îl primea la sfârșitul lunii. Casierul venea la ei și îi anunța că trebuie să meargă la contabilitate, mereu semna pentru salariu.

– **Declarațiile martorului Ghimpu Ala**, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că nu se află în relații de rudenie cu inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia, însă cunoaște așa persoane. A menționat că, susțin declarațiile oferite la organul de urmărire penală, care sunt

veridice. În perioada vizată, eu era director adjunct la cantina Adolescența. A activat în perioada din 25.09.2013, a fost propusă de direcția de comerț în funcția de director adjunct. Deține funcția din 25.09.2013, a fost de 2 ori eliberată pe articol în 2014 apoi 2016 până la eliberare a avut diferite sancțiuni disciplinare, muștrare, avertizare, muștrare aspră. Până la două eliberări pe articol, perioada 2013-2014, 2014-2016.

În 2014 a fost eliberată, motivul nu și-l aduce aminte, în 2016 a fost eliberată, din cauza absenței nemotivate la serviciu în perioada august 9 august – 18 august, este o perioadă când cantinele nu activează dar ei se pregăteau de deschiderea cantinelor școlare, la trecerea în revistă la 31 august. Întreprinderea era anevoioasă și cu finanțare proastă și domnul Putin i-a zis că poate sta acasă că ea este bravo și îndeplinește lucrul rapid și m scris cerere din cont propriu. Toți angajații pe perioadă de vară scriu cerere de concediu din cont propriu. Cererea era vizată de domnul Putin. La reîntoarcere din concediu de propriu, care practic a fost forțată să plece, s-a trezit cu ordin de eliberare din motiv de absență la serviciu mai mult de 4 ore, respectiv cu multe anchete de serviciu conform Codului Muncii. În 2018 la 27 septembrie, a fost repusă în funcție în baza Decizie Curții de Apel, nici atunci domnul Putin nu a permis accesul la locul de muncă pentru executarea atribuțiilor de serviciu și a fost restabilită, peste 4 luni la data de 03.01.2019 în baza acțiunilor executorului judecătoresc – Sergiu Bujac, printre care domnul Putin s-a ales cu proces contravențional. Ea a fost numită în funcție ca să ridice combinatul la nivelul celorlalte 4 combinate, și într-adevăr s-a confruntat cu multe probleme, a venit cu sarcina de a ridica nivelul, a venit cu multe proiecte, printre care i s-a reușit foarte puțin. Nu i s-a reușit fiindcă era instaurată o dictatură în instituție, mai mult din partea șefei contabile – Natalia Kmit și acceptată de domnul Putin tacit. Toate pârgھیile erau în mâinile doamnei Kmit, deoarece nu aveau nevoie de schimbările care i s-au pus în sarcina ei. Dictatură, teroare, denigrare, discriminare. A trecut nu doar ea, dar practic tot colectivul în jur la 100 oameni. La compartimentul discriminare, a dat cifre cu privire la salarizarea personalului și în raport cu salariul ei de funcție. Dacă analizează cifrele, în 2013 salariul șefei contabile a fost 84 000 lei, salariul ei ca director adjunct 45 247 lei, în 2015 salariul doamnei 28 850 lei, salariu ei 51 083 lei și ultima cifră în 2015, salariul doamnei 82 846 salariu 49 889 lei. dacă calculăm diferența este de 118 793 lei per an. La capitolul salarizare, era întârziat, în mod categoric nu a dorit să deschidă card bancar, salariul se primea pe foi – ordin de plată, și plățile salariale erau ridicate diferit, semnături pe ordinele de plată erau diferite. Asta vorbește că pentru persoanele date legea nu era în capul mesei. Se întârziuau termenele și nu se plătea integral salariul de mai mulți ani. La compartimentul de organizare alimentație a copiilor, departamentul sanitar a fost cu impedimente deoarece șeful contabil, mânuiă toate șefele de cantină, de exemplu nu se respecta hotărârea guvernului

744, în mod special pentru a nu efectua tranzacțiile comerciale și a duce la fraude economice. Nu se întocmea bonul de plată fiscal și respectiv nu se anexa la dările de seamă, se încălca grav regulamentul Inspectoratului Fiscal de Stat și al Ministerului Finanțelor. Nu se încasau banii de la cantinele școlare conform legislației în vigoare. În așa mod s-a creat o situație de furt, banii încasați din bufetele/ cantinele școlare, trebuiau contabilizate și duse la banca comercială și de a-i încasa legal.

A relatat că, în timp de 3 ani, practic de 7 ori s-au dus banii în bancă, nu m-am mult de 7 ori. Cum erau contabilizați, ea nu cunoaște. Toată această activitate, comportamentul contabilității era dirijat doar de șefa contabilă Kmit până și directorul era șantajat, amenințat și probabil cumpărat. Dacă domnul Putin va avea curaj să vorbească despre activitate sa și activitatea cu doamna respectivă, ține de dânsul. Ea se ocupa cu compartimentul sanitar, a depistat că în listă sunt mai multe persoane decât de facto. A descoperit că sunt angajate persoane de jure, cu gradul de rudenie a conducerii și alte persoane. Aceste persoane niciodată nu au activat, fiind suflete moarte și salariul lor este ridicat lunar de rudele lor. A indicat că asta vorbește că categoric s-a interzis de a deschide cardul bancar tuturor persoanelor, precizând că aceste persoane sunt în listă în dosar. Sunt 24 de persoane, care cu toată certitudinea, ea declară că aceste persoane nu au activat, nu au avut loc de muncă (*masă scaun birou*) și nu sunt amprente în urma dacă aveau să activeze, semnături, registre, documente. Acest moment e important, deoarece aceste persoane erau angajate fără ordin de angajare, fără ordin de demitere, fără contracte de muncă, până la urmă a sesizat organul de forță ca să sesizeze momentul respectiv.

A declarat că schemele de spălare de bani au fost create de Kmit Natalia, dirijorul principal și toate indicațiile dânsului fiind executate de persoanele dânsului. Acest furt, a dus că oamenii nu au beneficiat de sporturi, adaosuri, toate impedimentele care i-au fost create ei ca director adjunct, au dus la profunda stagnare a întreprinderii, a sărăcit colectivul moral și financiar. Toate neconformitățile parvenite de la indiferență au dus la organizarea alimentației proaste, cu un meniu sărac, fără sortiment. Toate acțiunile au fost în detrimentul alimentației copiilor. Nu i s-a reușit ca toate sarcinile care i s-au pus, ea nu le-a putu îndeplini, însă tot ce a implementat a fost cu greutățile enorme, cu avertizare, muștrare, muștrare aspră, eliberare de 2 ori. Asta spune mult de persoanele în cauză, a fost hărțuită, persecutată, urmărită la serviciu, amenințată că își va trauma sănătatea, că automobilul va rămâne fără frână, i s-a deteriorat roata la fața locului, a prins-o pe doamna Kmit, nu a avut martor și poliția i-a refuzat. A menționat că, i s-a zis să nu vorbească în limba română, ca nu este nimeni. S-a pronunțat de doamna Kmit ca ea să moară, menționând că poate e greu de crezut că într-un stat democrat, care stă la baza ca să fie oameni, chiar dacă ai post de director și legea să

fie în capul mesei. A fost batjocorită, i-a dat lecții de viață, ea fiind administrator la 2 combinate, alimentează 32 mii de copii, nu 9 mii ca pe timpuri și sunt la nivel și se mândrește că totuși a făcut o carieră frumoasă, chiar dacă a fost traumată și stresată.

A mai relatat că, în perioada 9-12 august 2016, 15-19 august 2016, 22-26 august 2016 ea a lucrat acasă la domiciliu. Toate amprentele ei sunt, ea a demonstrat meniurile, planul de intoxicație, planul de măsuri. Regulamentul sanitar și tehnologic l-a dus ea, menționând că anume aici a nimerit într-o plasă, i s-a zis că nu sunt bani și i s-a zis să se odihnească. Are cererea originală, care a fost semnată de domnul director. Cererea de oferite a concediului din cont propriu a fost prezentată în mod original în 2 exemplare, în baza unui ordin semnat de domnul Putin Constantin. A lucrat de la domiciliu pentru că nu avea cine lucra, în caz contrat întrerupea alimentația copiilor de la 1 septembrie. Pe la finele lunii august se crea o comisie de deschidere a cantinei școlare unde se prezintă multe documente, dacă nu era meniul, planul, sortimentul bucatelor nu erau să fie redeschise cantinele. Am discutat cu domnul Putin, ultimul i-a zis că este bravo și că va reuși chiar dacă urma să se afle în concediu din cont propriu. Au făcut anchete de serviciu, întârziate în pripă din cauză că i s-a comunicat în septembrie, atunci a deschis școlile, cantinele și în septembrie au chemat-o că iată să semneze ordinul de eliberare/concediere.

A declarat că, i s-au cauzat prejudicii, ea 2 ani a fost fără serviciu, a fost eliberată la 22.09.2016 și în baza Hotărârii irevocabile la 26.09.2018 restabilită la serviciu și urmau încă 4 luni ca domnul Putin să nu execute hotărârea Curții de Apel și la 03.01.2019 deja a primit ordinul care este în dosar și pe care l-a primit la 03.01.2019. Atribuțiile ei în calitate de director adjunct, în combinatul alimentar nu erau legate funcția de merceolog, tehnolog, multe funcții care practic ei nu aveau nevoie, deoarece era o mică gașcă care aranja tot, însă ei i-a revenit regulamentul sanitar, tehnologic și din merceologie. Aprovizionarea cantinelor cu produse, la capitolul dat șefa de depozit tot nu se conforma. În formă scrisă aducea despre achiziționarea produselor per zi, precizând că ea nu cunoaște de când activează domnul Putin și doamna Kmit. Funcția de merceolog nu era, dar a fost angajat de jure Kmit Tamara, nora inculpatei.

– **Declarațiile suplimentare ale martorului Ghimpu Ala**, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată, la întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, a declarat că pe parcursul a mai multor ani a fost de nenumărate ori sancționată, eliberată din funcție pe ordine ilegale. A hotărârea judecătii Ciocana, privind anularea ordinului 27 din 24.09.2015 privind sancționarea disciplinară. La 02.01.2014 conform ordinului 1C, art. 86 alin. (1), lit. c) din Codul Muncii fără preaviz a fost eliberată din funcție. Imediat, a fost întocmit alt ordin, tot cu nr 1C

din 02.01.2014, concediată deja pe alt articol 81 alin. (1), lit. h) din Codul Muncii. Pe aceste 2 ordine domnul director Putin a scris lămurire, șeful direcției de comerț domnului Zambîțchi despre toate încălcărilor comise contrar prevederilor legale, a fost somat domnul Putin de Inspekția de Stat al Muncii, cu privire la anularea ordinului și invitat la sediu pentru a prelua activitatea în funcția deținută. În anul 2013, 12 luna 11, a fost calomniată cu scrisoare anonimă scrisă de Kmit Natalia cu semnături false, către CNA în urma examinării organului de forță, a informat-o prin scrisoare de lipsa încălcărilor legislației în vigoare din data de 18.01.2014, iar la 28.10.2016 a primit câștig de cauză cu decizie irevocabilă emisă de judecătoria Ciocana unde șefa contabilă Kmit Natalia a primit amendată în mărimea de 1000 lei, procesul contravențional din 18.12.2015, constatat de agent constataitor. Contestația doamnei Kmit a fost respinsă ca neîntemeiată. Deja în anul 2016, a fost eliberată pe 22.09 prin ordinul 36 C art. 86 lit. h), absența de la serviciu nemotivată, imediat a doua zi fiind anulat acest ordin și emis alt ordin cu nr 38 din 23.09, astfel fiind concediată pe art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul Muncii. A contestat ordinul respectiv, fiind restabilită la 27.09.2016 de Curtea de Apel, decizia irevocabilă și susținută de Curtea Supremă. La 14.02.2019 în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu participarea executoriului judecătoresc, Vitalie Bajac, cu proces contravențional, emis de domnul Putin, amenda 180 unități contravenționale pentru neexecutare hotărârii Curții de Apel și a Curții Supreme, asta a fost viața ei de calvar din anul 2013.

A relatat că, în această funcție pe care a avut-o, nu i-a identificat pe Platonova Tatiana, Putin Elena, Kmit Tamara, Levanova Marina, Pitușcan Valeriu, Parțeniuc Ghenadie, Subbodin Iaroslav ca fiind angajate. Toate aceste persoane nu au activat, nu au avut birouri, nu au avut amprente, sunt persoane de jure, salariile cărora au fost ridicate de factorii de decizie, de domnul director și de doamna șefă contabilă. Era o persoană Selena Natalia, ea a apărut în spațiu undeva în anul 2014, care venea odată de două ori pe săptămână și perfecta documente de contabilitate. Conform statelor de personal erau 5 contabili, de regula erau 2 contabili, economista și șefa contabilă. Erau doar 2 angajați, sediul lor consta din 3 birouri, al directorului, directorului adjunct și contabilitatea și mai mult de 4 locuri nu pot ocupa. Ce ține de Selena ea era angajată din anul 2000, lipsea ordinul de angajare și nu era în lista angajaților, este un document, că trecerea în registru listei de angajați, cum a zis, a apărut în primăvara anului 2014, era o persoana cu o vârstă foarte înaintată, și ce a descoperit că în luna decembrie 2015, i s-au eliberat 4 dispoziții de plată, de la un contabil fără categorie, în sumă de 9 mii lei. Salariile erau eliberate fără borderou de plată, pe liste personalizate să zică așa. La capitolul salarizare poate prezenta actul de la inspekția Financiară eliberat în ianuarie 2016, unde tot s-a axat pe nereguli ce ține de legea contabilității. Au remarcat că salariaților nu se eliberează salariu pe borderou general de plată dar pe dispoziții de

plată separate, întocmite personalizat și divizate în părți. Este de menționat că aveau așa tradiții ilegale, de a diviza salariul în 3-4 părți. De exemplu directorul adjunct cu ea așa proceda, unde s-a menționat de doamna revizor, conform listei de plata ale Alei Ghimpu i s-a eliberat salariul în 3 părți, trecut în registru de casă pe data de 10 ianuarie, dar i s-a eliberat pe data de 20 ianuarie, 10 zile salariul ei era în aer. Nu i s-a prezentat, dacă ei acționau în raport cu funcția ei, dar în raport cu toți subalternii, care era suma, în câte părți erau divizate, menționând că astfel s-a încălcat hotărârea de Guvern nr. 764.

Referitor la Platonova Tatiana, funcția ei nu prevede munca prin cumul, deoarece fluctuația e tare mare, această funcție din departamentul resurse umane foarte importantă. Ce ține de Platonova nu a văzut-o, nu avea birou, a fost angajată la 25.09.2012, cu inscripția de angajare este făcută în carnetul ei de muncă de Natalia Moldovan, contabilă.

Referitor la Levanova Marina, nu a avut secretar dactilograf, transferată prin cumul ca magazinier, el nu poate activa prin cumul, dar cu prezență fizică 40 ore, dar ea cunoaște că este fiica economistei Levanova Alexandra, care într-adevăr o ajută în perfectarea dărilor de seamă, dar prezența ei nu a fost fizică.

Referitor la domnul Pitușcan Valeriu, a indicat că el este fiul șefei depozitului Galina Pitușcan, și în statele de personal nu este prevăzută funcția dată de reparator de cântare. La acest capitol a comunicat că întreprinderea de stat de metrologie, în baza contractului cu cantina Adolescența presta servicii de verificare a balanțelor în toate 17 instituții din subdiviziune și ca urmare lipsea necesitatea de a angaja această persoană. În urma verificării balanțelor odată în an, conform legislației, se elibera certificat de metrologie pentru fiecare tip de balanță în toate subdiviziunile. Nu l-a văzut pe domnul Pituscan, nu-l cunoaște, dar cunoaște că este domn de afaceri.

Referitor la hamali, conform statelor de personal erau 4, dar de fapt activau 2 pe program de 8 ore per zi, în afara de sâmbăta și duminica, iar domnul Parțeniuc nu se regăsea printre acești hamali.

Referitor la programatori, a indicat că nu puteau fi angajate persoane, deoarece era un singur calculator în contabilitate, la care ea și directorul nu aveau acces, iar în biroul doamnei Kmit era un singur calculator. Plățile din anul 2012 constituiau 53 mii pentru programator, ceea ce reprezenta un prejudiciu mare întreprinderii. A indicat că 17 cantine din instituțiile de învățământ nu aveau calculatoare din motiv că nu era pusă programa 1C, nici contabilă nu a permis, domnul Putin a avut intenția de a pune programa 1C ca să fie transparent, ei tot lucrau pe stil vechi, de a face pe hârtie.

Subbotin Iaroslav era angajat fictiv din anul 2012, nu l-a văzut, nu a avut birou și nu are amprente, nu avea ce programa. Eliberat în 02.03.2015 fără ordin de eliberare. El activează ca fotbalist în SRL Dacia, în diferite perioade au avut multe

ieșiri și intrări în țară, dar a fost introdus în tabelul de pontaj în jur de 3 ani. Ce ține de Kmit Tamara, a avut multe ordine, este nora contabilului-șef Natalia Kmit. Pentru perioada 2010 – august 2012 nu sunt date, nu este ordin de angajare și în ce funcție a figurat. Din 01.09.2012 a fost transferată din funcția de programator sau prelucrător de informație, neavând funcția dată, a fost transferată deja în funcția de merceolog în baza ordinului eliberat la 01.05.2013. Menționează că, conform nr. 31-c din 12.11.2013, paralel Kmit Tamara mai deținea o funcție de jurist pe o perioadă determinată. În statele de personal nu era prevăzută unitatea de jurist, nici atribuirea salariului brut, nici salariul primit la mână. Pentru acești ani, doamna Kmit a ridicat 67 896 lei, a ridicat Kmit Natalia salariul doamnei respective, a ridicat ilicit aceste mijloace bănești și evident că semnătura pe ordinele de plată îi aparține contabilei-șef.

Referitor la Putin Elena, fiica directorului Constantin Putin, figura în documente din 2010 ca prelucrător material de informație. Menționează că în statele de personal nu era prevăzută așa unitate. Ea era plecată din țară fără reîntoarcere la 23.03.2013, primea salariu eliberat doar la 01.06.2013. Salariul a fost 37 620 lei. Prelucrător material de informație nu cunoaște ce înseamnă, nu poți prelucra ceva. Nu percepe funcția dată. Până și după doamna Putin, funcția dată nu a fost deținută de cineva.

La Cantina Adolescența a fost doar un calculator în contabilitate. Este o factură de plată pentru a procura al doilea calculator, cu preavizul domnului Putin de a procura al doilea calculator. Doamna Kmit a rupt dispoziția de plată și i-a aruncat-o în față, domnul Putin a zis că nu poate face nimic. Au avut nevoie de calculator.

Toate aceste persoane, în proporție de 80%, au fost angajate fără ordin de angajare și, respectiv, fără ordin de eliberare. Este o încălcare foarte gravă. La capitolul acesta vrea să comunice că bănuiește că domnul Putin nu cunoștea despre ilegalitățile făcute de Kmit Natalia, făcând abuz de serviciu și fără angajare trecea persoanele sus-numite în tabelul de pontaj și ridicau salariile ilicite. Poate demonstra că domnul director nu stă prin cererea 13996 din 11.12.2015, către Casa Națională de Asigurări Naționale, pentru a-i prezenta dărilor de seamă cu privire la salarizarea persoanelor sus-numite. Asta vorbește că nici domnul director nu avea acces în contabilitate. Nu a văzut ordin de angajare, de concediu, de premiere.

Bujac Sergiu, jurist cu care s-a trezit și a aflat de prezența lui la judecată, la Judecătoria Ciocana, când i s-a aplicat sancțiune disciplinară, pe dumnealui nu l-a văzut, nu a avut birou, nu a emis act legislativ, având în vedere că participa la achizițiile publice și a ridicat salariu de 22 972 lei. Puținica Petru, Subbotin Iaroslav, Maroi Stepan, Durmistov Dmitri, Krivoi Victor, Constantin Vlad, Vataman Natalia, Popa Ghenadie, Crivaia Olga, Maloman Stepan, Natkovskaia Tatiana, Silinaia Natalia, Parțeniuc Ghenadie, Litvin Alexandru și Sapesco Maria,

aceste persoane au fost angajate fictiv. A depistat prin procedura de susținere a examenului medical, care constă din control medical și examenul de instruire igienică, care este obligatoriu o dată pe an, ca să treacă toți angajații, de aceea i-a depistat. Conform listei angajaților, controlul era la 90 de oameni. Statele de personal sunt ample, toți specialiștii trebuie să contribuie la organizarea alimentației. Nu pot 4 persoane să alimenteze 17 instituții. I s-a aruncat în ochi că toate combinatele erau foarte puțin angajate în aparatul administrativ, pentru ei era comod. Compartimentul respectiv trebuie să monitorizeze resursele umane despre angajați. Nu era Platonova Natalia, era fictiv angajată. Respectiv, toate funcțiile se repartizau între contabili. Ca exemplu a dat că a fost angajată de Natalia Moldovan cu semnătura și amprenta ei. Când spune amprentă se referă la birou, loc de muncă, darea de seamă către primărie, dislocare, notă informativă, informații care sunt solicitate de organul superior cu care conlucrează. Nu era merceolog și tehnolog, funcții-cheie în domeniul alimentației. Nu poate contabilul să fie responsabil de resurse umane. Nu putea să parvină diferite reclamații din partea șefilor de cantină.

La întrebările apărătorului Coptu Sergiu, martorul a menționat că inspecția muncii doar a restabilit-o de 2 ori în baza ordinului. A sesizat Procuratura Ciocana și a solicitat actul de verificare unde scrie că, în urma procedurii dactilografice, nu sunt semnăturile lor, nu sunt persoane care nu au IDNP. Nu are de la Inspecția Muncii un act de control, are doar de la Procuratura sectorului Ciocana. Nu a scris sesizare pe angajații fictivi către Inspecția Muncii. Ce ține de Putin Elena, cerere, ordin de angajare și ordin de eliberare din funcție și contract de muncă (4 acte) sunt. Doar că i s-a achitat salariu cu 3 luni mai mult, martie, aprilie, mai, nefiind în țară. Din 2010–2015. Kmit Tamara a ridicat salariu în perioada 2010–2012, nu are ordin de angajare și de eliberare. Este cerere de transferare dintr-o funcție în alta. Are ordin doar în funcția de merceolog. Contract individual nu a văzut. Nu există acord la transfer, dar el trebuie să fie. În privința lui Levanova Marina, sunt cele 4 acte. În privința lui Pitușcan Valeriu, are 2 ordine, dar funcția nu este prevăzută în statele de personal. Ordinele sunt, contractul nu l-a văzut. În privința lui Platonova Tatiana, nu a văzut acele 4 acte. Poate sunt. În privința lui Subbotin Iaroslav, ordin de angajare, ordin de eliberare nu este. În privința lui Parțeniuc Ghenadii, nu sunt acte nici de angajare, nici de eliberare. A fost eliberată din funcție de mai multe ori. I s-a achitat salariul când a fost restabilită în funcție. Pe 27 septembrie a fost restabilită în funcție. Practic, la 6 luni, pe 14 februarie, i s-a oferit accesul în birou în baza ședinței de judecată, cu prezența executorului judecătoresc – domnul Bajac. I s-a achitat integral salariul în 2 etape. Salariul l-a primit de la Cantina Adolescența, nu de la Consiliul Municipal.

La întrebările apărătorului Mardari Valentin, martorul a indicat că a fost angajată de domnul Putin Constantin. Graficul său de lucru era de la 08:00 până la 17:00, 8 ore pe zi, 40 ore pe săptămână. În atribuțiile sale de serviciu erau

deplasări, toate acțiunile sale le coordona cu domnul Putin, mergea pe teren în subdiviziuni, la direcție, pretură, primării. În perioada anului 2014 au fost întocmite de conducător acte prin care se atestă că a lipsit de la muncă neîntemeiat. În 2016 așa ceva nu a fost. În 2014 au eliberat-o fără preaviz. În 2016 a fost ceva întocmit în contabilitate, dar a refuzat să le semneze. Persoanele care erau în acele acte pe care a refuzat să le semneze erau Levanova, Moldovan, Pitușcan, Smoleaniuc Lidia și atât. Inspecția muncii nu a înștiințat-o despre aceste acte, de aceea domnul Putin i-a zis să se adreseze în instanță, că nu o poate ajuta cu nimic, asta a fost la indicația lui Kmit Natalia. În perioada cât a activat, a mers la poliție, de către agentul constatator s-a făcut proces contravențional în privința doamnei Kmit pentru că a fost agresată și bătută în contabilitate. În urma plângerii doamnei Kmit nu a mers la poliție. Cât a lucrat cu doamna Kmit și domnul Putin au fost controale de la Inspecția Financiară, este actul din 14.02.2016 și actul de la Inspectoratul de Stat pe baza plângerilor sale de restabilire în 2014, în 2016 și 2018. Din 2013 până în 2016 nu au fost controale la Cantina Adolescența din partea Serviciului Fiscal de Stat și a Primăriei. Lista cadrelor nu era aprobată de Primărie. Până în 2019 a fost întreprindere de stat întreprinderea respectivă, iar din 2019 a fost modificat statutul în întreprindere municipală. Financiar, cantina se gestiona cu banii în urma finanțării statului pentru a alimenta elevii cu titlu gratuit, dejun și prânz. Banii veneau de la trezorerie. Combinatul alimentar pentru copii era la autogestiune și este, el gestionează banii în urma adaosului aplicat conform ordinului directorului, pentru a achita transportul, salariul, echipamentul, controlul medical, verificarea balanțelor. Nu sunt bugetari. Salariile inclusiv din adaosul comercial, conform statelor de personal. Despre plângerea de la Ciocana, a primit un răspuns că au depistat toate neregulile, salariile ilicite și că nu sunt amprente persoanele respective. Procurorii au venit la fața locului și au văzut câte persoane de facto lucrează în instituția respectivă, că nu au masă, nu au birou, nu sunt amprente, nu au mapă, ca programator, tehnolog, merceolog. În jur la 110–120 de persoane erau angajate. Salariul său era 2800–3000 lei salariu. Doamna Selena avea 9 mii. În afară de ea poate confirma doamna Kmit și domnul Putin. Doamna Smoleaniuc poate confirma, Pitușcan, Moldovan Natalia, toți. În atribuțiile sale de serviciu, ca director adjunct, inspecta angajații. În 3 ani de zile a mers la organul ierarhic superior, domnul Zambîțchi, și acesta l-a chemat pe domnul Putin și i-a zis să facă ordine în repetate rânduri.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a menționat că, 110–120 persoane activau în sectorul Ciocana, ea a vorbit de 3 birouri pentru aparatul administrativ. 17 unități erau în sectorul Ciocana. Ei deserveau cantinele instituțiilor de învățământ, ale școlilor și grădinițelor (de educație timpurie). De asta era ușor să fie suflete moarte în tabelul de pontaj.

– **Declarațiile martorului Platonova Tatiana**, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că cu inculpatul Putin Constantin rudă nu este, cunoaște o astfel de persoană. Cu inculpata Kmit Natalia rudă nu este, cunoaște o astfel de persoană.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a indicat că își menține declarațiile date la etapa urmăririi penale. La Întreprinderea Municipală Cantina Adolescența a fost angajată din septembrie 2012 până în noiembrie 2015. Nu poate spune cum se numește funcția, dar a lucrat în secția resurse umane. A lucrat în calitate de colaborator în secția resurse umane. A fost angajată de directorul Putin Constantin. Graficul de muncă era de la 08:00 dimineața până la 16:00. Cea mai mare parte a lucrului l-a făcut acasă și venea cu rapoartele în locul unde era. Pentru ei era foarte puțin loc acolo. Ea nu se ducea la lucru în fiecare zi, doar se ducea, lua volumul de lucru și se întorcea cu rapoartele care trebuiau să fie efectuate. În contract era indicat că avea posibilitatea să lucreze de acasă. Conform contractului de muncă avea atribuția de a calcula persoanele angajate, câte persoane se angajează, câte persoane demisionează. Efectua lucru care era specific secției de resurse umane. Nu știe cine mai avea astfel de atribuții în secția resurse umane. Cel mai probabil că nu doar ea avea astfel de atribuții. În secția resurse umane erau undeva 4-5 oameni, aceasta referindu-se la încăperea unde se ducea cu rapoartele. Rapoartele pe care le întocmea le prezenta șefului secției resurse umane, directorului. Uneori rapoartele le transmitea și prin poșta electronică. Ea la întreprindere nu a fost de multe ori. Timp de 3 ani a fost de puține ori la întreprindere, crede că de 5 ori a fost. Nu ține minte cum era calculat salariul său. Era un contract, cu o anumită sumă indicată. A trecut mult timp, nu mai ține minte. Salariul său în acea perioadă era aproximativ 1000 lei. Salariul îl primea de acolo, de pe loc. Nu ține minte de unde lua salariul. A fost angajată la această întreprindere doar într-o funcție, cu un anumit salariu, asta din ce ține minte. A fost un anunț despre acest post de muncă. În acea perioadă avea rude la Ciocana și i-au zis că la școală este această organizație. A demisionat de la întreprindere din. Nu a avut nicio relație apropiată cu doamna Kmit sau domnul Putin. Relația a fost una de lucru. Nu știe ce regim de lucru aveau ceilalți colegi. Era achitată cu 1000 lei pentru o lună de lucru, dar nu știe pentru câte ore de muncă. Nu ține minte. Cât a activat la întreprindere, posibil a fost în concediu medical. Vrea să adauge că crede că vor fi divergențe, dar aceasta din cauză că nu ține minte detaliat tot, din motiv că a trecut mult timp.

În cadrul audierii martorului stabilindu-se divergențe, de către acuzatorul de stat i s-a prezintat volumul 6, f.d.121, proces-verbal de audiere a martorului Platonova Tatiana din 06.03.2019.

Astfel, *la întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș*, martorul a declarat că semnăturile îi aparțin. Din cauza că a trecut timpul, nu neagă că a lucrat doar ea în secție. În carnetul său de muncă era indicat ca suplimentar sau transfer în altă funcție. Despre salariu este de acord că cel mai probabil avea salariu de 700 lei și altul de la 1000 lei în sus. A trecut timp și a uitat. Dar susține declarațiile date la urmărirea penală și în fața instanței. Rude de ale sale angajate la această întreprindere nu au fost. Lucra de acasă. Atunci așa îi era comod, acorda timp fiicei sale. Nu ține minte despre transferul în altă funcție, a trecut mult timp. A fost audiată când era proaspăt și a declarat tot.

– ***Declarațiile martorului Parțeniuc Ghenadii***, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că cu inculpatul Putin Constantin rudă nu este, cunoaște o astfel de persoană, a lucrat cu el. Cu inculpata Kmit Natalia rudă nu este, cunoaște o astfel de persoană, a lucrat cu ea.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a declarat că, împreună cu Kmit Natalia și Putin Constantin a lucrat din 2010 până în 2014, la Ciocana. Adresa nu o cunoaște. Era un bloc de alimentație. A lucrat acolo în calitate de hamal. La lucru a fost angajat de doamna Kmit. Conform contractului de muncă, graficul său era de la 08:00 până la 17:00. Lucra la rampă, acolo și lucra. Acolo erau depozite, loc de schimbat. Împreună cu el, în calitate de hamal, mai erau încă 2 persoane. Nu îi ține minte. Lucrau în 3. Când s-a angajat, salariul era de 1000 lei. Când s-a concediat, salariul era de 1700 lei. Salariul îl primea la casă, conform ordinului de încasare, pe o foaie, se semna și primea salariul. Lucra zi de zi. În perioada 2010–2013 nu s-a aflat în concediu anual de odihnă și nici în concediu de boală. În calitate de hamal a trecut comisia medicală în fiecare an. Despre serviciul de hamal a aflat de la Natalia Kmit. Este colega sa de clasă. S-au întâlnit la întâlnirea cu absolvenții. Îi mai rămăseseră încă 3 ani până la pensie și i-a propus să lucreze, iar el a acceptat. S-a concediat pentru că a ieșit la pensie. Din anul 2015 este la pensie, din luna ianuarie. Așa a fost și contractul, că lucrează până la pensie.

La întrebările apărătorului Coptu Sergiu, martorul a relatat că atunci când s-a angajat la muncă a depus cerere la director, dumnealui a semnat-o, iar el a dus-o la contabilitate. A depus cerere să se angajeze la lucru. Instrucțaj nu a fost, băieții i-au explicat.

– ***Declarațiile martorului Subbotin Iaroslav***, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că cu inculpatul Putin Constantin rudă nu este, cunoaște o astfel de persoană. Cu inculpata Kmit Natalia rudă nu este, cunoaște o astfel de persoană.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a declarat că susține declarațiile date anterior, atunci a spus adevărul. La Cantina Adolescența a lucrat foarte demult, undeva 10 ani în urmă. A lucrat în funcția de programist. La lucru a fost angajat de domnul Putin, cu el a încheiat contractul, după care a colaborat cu Ruslan Kmit, care este feciorul doamnei Kmit. Cu domnul Putin a încheiat contract de muncă. Regimul său de muncă era diferit, el venea când era nevoie. Nu era un grafic stabilit. Venea periodic. Practic toată ziua se ducea la lucru, dar nu toată ziua. În perioada cât era angajat la Cantina Adolescența nu avea studii superioare. S-a angajat acolo fără studii, deoarece nu era nimic greu de făcut. Ruslan l-a rugat să se ducă să conecteze calculatoarele și după l-au mai rugat să ajute, de aceea s-a angajat ulterior. A fost angajat pentru a conecta aparatele. Nu ține minte ce salariu avea, aproximativ 1000 lei. Salariul îl ridica de la ușa din interior, acolo se afla casa și ridica banii în numerar. Banii îi elibera o doamnă care stătea acolo. Nu cunoaște dacă mai erau alte persoane angajate în calitate de programist. Calculatoarele le conecta din cabinete. Erau 2 calculatoare, dacă nu se greșește, cu printer. A activat acolo câțiva ani, 2-3 ani. În această perioadă de câțiva ani, funcția sa era de a conecta calculatoarele și de a ajuta. A interacționat cu Kmit Natalia pe perioada lucrului său. A fost în concediu de câteva ori, dar de câte ori nu își amintește. Controlul medical la angajare poate l-a făcut, nu ține minte acest aspect, a fost demult.

În cursul audierii martorului stabilindu-se divergențe, acestuia i s-a prezentat de către acuzatorul de stat volumul 6, f.d.110-112, s-a dat citire procesului-verbal de audiere al martorului Subbotin Iaroslav din 04.03.2019.

Astfel, la întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a declarat că semnătura îi aparține pe fiecare pagină prezentată. Este scrisul său, el a scris. Susține declarațiile date în ședința de judecată, menționând că a fost angajat. Susține declarațiile potrivit cărora se ducea el și ridica salariul, precizând că sunt adevărate declarațiile date în fața instanței.

***Cu referire la martorul acuzării Putin Elena,** instanța de judecată reține că, după aducerea la cunoștință a prevederilor art. 90 alin. (11) din Codul de procedură penală, aceasta, având în vedere că este fiica inculpatului Putin Constantin, în temeiul art. 90 alin. (12) pct. 7) din Codul de procedură penală, a făcut uz de dreptul său de a refuza să depună declarații, motivând că acestea ar putea fi folosite ca probe împotriva rudei sale apropiate.*

***Cât privește martorul acuzării Litvin Alexandru,** instanța de judecată reține că pe parcursul cercetării judecătorești a acordat în repetate rânduri termene acuzatorului de stat pentru asigurarea prezenței acestuia în ședința de judecată. Cu toate acestea, acuzatorul de stat nu a asigurat prezentarea martorului nici în termenele acordate și nici până la finalizarea administrării probelor acuzării și trecerea la cercetarea probelor apărării, termen care a fost apreciat de instanță ca*

fiind suficient pentru realizarea acestei obligații procesuale. În aceste condiții, în temeiul art. 20 și art. 24 din Codul de procedură penală, instanța a dispus continuarea și finalizarea cercetării judecătorești în lipsa audierii martorului Litvin Alexandru, a cărui prezență nu a fost asigurată de partea acuzării.

În acest sens, instanța reține că, potrivit pct. 26 din Decizia Curții Constituționale nr. 68g din 14 iunie 2016, principiul contradictorialității, garantat de art. 24 din Codul de procedură penală, presupune participarea activă a părților la administrarea probelor, rolul instanței fiind limitat la acordarea de ajutor, la solicitarea părților, în condițiile legii. Curtea Constituțională a subliniat că utilizarea de către legiuitor a termenului „*ajutor*” evidențiază obligația părților de a manifesta diligență în administrarea propriului probatoriu, acest principiu fiind incompatibil cu transferarea obligațiilor procesuale ale unei părți asupra instanței de judecată sau asupra părții adverse. Totodată, implicarea excesivă a instanței în administrarea probelor poate genera riscul afectării principiilor egalității armelor și imparțialității instanței, consacrate de art. 24 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală.

Prin urmare, instanța reține că obligația asigurării prezenței martorilor acuzării revenea acuzatorului de stat, iar neexecutarea acestei obligații procesuale nu poate determina tergiversarea examinării cauzei sau transferarea sarcinii administrării probelor asupra instanței de judecată. În consecință, declarațiile martorului Litvin Alexandru nu au fost administrate nemijlocit în ședința de judecată și, respectiv, nu pot fi valorificate de instanță la stabilirea circumstanțelor cauzei.

În cadrul cercetării judecătorești au fost cercetate următoarele mijloace de probă administrate în faza de urmărire penală și anume:

– *Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la ÎSAPCA din 08.04.2016*, prin care au fost ridicate lista statelor de personal, lista salariaților, dările de seamă către Serviciul Fiscal, listele de plată a salariaților, ordinele de angajare; (Vol. II, f.d.66)

– *Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la ÎSAPCA din 11.04.2016*, prin care au fost ridicate lista statelor de personal, lista salariaților, dările de seamă către Serviciul Fiscal, listele de plată a salariaților, ordinele de angajare; (Vol. II, f.d.67-69)

– *Procesul-verbal de percheziție din 06.12.2017*, privind efectuarea percheziției biroului de serviciu al lui Putin Constantin din mun. Chișinău, str. Alecu Russo 57; (Vol. II, f.d.124-126)

– *Procesul-verbal de percheziție din 06.12.2017*, privind efectuarea percheziției la domiciliul lui Putin Constantin din ***** (Vol. II, f.d.136-138)

– **Procesul-verbal de percheziție din 06.12.2017**, privind efectuarea percheziției biroului de serviciu al lui Kmit Natalia din mun. Chișinău, str. Alecu Russo 57; (Vol. II, f.d.162-164)

– **Proces-verbal de cercetare din 21.01.2019**, potrivit căruia au fost supuse examinării actele/obiectele ridicate prin proces-verbal de percheziție din 06.12.2017 din biroul de serviciu al lui Kmit Natalia din mun. Chișinău, str. Alecu Russo 57.

În rezultatul cercetării s-au constatat următoarele:

- *Contract individual de muncă nr.24 din 25.09.2012 încheiat între întreprinderea de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescența” (în continuare ÎSAPCA) și Ghimpu Ala (1 filă-copie);*

- *Contract individual de muncă nr.2 din 01.06.2012 încheiat între ÎSAPCA și Moldovan Natalia (2 file-copii);*

- *Contract individual de muncă nr.54 din 07.10.2013 încheiat între ÎSAPCA și Moldovan Natalia (2 file-copii);*

- *Contract individual de muncă nr.6 din 01.06.2012 încheiat între ÎSAPCA și Pitușcan Galina (3 file-copii);*

- *Contract individual de muncă nr.1 din 09.01.2011 încheiat între ÎSAPCA și Kmit Natalia + Acord adițional nr. 1 (3 file-copii); (Vol. II, f.d.139-142)*

– **Procesul-verbal de percheziție din 06.12.2017**, privind efectuarea percheziției la domiciliul lui Kmit Natalia din *****; (Vol. II, f.d.162-163)

– **Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la ÎSAPCA din 19.09.2018**, prin care au fost ridicate următoarele acte/obiecte:

- *Mapă de carton de culoare albă cu inscripția „2014” ce conține tabele de evidență a timpului de lucru a angajaților din cadrul întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescență” pentru anul 2014 (în original);*

- *Mapă de carton de culoare albă cu inscripția „2015” ce conține tabele de evidență a timpului de lucru a angajaților din cadrul întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescență” pentru anul 2015 (în original);*

- *Mapă de carton de culoare albă cu inscripția „2016” ce conține tabele de evidență a timpului de lucru a angajaților din cadrul întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescență” pentru anul 2016 (în original); (Vol. II, f.d.166-182)*

– **Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la ÎS APCA din 14.03.2019**, prin care au fost ridicate lista statelor de personal, lista salariaților, contracte individuale de muncă, ordinele de angajare; (Vol. VII, f.d.3-4)

– **Procesul-verbal de cercetare a documentelor ridicate de la ÎSAPCA din 14.03.2019**, prin care au fost ridicate lista statelor de personal, lista salariaților, contracte individuale de muncă, ordinele de angajare; (Vol. VII, f.d.65-70)

– **Proces-verbal de cercetare din 21.03.2019**, potrivit căruia au fost supuse examinării actele/obiectele prezentate de Levanova Marina, conform cererii din 15.03.2019, după cum urmează:

- *Act de evidență a mărfii din 01.02.2013 (1 filă-copie);*
- *Act al rulajelor mărfii la depozit din 01.02.2013 (2 file-copii);*
- *Facturi de ieșire din 01.02.2013 (29 file-original);*
- *Act de evidență a mărfii din 15.02.2013 (1 filă-copie);*
- *Act al rulajelor mărfii la depozit din 15.02.2013 (5 file-copii);*
- *Facturi de ieșire din 15.02.2013 (38 file-original);*
- *Registre de evidență a operațiunilor la depozit întocmite de Levanova Marina (4 registre-originale); (Vol. VII, f.d.101-102)*

– **Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la ÎSAPCA din 19.09.2018**, prin care au fost ridicate următoarele acte/obiecte:

- *Tabelelor de evidență a timpului de lucru a angajaților din cadrul întreprinderii de Stat Alimentație Publică Cantina „Adolescență” pentru perioada anului 2013.*

- *Documente care justifică calculele retribuiților salariaților: Putin Elena, Kmit Tamara, Levanova Maria, Petușcan Valeriu, Platonova Tatiana, Bujac Sergiu, Puțintică Petru, Subbotin Laroslav, Marui Stepan, Burmistrov Dmitrii, Crivoi Vladimir, Constantinov Vladislav, Efrim Raisa, Vataman Natalia, Popa Ghenadie, Crivaea Olga, Maloman Stepan, Natcovscaea Tatiana, Silina Natalia, Marui Stepan, Covali Liubovi, Parteniuc Ghenadie, Șapescu Maria, Litvin Alexandru, Petușcan Galina, Moldovan N., Pascari Valentin (contracte individuale de muncă, ordine de angajare și concediere, ordine de acordare concediilor ordinare, ordine privind premiile acordate, etc) pentru perioada 01.01.2013-31.12.2016;*

- *Documente primare (ordine de eliberare a numerarului, etc.) care atestă achitarea plăților salariale calculate către Putin Elena, Kmit Tamara, Levanova Maria, Petușcan Valeriu, Platonova Tatiana, Bujac Sergiu, Puțintică Petru, Subbotin Laroslav, Marui Stepan, Burmistrov Dmitrii, Crivoi Vladimir, Constantinov Vladislav, Efrim Raisa, Vataman Natalia, Popa Ghenadie, Crivaea Olga, Maloman Stepan, Natcovscaea Tatiana, Silina Natalia, Marui Stepan, Covali Liubovi, Parteniuc Ghenadie, Șapescu Maria, Litvin Alexandru, Petușcan Galina, Moldovan N., Pascari Valentin pentru perioada 01.01.2013- 31.12.2016; (Vol. II, f.d.166-182)*

– **Proces-verbal de colectare a mostrelor** pentru cercetare comparativă de la Levanova Marina din 10.10.2018; (Vol. IV, f.d.5-8)

– **Proces-verbal de colectare a mostrelor** pentru cercetare comparativă de la Bujac Sergiu din 10.10.2018; (Vol. IV, f.d.10-13)

– **Proces-verbal de colectare a mostrelor** pentru cercetare comparativă de la Pitușcan Valeriu din 10.10.2018; (Vol. IV, f.d.15-18)

– **Proces-verbal de colectare a mostrelor** pentru cercetare comparativă de la Subbotin Iaroslav din 10.10.2018; (Vol. IV, f.d.20-23)

– **Proces-verbal de colectare a mostrelor** pentru cercetare comparativă de la Putin Elena din 11.10.2018; (Vol. IV, f.d.25-28)

– **Proces-verbal de colectare a mostrelor** pentru cercetare comparativă de la Kmit Tamara din 17.10.2018; (Vol. IV, f.d.30-33)

– **Proces-verbal de colectare a mostrelor** pentru cercetare comparativă de la Platonova Tatiana din 18.10.2018; (Vol. IV, f.d.35-38)

– **Proces-verbal de ridicare din 06.12.2018**, privind ridicarea de la Agenția Servicii Publice a cererilor chestionar la anumiți angajați ai ISAPCA; (Vol. IV, f.d.41)

– **Proces-verbal de ridicare din 25.01.2019**, privind ridicarea de la Judecătoria mun. Chișinău, sediul Ciocana a dosarului nr.2-3480/16 (în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ghimpu Ala către Întreprinderea de Stat de Alimentație Publică „Cantina Adolescența” cu privire la anularea ordinului nr. 38-c din 23.09.2016); (Vol. IV, f.d.113-114)

– **Proces-verbal de cercetare din 28.01.2019**, potrivit căruia au fost supuse examinării actele/obiectele (dosarul nr.2-3480/16 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ghimpu Ala către întreprinderea de Stat de Alimentație Publică „Cantina Adolescența” cu privire la anularea ordinului nr. 38-c din 23.09.2016) ridicate prin proces-verbal de ridicare din 25.01.2019 de la Judecătoria mun. Chișinău, sediul Ciocana; (Vol. IV, f.d.115-118)

– **Raport de constatare tehnico-științifică nr.36 din 05.06.2018**, potrivit căruia s-a concluzionat: „Reieșind din informația din baza de date a poliției de frontieră, plățile salariate calculate și achitate neîntemeiat către Pitușcan Galina, Bujac Sergiu, Subbotin Iaroslav, Moldovan Natalia, Litvin Alexandru, Platonova Tatiana, în perioada anilor 2014-2016, pentru timpul în care aceștia au absentat de la serviciu, constituie total suma de 4 905,45 lei - calculat fiind achitate total 4 096,98 lei, către: Pitușcan Galina - calculat 1 793,56 lei, achitat 1 522,96 lei; Bujac Sergiu - calculat 315,00 lei, achitat 260,51 lei; Subbotin Iaroslav - calculat 1 058,77 lei, achitat 914,02 lei; Moldovan Natalia - calculat 1 339,11 lei, achitat 1 059,94 lei; Litvin Alexandru — calculat 230,91 lei, achitat 195,26 lei; Platonova Tatiana — calculat 168,10 lei, achitat 144,30 lei. ”; (Vol. IV, f.d.238-251)

– **Raport de constatare tehnico-științifică nr.225 din 16.11.2018**, potrivit căruia s-a concluzionat: „Semnătura de la rubrica „Semnătura beneficiarului sumei” din ordinul de plată nr. 6 din 15.01.2014, în sumă de 6971,89 lei – nu a fost executată de către cet. Kmit Tamara.”; (Vol. IV, f.d.51-66)

– **Raport de expertiză judiciară nr.297 din 19.12.2018**, potrivit căruia s-a concluzionat:

Semnăturile de la rubricile „Semnătura beneficiarului sumei”, „Расписка в получении” din: - *ordinul de plată nr. 201 din 24.12.2013*; - *ordinul de plată nr. 181 din 29.11.2013*; - *ordinul de plată nr. 18 din 30.01.2013*; - *ordinul de plată nr. 157 din 30.10.2013*; - *ordinul de plată nr. 150 din 05.11.2014*; - *ordinul de plată nr. 72 din 29.04.2014*; - *ordinul de plată nr. 33 din 25.02.2014*; - *ordinul de plată nr. 180 din 10.12.2014*; - *ordinul de plată nr. 6 din 15.01.2014* – **au fost executate de către cet. Subbotin Iaroslav.**

1. Semnăturile de la rubricile „Semnătura beneficiarului sumei”, „Расписка в получении” din: - *ordinul de plată nr. 134 din 10.10.2014, în sumă de 2564,83 lei*; - *ordinul de plată nr. 93 din 27.05.2014, în sumă de 1654 lei*; - *ordinul de plată nr. 108 din 21.06.2013, în sumă de 1248,30 lei*; - *ordinul de plată nr. 61 din 29.03.2013, în sumă de 1367,20 lei*; - *ordinul de plată nr. 107 din 05.06.2013, în sumă de 1367,21 lei*; - *ordinul de plată nr. 111 din 08.07.2013, în sumă de 1422,21 lei* – **toate nu au fost executate de către cet. Subbotin Iaroslav.**

2. Semnăturile de la rubricile „Semnătura beneficiarului sumei”, „Расписка в получении” din: - *ordinul de plată nr. 138 din 02.10.2013, în sumă de 1011 lei*; - *ordinul de plată nr. 176 din 25.11.2013, în sumă de 1300,58 lei*; - *ordinul de plată nr. 195 din 16.12.2013, în sumă de 1300,68 lei*; - *ordinul de plată nr. 160 din 18.11.2014, în sumă de 1459,66 lei*; - *ordinul de plată nr. 19 din 31.01.2013, în sumă de 777,93 lei*; - *ordinul de plată nr. 139 din 16.10.2015, în sumă de 1341 lei*; - *ordinul de plată nr. 96 din 30.05.2014, în sumă de 1000 lei*; - *ordinul de plată nr. 121 din 24.09.2015, în sumă de 1385 lei*; - *ordinul de plată nr. 56 din 31.03.2014, în sumă de 1668,16 lei*; - *ordinul de plată nr. 55 din 27.03.2015, în sumă de 291,94 lei*; - *ordinul de plată nr. 94 din 22.05.2013, în sumă de 801,69 lei*; - *ordinul de plată nr. 184 din 16.12.2014, în sumă de 1515,16 lei*; - *ordinul de plată nr. 59 din 27.03.2013, în sumă de 232,76 lei*; - *ordinul de plată nr. 6 din 15.01.2014, în sumă de 923,86 lei*; - *ordinul de plată nr. 111 din 08.07.2013, în sumă de 1351,94 lei*; - *ordinul de plată nr. 124 din 30.09.2014, în sumă de 1515,17 lei*; - *ordinul de plată nr. 115 din 23.09.2014, în sumă de 767,86 lei*; - *ordinul de plată nr. 127 din 20.09.2013, în sumă de 890,53 lei*; - *ordinul de plată nr. 11 din 23.01.2013, în sumă de 335,62 lei*; - *ordinul de plată nr. 108 din 21.06.2013, în sumă de 1017,91 lei*; - *ordinul de plată nr. 72 din 29.04.2014, în sumă de 1351,52 lei*; - *ordinul de plată nr. 37 din 28.02.2014, în sumă de 1240,50 lei*; - *ordinul de plată nr. 98 din 28.05.2015, în sumă de 161,80 lei* – **nu au fost executate de către Platonova Tatiana.”;**

3. Semnăturile de la rubricile „Semnătura beneficiarului sumei”, „Расписка в получении” din: - *ordinul de plată nr. 107 din 05.06.2013, în sumă de 501,77 lei*;

- *ordinul de plată nr. 108 din 21.06.2013, în sumă de 187,13 lei – nu au fost executate de către Pitușcan Valeriu; (Vol. IV, f.d.95-109)*

- *Raport privind culegerea informației* despre persoane și fapte nr.33-141/2017. (Vol. III, f.d.102-115)

Consecvent, în cadrul cercetării judecătorești au fost cercetate următoarele mijloace materiale de probă administrate în faza de urmărire penală și anume:

- *Actul inspectării financiare tematice la ISAPCA* pe perioada de activitate 01.01.2013 – 01.01.2016 din 05.02.2014; (Vol. II, f.d.36-41)

- *Analiza operațională din 09.10.2017*, privind corectitudinii efectuării achizițiilor de către ISAPCA și contrapunerea datelor privind zilele aflate în afara țării în coraport cu salariile calculate tuturor angajaților în perioada 2010-2016; (Vol. III, f.d.16-22)

- *Analiza operațională din 28.02.2018*, privind corectitudinea calculării și achitării remunerației muncii ale angajaților I.S.A.P. „Adolescența” Levanova Marina, Platonova Tatiana, Puțintică Petru, Subbotin Iaroslav, Marui Stepan, Burmistrov Dmitrii, Crivoi Vladimir, Efrim Raisa, Vataman Natalia, Popa Ghenadie, Crivaia Olga, Moloman Stepan, Natcovscaia Tatiana, Silin Natalia, Covali Liubovi, Litvin Alexandru, Petrușcan Galina, Moldovan Natalia și Pascari Valentin, prin contrapunerea datelor cu privire la traversarea frontierei de stat si/sau aflării în afara țării, în perioada anilor 2010-2016; (Vol. III, f.d.49-54)

- *Actele ridicate din dosarul civil nr. 2-3480/16*, după cum urmează: - *Mandat avocat Crețu Ion în interesele lui Ghimpu Ala (1 filă-copie autentificată);* - *Cerere de chemare în judecată depusă de Ghimpu Ala (3 file-copii autentificate);* - *Carnet de muncă Ghimpu Ala (2 file-copii autentificate);* - *Cerere depusă de Ghimpu Ala către directorul ÎȘAPCA, Putin C-ntin privind acordarea concediului neplătit pentru perioada 09-19.08.2016, cu avizul „în ordin” (1 filă-copie autentificată);* - *Ordin nr. 36-c din 22.09.2016 cu privire la concedierea din serviciu a lui Ghimpu Ala (1 filă-copie autentificată);* - *Ordin nr.37-c din 23.09.2016 cu privire la anularea ordinului 36-c din 22.09.2016 (1 filă-copie autentificată);* - *Ordin nr. 38-C din 23.09.2016 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și încetarea contractului individual de muncă prin concediere (1 filă-copie autentificată);* - *Bon de plată Seria XL nr.210398 din 26.08.2016 (1 filă-copie autentificată);* - *Informație privind serviciile de telefonie cu descifrarea serviciilor prestate (3 file-copii autentificate);* - *Ordin nr. 638 din 12.08.2016 cu privire la implementarea Recomandărilor pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată în instituțiile de învățământ din RM (2 file-copii autentificate);* - *Meniu-model (18 file-copii autentificate);* - *Referință la acțiunea depusă de către Ghimpu Ala (4 file-copii autentificate);* - *Contractul individual de muncă nr.24 din 25.09.2012 privind angajarea lui Ghimpu Ala în funcția de*

director adjunct al ÎŞAPCA (2 file-copii autentificate); - Ordin nr.27 din 24.09.2015 cu privire la sancţiune disciplinară (2 file-copii autentificate); - Acte de constatare a absenţei angajatului Ghimpu Ala (13 file-copii autentificate); - Tabel de pontaj (1 filă-copie autentificată); - Ordin nr. 27 din 11.08.2016 cu privire la iniţierea anchetei de serviciu în privinţa lui Ghimpu Ala (1 filă-copie autentificată); - Proces-verbal nr. 2 din 06.09.2016 cu privire la solicitarea explicaţiei scrise privind absenţa de la serviciu (1 filă-copie autentificată); - Proces-verbal nr. 3 din 13.09.2016 cu privire la constatarea faptului de refuz de a da lămurire motivată la cazul lipsei de la serviciu a lui Ghimpu Ala (1 filă-copie autentificată); - Demers cu privire la solicitarea acordului la concediere (1 filă-copie autentificată); - Proces-verbal nr. 2 din 15.09.2016 al şedinţei comitetului sindical al ÎŞAPCA (1 filă-copie autentificată); - Registrul evidenţei ordinelor angajare/eliberare/transfer/concedii (6 file- copii autentificate); - Decizie CAC dosar nr. 2a-2239/17 din 27.09.2018 (10 file-copii autentificate); - Încheiere CSJ dosar nr. 2ra-2531/18 din 18.12.2018 (5 file-copii autentificate); (Vol. IV, f.d.122-203)

*- **Documente în copii**, după cum urmează: - Contract individual de muncă nr.207 din 26.02.2018 (1 filă copie autentificată); - Ordin nr. 4-C din 02.03.2015 cu privire la angajarea lui Litvin Alexandr în funcţia de programator din data de 02.03.2015 (1 filă copie autentificată); - Ordin nr. 57-c din 28.12.2018 cu privire la demisionarea lui Litvin Alexandr din funcţia de programator din data de 28.12.2018 (1 filă copie autentificată); - Tabele de evidenţă a timpului de lucru în privinţa lui Litvin Alexandr (9 file- copii autentificate); - Certificate ce confirmă salariul calculat şi achitat lui Litvin Alexandr (5 file- copii autentificate); - Contract individual de muncă nr.10 din 21.02.2011 (2 file copii autentificate); - Extras din registrul ordinelor cu privire la angajarea lui Pituşcan Valeriu în funcţia de mecanic pe ambalaje din data de 01.03.2011 (1 filă copie autentificată); - Fişe personale cu privire la Pituşcan Valeriu, care confirmă timpul de lucru şi salariul calculat şi achitat (3 file-copii autentificate); - Contract individual de muncă nr.8 din 01.06.2012 (2 file copii autentificate); - Extras din registrul ordinelor cu privire la angajarea lui Levanova Marina în funcţia de secretar dactilograf prin cumul din 13.01.2008 (1 filă copie autentificată); - Ordin nr. 6-C din 31.05.2012 cu privire la transferul lui Levanova Marina în funcţia de magazinier din data de 01.06.2012 (1 filă copie autentificată); - Ordin nr. 1-c din 15.01.2016 cu privire la demisionarea lui Levanova Marina din funcţia de magazinier din data de 11.01.2016 (1 filă copie autentificată); - Contract individual de muncă nr. 125 din 05.05.2016 (2 file copii autentificate); - Ordin nr. 11-c/l din 05.05.2016 cu privire la angajarea lui Levanova Marina în funcţia de magazinier pe jumătate de funcţie prin cumul din data de 03.05.2016 (1 filă copie autentificată); - Tabele de evidenţă a timpului de lucru în privinţa lui*

Levanova Marina (25 file-copii autentificate); - Certificate ce confirmă salariul calculat și achitat lui Levanova Marina (4 file-copii autentificate); (Vol. VII, f.d.5-6)

– ***Date/informații din baza de date contabilă 1C a Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”,*** conținute pe **CD-R (FREESTYLE)**, ridicat în cadrul percheziției efectuate în biroul de serviciu al lui Putin Constantin din mun. Chișinău, str. Alecu Russo nr. 57. În ședința de judecată, fiind supus cercetării acest CD-R, s-a constatat că pe acesta se conțin fișiere cu extensia „.dbf”. Acestea reprezintă fișiere de bază de date (database), specifice unor programe informatice mai vechi. Astfel, nu s-a identificat în calculator un program care să permită deschiderea și examinarea acestora, iar fișierele nu au putut fi deschise nici prin intermediul aplicației Excel;

– ***Date/informații din baza de date a Poliției de Frontieră,*** conținute pe **CD-R (ESPERANZA)**. În ședința de judecată, fiind accesat CD-ul, s-a stabilit că pe acesta se conțin 154 de fișiere în format PDF, care includ informații și date contabile ce îl vizează pe Putin Constantin, precum și alte acte contabile. Fiind supus cercetării, s-a constatat că primul fișier conține informații furnizate de Poliția de Frontieră, iar acuzatorul de stat a explicat că informația respectivă este relevantă pentru cauză și se referă la traversarea frontierei de stat de către persoanele salarizate în perioadele în care acestea nu se aflau în țară. (*Vol. IV, f.d.3*)

De asemenea, în cadrul cercetării judecătorești au fost supuse examinării și corpurile delictelor recunoscute în această calitate și care se păstrează într-un plic format A4, anexat la cauza penală, și anume: - *ordinul de plată nr. 138 din 02.10.2013; - ordinul de plată nr. 176 din 25.11.2013; - ordinul de plată nr. 195 din 16.12.2013; - ordinul de plată nr. 160 din 18.11.2014; - ordinul de plată nr. 19 din 31.01.2013; - ordinul de plată nr. 139 din 16.10.2015; - ordinul de plată nr. 96 din 30.05.2014; - ordinul de plată nr. 121 din 24.09.2015; - ordinul de plată nr. 56 din 31.03.2014; - ordinul de plată nr. 55 din 27.03.2015; - ordinul de plată nr. 94 din 22.05.2013; - ordinul de plată nr. 184 din 16.12.2014; - ordinul de plată nr. 59 din 27.03.2013; - ordinul de plată nr. 6 din 15.01.2014; - ordinul de plată nr. 111 din 08.07.2013; - ordinul de plată nr. 124 din 30.09.2014; - ordinul de plată nr. 115 din 23.09.2014; - ordinul de plată nr. 127 din 20.09.2013; - ordinul de plată nr. 11 din 23.01.2013; - ordinul de plată nr. 108 din 21.06.2013; - ordinul de plată nr. 72 din 29.04.2014; - ordinul de plată nr. 37 din 28.02.2014; - ordinul de plată nr. 98 din 28.05.2015; - ordinul de plată nr. 107 din 05.06.2013; - ordinul de plată nr. 108 din 21.06.2013; - ordinul de plată nr. 6 din 15.01.2014.*

În continuare, instanța de judecată menționează că, prin prisma art. 24 alin. (3) din Codul de procedură penală, care prevede că părțile participante

la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesual penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată atestă că, la solicitarea părții apărării, a acordat posibilitatea acestuia de a prezenta spre cercetare instanței probele, cu audierea martorilor, iar din partea apărării au fost audiați nemijlocit în ședința de judecată martorii, după cum urmează:

Astfel, din partea apărării a fost audiat nemijlocit în ședința de judecată *martorul Bujac Sergiu*, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că rude cu inculpații nu este însă cunoaște astfel de persoane.

La întrebările apărătorului Mardari Valentin, martorul a indicat că, pe Natalia Kmit o cunoaște, a fost angajat la Întreprinderea de Stat Cantina Adolescența, în calitate de jurist, în perioada anului 2014, îi pare luna iunie, dacă nu se greșește. Pe domnul Putin Constantin îl cunoaște deoarece el l-a primit la serviciu. Practic, asta poate să spună despre cum îi cunoaște. A activat în perioada iunie 2014 până în mai 2016. A fost angajat prin cumul. Practic, la momentul angajării era problemă cu arenda. Încăperea în care se afla întreprinderea avea contractul de chirie expirat și trebuia să fie prelungit. Ține minte că a lucrat mult la pregătirea demersurilor, scrisorilor. Situația era blocată privind încheierea contractului. Salariul îl primea de la casa întreprinderii. Se semna în fișa de evidență. A trecut mult timp, nu ține minte ce salariu a avut.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a declarat că, pe Natalia Kmit o cunoaște demult. A învățat împreună cu feciorul ei. Ea a zis că are probleme la întreprindere și că are nevoie de jurist, iar el și-a dat acordul. După aceea s-a întâlnit cu domnul Putin și s-a angajat acolo. Nu ține minte regimul de lucru. Lucra mai mult la distanță, cu comunicare prin e-mail și așa mai departe. Fizic la locul de muncă a fost. Era de 2-3 ori pe săptămână. Mai mult comunicarea era prin e-mail. Pe parcursul cât a activat a fost și în instanța de judecată. Era un caz cu doamna Ghimp, care a fost sancționată. El deja a participat în calitate de jurist, ca reprezentant al întreprinderii pe acest dosar. Îi pare că aceasta a fost în anul 2014.

A colaborat cu doamna Kmit Natalia, Putin Constantin și de la contabilitate cu Moldovan Natalia, comunicând prin poștă cu ea. Cu restul s-a văzut, s-a salutat, dar personal nu îi cunoaște. Nu poate să spună precis despre Levanova Marina, Pitușcan Valeriu, Putin Elena, Platonova Tatiana, Subbotin Iaroslav dacă îi cunoaște. Lunar nu ține minte precis. Dar crede că pentru jumătate de zi, pentru 4 ore, era achitat.

În contractul său de angajare nu ține minte dacă era indicat că poate lucra de acasă. Dar fizic acolo nu putea să stea. Până la angajare a convenit cu administrația

că mai mult va lucra de la distanță, deoarece avea serviciu de bază. Nu a numărat de câte ori pe lună se ducea fizic la întreprindere. Se străduia de 2-3 ori pe săptămână să se ducă la întreprindere. Când apăreau întrebări se ducea.

Locul său de muncă de bază era la Clubul Sportiv Dacia, în calitate de jurist. Nu știe dacă era prevăzută în statele de personal funcția de prelucrător de materiale. Nu știe dacă funcția de mecanic era în statele de personal. Dacă apăreau întrebări cu contractele, ține minte că a fost o întrebare cu instrucțiunile și așa mai departe, legate de întreprindere, de pregătit.

Salariul îl ridica de la casa întreprinderii, dar nu ține minte precis ce salariu avea. Undeva o mie și ceva de lei. Nu ține minte dacă au fost modificări la salariu pe perioada sa de lucru de 2 ani. Nu ține minte statele de personal care erau la întreprindere. Nu cunoaște dacă erau angajate rudele persoanelor din administrație sau din contabilitate. Nu cunoaște dacă erau angajate persoane în mod formal și fictiv, adică să fie angajate dar să nu realizeze activitatea. Nu cunoaște situații sau cazuri ca să fie achitate salarii unor angajați care nu erau la serviciu pe o perioadă mai lungă sau dacă erau peste hotare. În calitate de jurist nu a verificat actele de angajare ale persoanelor. Nu a avut acces la aceste date. S-a eliberat din funcție deoarece a apărut mai mult lucru la serviciul de bază, iar la întreprindere era neclar și a încetat activitatea.

– ***Martorul Copacinschi (Putin) Elena***, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, a declarat în ședința de judecată că Putin Constantin este tatăl său, iar pe Kmit Natalia o cunoaște, aceasta fiind contabilă la întreprindere.

La întrebările apărătorului Coptu Sergiu, martorul a declarat că a fost angajată la Întreprinderea de Stat „Adolescența” de către Valentina Molodan, în calitate de prelucrător de materiale informative. A activat în perioada anilor 2010–2013. Primea diferite însărcinări de la doamna contabilă, precum întocmirea abonamentelor pentru alimentare, efectuarea unor calcule privind bonurile, transportarea unor acte la școlile din apropiere și alte sarcini indicate de contabilă. La angajare a semnat contractul individual de muncă și ordinul de angajare. Avea program de lucru de la ora 08:00 până la ora 16:00, cu pauză de masă. Valentina Molodan era locțiitorul directorului. Salariul îl primea în contabilitate de la Lidia, care era casieră. Salariul era mic, aproximativ 1100 lei, motiv pentru care nu îi plăcea locul de muncă, activitatea fiind zilnică, iar remunerația redusă. Din acest motiv a rămas aproximativ doi ani, nefiind domeniul său de activitate. În contabilitate activau Silina Natalia, Galina Pitușcan, responsabilă de depozit, o persoană pe nume Raia, al cărei nume de familie nu și-l amintește, precum și Tamara Kmit, nora Nataliei Kmit. Pe Valeriu îl cunoștea și știa că era șofer. În perioada în care activa la întreprindere, Ala Ghimpu, persoana care ulterior a depus plângere, nu era angajată.

La întrebările acuzatorului de stat Ala Căuș, martorul a declarat că înainte de angajare a absolvit specialitatea administrație publică la USM, iar în aceeași perioadă a urmat cursuri în domeniul frizeriei și activa ca frizer prin cumul la un salon. Activa la salon în special în zilele de sâmbătă și duminică, precum și seara după serviciu. Aceasta se întâmpla aproximativ în anul 2012, iar în vara anului 2013, după finalizarea cursurilor, a trecut în alt domeniu de activitate. La Întreprinderea „Adolescența” era angajată la locul de muncă de bază, iar la salon prin cumul. Studiile în domeniul administrației publice le-a finalizat în anul 2001. În perioada 2001–2010 a desfășurat diferite activități, inclusiv neoficial în domeniul frizeriei și în calitate de expeditor la o companie de transport. Natalia Kmit îi repartiza diferite sarcini, inclusiv transportarea documentelor la alte școli și obținerea unor ștampile sau acte necesare. Funcția sa era cea de prelucrător de materiale informative. Această funcție era prevăzută în schema de personal la momentul angajării. Întreprinderea nu dispunea de transport pentru asemenea activități. Putin Constantin transporta produsele alimentare cu un autobuz alb de dimensiuni mari și nu se afla permanent la sediu. Martorul își procurase un automobil mic și transporta documentele sau alte materiale necesare. Nu își amintește numele de familie al lui Valeriu, însă îl recunoaște fizic. Nu poate spune dacă Valeriu avea legături de rudenie sau afinitate cu Galina Pitușcan. La angajare i s-a explicat că întreprinderea nu dispunea de calculatoare și că urma să utilizeze propriul calculator pentru redactarea și imprimarea documentelor. Redacta meniuri și alte documente necesare activității. Calculatorul personal era singurul calculator utilizat la locul de muncă. Pe întreaga perioadă a activității nu existau alte calculatoare la întreprindere. Se ocupa de evidența abonamentelor pentru alimentație, pe care le aduna și le număra periodic. Nu era implicată în activități complexe de contabilitate. Deși a absolvit administrația publică, a constatat că nu îi plăcea acest domeniu și a decis să se orienteze spre altă activitate. La momentul angajării, tatăl său i-a spus că este necesară introducerea unor date în calculator, iar ea a propus să utilizeze propriul calculator pentru această activitate, astfel ajungând să activeze la Întreprinderea „Adolescența”. Contabilitatea utiliza diferite jurnale și registre contabile. Calculatorul nu s-a defectat niciodată, deoarece volumul de informații stocate era redus. Datele introduse vizau în principal evidența producției alimentare. Nu exista o persoană responsabilă de verificarea calculatoarelor și nici nu era necesar. Informațiile introduse în calculator erau utilizate în activitatea sa curentă. Nu a urmat cursuri de contabilitate. La momentul angajării, în anul 2010, tatăl său activa deja la întreprindere. A fost angajată de Valentina Molodan, care anterior ocupase funcția de director. Ulterior aceasta s-a pensionat, iar Putin Constantin a devenit director. Avea program de lucru de la ora 08:00 până la ora 16:00. În cazul în care nu exista volum de muncă suficient, putea pleca în jurul orei 14:00, însă dimineața se prezenta întotdeauna la serviciu și, atunci când era

necesar, rămânea până la ora 16:00. La întreprindere era angajată și nora Nataliei Kmit, care activa în contabilitate. Nu își amintește dacă aceasta avea studii în domeniul contabilității. Salariul îl primea de la casieră, Lidia, o doamnă în vârstă, prin intermediul casieriei întreprinderii.

Cu privire la analiza probelor administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, instanța reține următoarele:

Potrivit Recomandării nr. (94)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre ale Consiliului Europei privind independența, eficiența și rolul judecătorului, în cadrul procedurilor, judecătorii au obligația de a proteja drepturile și libertățile oricărei persoane, precum și obligația de a deține puterea de a exercita responsabilitățile judiciare ce le revin, în scopul de a se asigura de aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și rapid.

Potrivit art. 50 din Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

Conform art. 51 din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

În conformitate cu dispozițiile art. 8 din Codul de procedură penală, precum și cu cele ale art. 21 din Constituția Republicii Moldova, orice cetățean beneficiază de prezumția de nevinovăție, deschiderea unei proceduri judiciare penale – prin începerea urmăririi penale – nefiind posibilă decât în condițiile prevăzute de lege.

La adoptarea unei hotărâri de condamnare, până la rămânerea definitivă, inculpatul are statutul de persoană nevinovată; la pronunțarea unei decizii judecătorești de condamnare, prezumția de nevinovăție este răsturnată cu efecte „*erga omnes*”, iar soluția magistraților trebuie să se bazeze pe probe certe de vinovăție, iar în caz de îndoială, ce nu poate fi înlăturată prin probe, trebuie să se pronunțe o soluție de achitare.

Potrivit art. 93 din Codul de procedură penală, probele sânt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: declarațiile bănuितului, învinuitului, inculpatului și etc.

În acest context prin prisma alin. (4) art. 100 din Codul de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală au fost verificate sub toate aspectele,

complet și obiectiv, fiind analizate probele administrate, coroborarea lor cu alte probe, necesitatea administrării de noi probe și verificarea sursei de proveniență a acestora.

Prin urmare, fiind cercetate în conformitate cu art. 101 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală în cumul probele administrate în cadrul urmăririi penale, se constată că acestea sunt pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, nefiind stabilite anumite contradicții esențiale și semnificative între probele cu martori și cele materiale.

Conform art. 384 din Codul de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința se adoptă în numele legii. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 389 din Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele au fost lichidate și apreciate corespunzător.

Explicații în acest sens se conțin în pct. 4 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 24 februarie 2000 potrivit căreia sentința de condamnare nu poate fi întemeiată pe presupuneri. Sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost lichidate și apreciate corespunzător. Toate îndoielile care nu pot fi înlăturate vor fi interpretate în favoarea inculpatului.

Instanța de judecată remarcă că, în privința *inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia*, a fost pornită urmărirea penală, derulată și finalizată cu respectarea legislației procesual-penale în vigoare.

La fel, în contextul art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, inculpatului i-a fost adusă la cunoștință atât natura și cauza acuzației, cât și probele pe care se fundamentează aceasta, într-o manieră detaliată și într-o limbă accesibilă, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît, ordonanța de punere sub învinuire, ordonanțele de punere sub învinuire și completarea acuzației și rechizitoriul întocmit, în privința căreia, apărarea a ridicat obiecții privind caracterul imprecis al actelor de acuzare sau alte neclarități esențiale admise de acuzare, aspecte care instanța le-a elucidat în contextul aprecierii probatoriului în corespundere cu acuzația adusă.

În motivarea sentinței, instanța de judecată și-a bazat constatările sale pe probele verbale și în scris prezentate, dar și în analiza faptului dacă acuzațiile au fost sau nu bine justificate conform standardului de dovadă „în afara dubiilor

rezonabile”, or astfel de dovadă poate rezulta doar din coexistența deducerilor suficient de puternice, clare și concordante sau similare prezumției de fapt necombătute, iar adițional, poate fi luat în considerație comportamentul părților când sunt obținute dovezile (*hotărârea Irlanda c. Regatului Unit din 18 ianuarie 1978*).

La fel, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 18 din 22.05.2017, pct. 70, menționează că libera apreciere a probelor nu înseamnă arbitrar, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparțial, iar rezultatele aprecierii probelor sunt expuse de către instanța de judecată în acte procedurale, care vor fi motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele potrivit legii.

În același timp, Curtea Constituțională reamintește că referitor la procesul de apreciere a probelor, în jurisprudența Curții Europene s-a conturat standardul „*dincolo de orice îndoială rezonabilă*” („*beyond reasonable doubt*”), care presupune că, pentru a putea fi pronunțată o soluție de condamnare, acuzația trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

Existența unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil și instituie în sarcina acuzării obligația de a proba toate elementele vinovăției într-o manieră aptă să înlăture dubiul (*hotărârea CEDO Bragadireanu v. România, din 6 decembrie *****; *hotărârea CEDO Orhan v. Turcia din 18 iunie 2002*; *hotărârea CEDO Irlanda v. Regatul Unit din 18 ianuarie 1978*).

La fel, conform pct. 102 al hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23 februarie 2016, procesul judiciar trebuie să fie guvernat de principia fundamentale, cum ar fi “*legalitatea, prezumția nevinovăției, aflarea adevărului, oficialitatea, garantarea libertății și siguranței persoanei, dreptul la un proces echitabil prin garantarea dreptului la apărare și al egalității părților în proces*”.

Concomitent, Curtea prin hotărârea sa nr. 10 din 16 aprilie 2010 privind revizuirea hotărârii nr. 16 din 28 mai 1998, a stabilit că “*principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale ratificate și la care Rep. Moldova a aderat sunt parte component a cadrului legal al țării și devin norme de drept intern*”, iar în sensul acestei interpretări, dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, astfel că prin aderarea la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a cărei interpretare se asigură de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, jurisprudența acesteia devine parte a dreptului intern, făcând parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (*soft law*).

În același timp, se impune a preciza că, potrivit prevederilor art. 6 din Convenție, în dreptul la un proces echitabil se atribuie și necesitatea motivării hotărârii. Sub acest aspect în cauzele *Hiro Balani contra Spaniei*, *Vandehurk contra Olandei*, *Ruiz Torija contra Spaniei* și *Boldea contra României*, Curtea

Europeană a Drepturilor Omului a arătat că art.6 paragraful 1 din Convenție obligă instanțele să-și motiveze hotărârile. Amploarea acestei obligații poate varia însă în funcție de natura hotărârii, trebuind avute în vedere diversitatea solicitărilor pe care inculpatul le-a formulat în fața instanței, precum și diferențele existente în fiecare stat contractant cu privire la dispozițiile legale obligatorii, cutume, opinii exprimate în doctrină, aplicabile în această materie.

De asemenea, CtEDO a arătat că obligația instanței de a motiva hotărârea pronunțată, este aceea de a demonstra părților că au fost ascultate (*cauza Tatishvili contra Rusiei din 2007*). La fel, art. 6 al Convenției implică în special în sarcina instanței obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și ofertele de probă ale părților (*cauzele Perez împotriva Franței și Van de Hurk împotriva Olandei*).

În acest mod, analizând cumulul de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpaților, reprezentantului părții vătămate și ale martorilor, care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) din Codul de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța constată că faptele incriminate în rechizitoriu, pentru care inculpații *Putin Constantin și Kmit Natalia* au fost trimiși în judecată, parțial există, au fost săvârșite de aceștia, însă asupra întrunirii semnelor obligatorii ale componentelor de infracțiuni incriminate fiecărui inculpat în parte, instanța de judecată se va expune infra.

Conform art. 113 alin. (1) din Codul penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Aliniatul (2) al aceluiași articol stabilește că calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători. Instanța de judecată relevă că în cauza „*Kokkinakis vs Grecia din 25 mai 1993*” CtEDO a statuat că „(...) o infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege. Această condiție va fi îndeplinită atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și la nevoie cu ajutorul interpretării ce-i este dată în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze răspunderea penală”.

În acest context, instanța de judecată reține că, potrivit prevederilor art. 1 alin. (3) din Codul de procedură penală, instanțele judecătorești, în cursul procesului, sunt obligate să activeze în așa mod încât nicio persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Cu referire la argumentele părții apărării, instanța de judecată, analizându-le, reține că nu au fost invocate argumente care să impună și să determine acordarea unei aprecieri separate asupra acestora. Or, instanța de judecată constată că argumentele apărării vizează aprecierea probelor administrate în cauză și încadrarea juridică a faptelor imputate inculpaților, etape pe care instanța urmează să le parcurgă în continuare, luând în considerare inclusiv argumentele invocate de partea apărării.

Așadar, cu referire la acest aspect, instanța de judecată notează că scopul motivării este de a demonstra părților că au fost ascultate, contribuind astfel la o mai bună acceptare de către acestea a deciziei. În plus, aceasta obligă judecătorul să-și întemeieze motivarea pe argumente obiective și să prezerve drepturile apărării. Instanțele naționale trebuie să indice suficient de clar motivele pe care se întemeiază, motivarea fiind importantă și pentru ca justițiabilul să-și poată exercita în mod util dreptul de recurs (*Hadjianastassiou împotriva Greciei*, 1992). De asemenea, întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura hotărârii și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței (*Ruiz Torija împotriva Spaniei*, 1994, pct. 29).

Curtea a statuat că, deși instanța nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos*, 1994, pct. 61), din hotărâre trebuie să reiasă cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate și că s-a dat un răspuns specific și explicit argumentelor decisive pentru soluționarea cauzei (*Boldea împotriva României*, 2007, pct. 30; *Lobjanidze și Peradze împotriva Georgiei*, 2020, pct. 66; *Moreira Ferreira împotriva Portugaliei (nr. 2) (MC)*, 2017, pct. 84).

Totodată, Curtea a reținut că lipsa de motivare sau ignorarea unui aspect specific, pertinent și important invocat de inculpat poate conduce la încălcarea art. 6 § 1 din Convenție (*Yuksel Yalginkaya împotriva Turciei (MC)*, 2023, pct. 337-341; *Cupiaf împotriva Poloniei*, 2023, pct. 57; *Nechiporuk și Ioncalo împotriva Ucrainei*, 2011, pct. 280).

Prin urmare, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța de judecată nu are obligația de a răspunde în mod detaliat tuturor argumentelor invocate de partea apărării, fiind suficient ca din motivarea hotărârii să rezulte că acestea au fost examinate și că s-a oferit un răspuns argumentelor relevante și esențiale pentru soluționarea cauzei.

În consecință, instanța de judecată reține că, la motivarea prezentei sentințe, vor fi avute în vedere toate argumentele invocate de partea apărării, în măsura în care acestea sunt pertinente pentru soluționarea cauzei, fără a fi necesară examinarea distinctă și detaliată a fiecărui argument în parte.

Într-o altă ordine de idei, instanța de judecată constată că, până la momentul pronunțării sentinței, prevederile art. 191 și art. 328 din Codul penal au fost modificate.

Astfel, instanța de judecată reține că infracțiunile incriminate inculpaților au fost săvârșite în perioada anilor 2010–2016, iar la momentul săvârșirii faptelor prevederile art. 191 și art. 328 din Codul penal aveau o altă redacție decât cea existentă la momentul pronunțării sentinței.

În acest sens, instanța reține că, potrivit învinuirii formulate inculpaților în partea ce ține de infracțiunea prevăzută de art. 191 din Codul penal, organul de urmărire penală a indicat perioada anilor 2010–2016 ca interval de timp în care au fost săvârșite acțiunile imputate inculpaților.

La data săvârșirii faptelor infracționale prevăzute de art. 191 din Codul penal, norma penală avea următorul conținut:

„(1) Delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Delapidarea averii străine, săvîrșită: b) de două sau mai multe persoane; c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile; d) cu folosirea situației de serviciu, se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2¹) Delapidarea averii străine săvîrșită de administratorul unei bănci, se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2²) Delapidarea bunurilor de patrimoniu cultural din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic, se pedepsește cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(2²), săvîrșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3) săvîrșite în proporții mari, se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3) săvârșite în proporții deosebit de mari, se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.”

Iar la data pronunțării sentinței, art. 191 din Codul penal are următorul conținut:

„(1) Delapidarea averii străine, adică sustragerea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Delapidarea averii străine, săvârșită: b) de două sau mai multe persoane; c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile; d) cu folosirea situației de serviciu, se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2¹) Delapidarea averii străine săvârșită de administratorul unei bănci, se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2²) Delapidarea bunurilor de patrimoniu cultural din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic, se pedepsește cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(2²), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(3), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(3), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.”

Totodată, instanța reține că, potrivit învinuirii formulate inculpaților în partea ce ține de infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) din Codul penal, faptele imputate sunt indicate ca fiind săvârșite în perioada 09 august 2016 – 26 august 2016.

La data săvârșirii faptelor imputate inculpaților, art. 328 alin. (1) din Codul penal prevedea răspunderea penală pentru:

„Săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, și se pedepsea cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.”

Iar la momentul pronunțării sentinței, art. 328 alin. (1) din Codul penal are următorul conținut:

„Săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, și se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.”

Conform art. 8 din Codul penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc potrivit legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar potrivit art. 9 din Codul penal, timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea sau inacțiunea prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori care în alt mod ameliorează situația persoanei are efect retroactiv.

În acest sens, instanța de judecată reține că prevederile art. 191 din Codul penal, în redacția în vigoare la momentul pronunțării sentinței, reprezintă o lege penală mai favorabilă pentru inculpați. Or, potrivit art. 126 alin. (1¹) din Codul penal, se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sau valoarea pagubei pricinuite de o persoană ori de un grup de persoane care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea Guvernului în vigoare la momentul săvârșirii faptei (*Hotărârea Guvernului nr. 879 din 23 decembrie 2015, prin care a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, în mărime de 5050 lei*). Potrivit învinuirii formulate inculpaților, prejudiciul imputat constituie 426 317,03 lei. Raportând

această sumă la cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2016, instanța constată că valoarea prejudiciului depășește pragul de 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, însă nu depășește pragul de 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate.

Totodată, instanța reține că, în redacția art. 191 din Codul penal în vigoare la data săvârșirii faptelor, acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), săvârșite în proporții deosebit de mari, erau prevăzute la alin. (5) și se pedepseau cu închisoare de la 8 la 15 ani. De altfel, în redacția art. 191 din Codul penal în vigoare la momentul pronunțării sentinței, legiuitorul a înlocuit criteriul „*proporțiilor mari*” și „*proporțiilor deosebit de mari*” cu criteriul valoric al depășirii a 40 și respectiv 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea Guvernului în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În aceste circumstanțe, instanța constată că faptele imputate inculpaților, care potrivit învinuirii se încadrau în dispozițiile art. 191 alin. (5) din Codul penal în redacția în vigoare la data săvârșirii faptelor, corespund dispozițiilor art. 191 alin. (4) din Codul penal în redacția în vigoare la momentul pronunțării sentinței, care prevede pedeapsa cu închisoarea de la 7 la 12 ani.

Respectiv, sancțiunea prevăzută de art. 191 alin. (4) din Codul penal în redacția în vigoare la momentul pronunțării sentinței este mai blândă decât sancțiunea prevăzută de art. 191 alin. (5) din Codul penal în redacția în vigoare la data săvârșirii faptelor, motiv pentru care, în temeiul art. 10 alin. (1) din Codul penal, urmează a fi aplicată legea penală mai favorabilă.

Totodată, cu privire la modificările operate la art. 328 alin. (1) din Codul penal, instanța de judecată reține că prin noua redacție a normei legale au fost operate modificări ale conținutului normei de incriminare, fiind exclusă sintagma „*intereselor publice sau*”, aceasta fiind declarată neconstituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017. De asemenea, instanța reține că modificările operate la art. 328 alin. (1) din Codul penal au intervenit în sensul concretizării conținutului normei de incriminare, fără ca fapta prejudiciabilă să fie dezincriminată. Or, potrivit art. 10 alin. (1) din Codul penal, legea penală are efect retroactiv doar în măsura în care înlătură caracterul infracțional al faptei, ușurează pedeapsa sau în alt mod ameliorează situația persoanei.

În speță, instanța constată că modificările operate la art. 328 alin. (1) din Codul penal nu au avut ca efect înlăturarea caracterului infracțional al faptei și nici reducerea limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, acestea vizând exclusiv concretizarea conținutului normei de incriminare. Respectiv, instanța de judecată reține că dispozițiile art. 328 alin. (1) din Codul penal în redacția în vigoare la momentul pronunțării sentinței nu reprezintă o lege penală mai favorabilă în sensul art. 10 alin. (1) din Codul penal, iar, prin urmare, în privința acuzației formulate în

baza art. 328 alin. (1) din Codul penal, urmează a fi aplicată legea penală în vigoare la data săvârșirii faptelor.

Cu referire la învinuirea adusă inculpatului Putin Constantin în baza art. 29 și art. 42 alin. (2), raportate la art. 191 alin. (5) din Codul penal, precum și inculpatei Kmit Natalia în baza art. 29 și art. 42 alin. (2), raportate la art. 191 alin. (5) din Codul penal, instanța de judecată reține că aceasta și-a găsit confirmare doar parțial, și anume în partea ce ține de *plățile salariale efectuate în baza ordinelor de plată în privința cet. Kmit Tamara, Subbotin Iaroslav, Platonova Tatiana și Pitușcan Valeriu*, în care, potrivit *Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 225 din 16.11.2018 și Raportului de expertiză judiciară nr. 297 din 19.12.2018*, semnăturile aplicate la rubricile „Semnătura beneficiarului sumei” și „Расписка в получении” nu au fost executate de persoanele indicate în calitate de beneficiari ai sumelor respective, precum și în partea ce ține de *plățile salariale calculate și achitate cet. Pitușcan Galina, Bujac Sergiu, Subbotin Iaroslav, Moldovan Natalia, Litvin Alexandru și Platonova Tatiana* pentru perioadele în care aceștia, potrivit *Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 36 din 05.06.2018 și informației din baza de date a Poliției de Frontieră*, se aflau peste hotarele Republicii Moldova. În rest, învinuirea potrivit căreia Putin Elena, Kmit Tamara, Levanova Marina, Pitușcan Valeriu, Platonova Tatiana, Subbotin Iaroslav și Parțeniuc Ghenadii ar fi fost angajați fictiv, nu s-ar fi prezentat la serviciu, nu ar fi exercitat atribuțiile funcțiilor deținute și că întreaga sumă imputată inculpaților ar fi fost însușită ilegal de către Putin Constantin și Kmit Natalia nu este confirmată printr-un ansamblu de probe pertinente, concludente, utile, veridice și coroborate între ele, apte să înlăture orice dubiu rezonabil.

Astfel, din *declarațiile martorului Levanova Marina, date în ședința de judecată*, rezultă că aceasta a activat la Î.S. Cantina „Adolescența” inițial în calitate de dactilograf, iar ulterior în funcția de magazinier, că a încheiat contract individual de muncă și că își exercita atribuțiile după ora 17:00, potrivit specificului activității, când erau aduse facturile și documentele aferente activității depozitului. Aceasta a descris concret activitatea desfășurată, arătând că prelua facturile, efectua calcule, întocmea rapoarte cumulative, completa cartea de magazie și reflecta intrările, ieșirile și stocurile de marfă. Totodată, martorul a declarat că semna în listele de plată și ridica personal salariul, negând că ar fi restituit anumite sume de bani întreprinderii sau altor persoane. Mai mult, în susținerea activității sale au fost prezentate și cercetate acte de evidență a mărfii, acte ale rulajelor mărfii la depozit, facturi de ieșire și registre de evidență a operațiunilor la depozit întocmite de Levanova Marina. În aceste condiții, simpla susținere a acuzații că Levanova Marina ar fi fost angajată fictiv nu este suficientă pentru a înlătura declarațiile acesteia și documentele care confirmă exercitarea unor atribuții concrete.

La fel, din conținutul declarațiilor martorului Pitușcan Valeriu, date în ședința de judecată, rezultă că acesta a fost angajat la Î.S. Cantina „Adolescența” în anul 2011, că repara cântarele, le deservea, precum și că ajuta la depozit la diferite lucrări, inclusiv atunci când se defecta ceva. Acesta a explicat că regimul său de muncă nu presupunea prezența zilnică pe parcursul întregii zile de lucru, ci venea atunci când era necesar, de două-trei ori pe săptămână sau în caz de urgență, potrivit înțelegerii avute la angajare. Martorul a mai declarat că salariul îl ridica personal din contabilitate, semnând în registrele de evidență a salariului. Prin urmare, deși acuzarea a invocat caracterul fictiv al angajării acestuia, declarațiile martorului confirmă existența unei activități efective, chiar dacă aceasta avea un caracter specific și nu presupunea prezența permanentă la sediul întreprinderii.

Din conținutul declarațiilor martorului Platonova Tatiana, date în ședința de judecată, rezultă că aceasta a fost angajată la Î.S. Cantina „Adolescența” în perioada septembrie 2012 – noiembrie 2015, că a activat în domeniul resurselor umane, că întocmea rapoarte, se ocupa de evidența persoanelor angajate și eliberate, iar cea mai mare parte a activității o realiza de la domiciliu, prezentând ulterior rapoartele la întreprindere sau transmițându-le prin poșta electronică. Deși martorul nu și-a amintit cu exactitate toate detaliile din cauza trecerii timpului, aceasta nu a negat raporturile de muncă și a confirmat că a exercitat atribuții specifice funcției. Prin urmare, nici în privința acesteia nu poate fi reținut, exclusiv pe baza presupunerilor sau a unor declarații generale, că nu ar fi prestat nicio activitate în cadrul întreprinderii.

În același sens, din conținutul declarațiilor martorului Parțeniuc Ghenadii, date în ședința de judecată, rezultă că acesta a lucrat la Î.S. Cantina „Adolescența” din anul 2010 până în anul 2014, în calitate de hamal, că a fost angajat în baza unei cereri, că lucra la rampă împreună cu alte persoane, că avea program de lucru, primea salariul la casă, semna pentru primirea banilor și trecea comisia medicală anuală. Aceste declarații sunt detaliate, coerente și se referă la împrejurări concrete de muncă, ceea ce contrazice teza acuzării potrivit căreia acesta ar fi fost doar formal angajat și nu ar fi prestat muncă.

Totodată, din conținutul declarațiilor martorului Smoleaniuc Lidia, date în ședința de judecată, rezultă că aceasta a activat la Î.S. Cantina „Adolescența” la depozit, în calitate de depozitar, începând cu anul 2005 și până în anul 2016. Martorul a descris activitatea desfășurată la depozit, indicând că venea la serviciu dimineața, primea și încărca marfa potrivit comenzilor transmise de școli, iar salariul îl primea lunar, semnând pentru primirea acestuia. Totodată, aceasta a declarat că Levanova Marina îi aducea documente, Pitușcan Valeriu era hamal, Parțeniuc Ghenadii a fost hamal, iar Pitușcan Galina era șefa de depozit.

Din conținutul declarațiilor martorului Subbotin Iaroslav, date în ședința de judecată, rezultă că acesta a lucrat la Î.S. Cantina „Adolescența” în funcția de

programator, că a fost angajat de Putin Constantin, că a încheiat contract de muncă, că venea atunci când era necesar, fără a avea un grafic stabil, și că presta activități legate de conectarea calculatoarelor și acordarea ajutorului la tehnica existentă. Acesta a declarat că ridica personal salariul, în numerar, de la casierie. În cadrul audierii, martorului Subbotin Iaroslav i-au fost prezentate declarațiile date la urmărirea penală, acesta confirmând semnăturile sale și menținând, în esență, că a fost angajat și că ridica personal salariul.

Cu referire la martorul Copacinschi (Putin) Elena, instanța reține că aceasta, fiind fiica inculpatului Putin Constantin, la audierea sa în calitate de martor al acuzării a făcut uz de dreptul de a refuza să depună declarații, în temeiul art. 90 alin. (12) pct. 7) din Codul de procedură penală. Ulterior, aceasta a fost propusă și admisă în calitate de martor al apărării, fiind audiată în ședința de judecată sub numele Copacinschi (Putin) Elena. Astfel, din conținutul *declarațiilor martorului Copacinschi (Putin) Elena* rezultă că a activat la Î.S. „Adolescența” în calitate de prelucrător de materiale informative, că a semnat actele de angajare, avea program de muncă, primea sarcini de la contabilitate, întocmea abonamente pentru alimentare, efectua calcule, transporta acte la alte școli și utiliza calculatorul propriu în activitatea desfășurată.

Totodată, instanța reține că din conținutul *declarațiilor martorului Bujac Sergiu* rezultă că acesta a activat în cadrul Î.S. Cantina „Adolescența” în funcția de jurist în perioada iunie 2014 – mai 2016, fiind angajat prin cumul. Acesta a declarat că a prestat activitate juridică pentru întreprindere, inclusiv în vederea soluționării problemelor legate de contractul de arendă al spațiului utilizat de întreprindere, a întocmit demersuri, scrisori și alte acte necesare activității acesteia, precum și a reprezentat interesele întreprinderii în instanțele de judecată. Totodată, martorul a declarat că primea salariul de la casa întreprinderii și semna pentru primirea acestuia. Acesta a mai indicat că activitatea sa era prestată preponderent la distanță, prin intermediul poștei electronice, întrucât avea un alt loc de muncă de bază, prezentându-se fizic la întreprindere de aproximativ două-trei ori pe săptămână sau ori de câte ori apăreau probleme care necesitau prezența sa. De asemenea, martorul a declarat că nu cunoaște cazuri de angajări fictive, nu cunoaște situații în care persoane să fi fost salarizate fără a presta activitate și nu cunoaște situații în care persoane aflate peste hotarele Republicii Moldova să fi primit salariu fără temei.

Instanța mai reține că din conținutul *declarațiilor martorului Ghimpu Ala* rezultă că aceasta susține teza acuzării sub aspectul existenței unor persoane care, în opinia sa, nu ar fi activat efectiv în cadrul întreprinderii, invocând lipsa unor elemente pe care le-a apreciat drept specifice desfășurării activității de muncă, precum prezența permanentă la locul de muncă, existența unui birou, a unei mese

de lucru, a documentelor ori a altor manifestări exterioare ale activității profesionale.

Cu toate acestea, declarațiile martorului Ghimpu Ala urmează a fi apreciate în coroborare cu ansamblul probelor administrate în cauză. Or, deși martorul a declarat că nu a identificat efectiv mai multe persoane ca fiind prezente în activitatea curentă a întreprinderii, o parte dintre aceste persoane au fost audiate nemijlocit în ședința de judecată și au confirmat existența raporturilor de muncă, atribuțiile exercitate în cadrul întreprinderii, precum și faptul ridicării personale a salariului pentru activitatea prestată.

De asemenea, din declarațiile martorilor audiați rezultă că unele dintre activitățile desfășurate aveau un caracter specific, fiind realizate la necesitate, în afara sediului întreprinderii, la domiciliu, prin intermediul poștei electronice, în orele de seară ori periodic, în funcție de natura atribuțiilor exercitate. În aceste condiții, lipsa unei prezențe permanente a anumitor persoane în sediul întreprinderii nu poate constitui, prin ea însăși, o dovadă a inexistenței raporturilor de muncă sau a neexecutării atribuțiilor de serviciu. Mai mult, potrivit art. 101 din Codul de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității sale, iar toate probele în ansamblu din punctul de vedere al coroborării lor. Totodată, nicio probă nu are o valoare prestabilită pentru instanța de judecată, aceasta fiind obligată să examineze și să aprecieze întregul material probator administrat în cauză în mod obiectiv și sub toate aspectele.

Prin urmare, instanța constată că declarațiile martorului Ghimpu Ala reprezintă în esență percepții și concluzii personale întemeiate pe observațiile proprii ale acesteia, însă acestea nu sunt confirmate, în partea relevantă, printr-un ansamblu de probe concordante și suficiente care să înlăture orice dubiu rezonabil cu privire la inexistența raporturilor de muncă ale persoanelor vizate. În consecință, aceste declarații nu pot constitui, în mod izolat și determinant, temei suficient pentru reținerea circumstanțelor de fapt imputate inculpaților și nici pentru fundamentarea unei soluții de condamnare sub aspectul învinuirilor formulate de partea acuzării.

Instanța de judecată mai reține că din conținutul *declarațiilor reprezentantului părții vătămate Coica Ivan* rezultă că acestea nu pot constitui prin ele o probă directă a fictivității angajărilor sau a însușirii mijloacelor financiare de către inculpați. Reprezentantul părții vătămate a indicat că susține acțiunea civilă și prejudiciul reflectat în rechizitoriu, însă la întrebările apărării a declarat că nu cunoaște circuitul banilor, nu este pregătit să răspundă despre modul în care au fost tranzitați banii și din care cont au fost achitate salariile, precum și că s-a bazat pe rechizitoriu și pe suma indicată de organul de urmărire penală. Prin urmare, aceste declarații confirmă poziția procesuală a părții vătămate, însă nu suplinesc lipsa

unor probe directe privind însușirea efectivă a mijloacelor financiare de către Putin Constantin și Kmit Natalia.

În susținerea declarațiilor martorilor, instanța de judecată constată că acestea se coroborează cu un șir de înregistrări și mijloace materiale de probă administrate în cauză.

Astfel, prin *Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” din 08 aprilie 2016*, au fost ridicate lista statelor de personal, lista salariaților, dările de seamă către Serviciul Fiscal, listele de plată a salariaților și ordinele de angajare (*Vol. II, f.d.66*). De asemenea, prin *Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” din 11 aprilie 2016*, au fost ridicate lista statelor de personal, lista salariaților, dările de seamă către Serviciul Fiscal, listele de plată a salariaților și ordinele de angajare (*Vol. II, f.d.67-69*).

Totodată, prin *Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” din 19 septembrie 2018*, au fost ridicate tabelele de evidență a timpului de lucru pentru anii 2014, 2015 și 2016 (*Vol. II, f.d.166-182*), precum și documente care justifică calcularea și achitarea salariilor, contracte individuale de muncă, ordine de angajare, concediere, acordare a concediilor și alte documente de personal pentru persoanele vizate în actul de învinuire (*Vol. II, f.d.166-182*).

Prin *Procesul-verbal de ridicare a documentelor de la Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” din 14 martie 2019*, au fost ridicate lista statelor de personal, lista salariaților, contracte individuale de muncă și ordine de angajare (*Vol. VII, f.d.3-4*), documente care ulterior au fost examinate prin *Procesul-verbal de cercetare a documentelor ridicate de la Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” din 14 martie 2019* (*Vol. VII, f.d.65-70*).

În același context, instanța reține că prin *Procesul-verbal de cercetare din 21 martie 2019 privind examinarea actelor prezentate de Levanova Marina*, au fost examinate acte de evidență a mărfii, acte ale rulajelor mărfii la depozit, facturi de ieșire și registre de evidență a operațiunilor la depozit întocmite de Levanova Marina. (*Vol. VII, f.d.101-102*). De menționat fiind faptul că aceste documente se coroborează cu declarațiile martorului Levanova Marina referitoare la activitatea desfășurată în cadrul întreprinderii.

Totodată, la materialele cauzei au fost anexate documente privind raporturile de muncă ale unor persoane indicate în actul de învinuire, inclusiv *contractul individual de muncă nr. 10 din 21.02.2011, extrasul din registrul ordinelor privind angajarea lui Pitușcan Valeriu în funcția de mecanic pe ambalaje din 01.03.2011, fișele personale privind timpul de lucru și salariul calculat și achitat acestuia, contractul individual de muncă nr. 8 din 01.06.2012, extrasul din registrul ordinelor privind angajarea lui Levanova Marina în funcția de secretar-*

dactilograf, ordinul nr. 6-C din 31.05.2012 privind transferul acesteia în funcția de magazinier, ordinul nr. 1-C din 15.01.2016 privind demisionarea acesteia, contractul individual de muncă nr. 125 din 05.05.2016, ordinul nr. 11-c/l din 05.05.2016 privind reangajarea acesteia în funcția de magazinier, tabelele de evidență a timpului de lucru și certificatele privind salariul calculat și achitat (Vol. VII, f.d.5-6).

În ceea ce privește autenticitatea semnăturilor de pe documentele salariale, instanța reține concluziile *Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 225 din 16 noiembrie 2018*, potrivit căruia semnătura de la rubrica „Semnătura beneficiarului sumei” din ordinul de plată nr. 6 din 15.01.2014 nu a fost executată de către Kmit Tamara (Vol. IV, f.d.51-66).

De asemenea, instanța reține concluziile *Raportului de expertiză judiciară nr. 297 din 19 decembrie 2018*, potrivit căruia o parte dintre semnăturile de pe ordinele de plată examinate nu au fost executate de Subbotin Iaroslav, Platonova Tatiana și Pitușcan Valeriu, iar alte semnături au fost executate de Subbotin Iaroslav (Vol. IV, f.d. 95-109).

Totodată, instanța reține concluziile *Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 36 din 05 iunie 2018*, potrivit căruia, în baza informațiilor furnizate de Poliția de Frontieră, au fost identificate plăți salariale calculate și achitate unor persoane pentru perioadele în care acestea se aflau peste hotarele Republicii Moldova, și anume Pitușcan Galina, Bujac Sergiu, Subbotin Iaroslav, Moldovan Natalia, Litvin Alexandru și Platonova Tatiana (Vol. IV, f.d.238-251).

Așadar, apreciind în ansamblu probele administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, instanța de judecată constată că materialul probator administrat de partea acuzării nu confirmă, dincolo de orice dubiu rezonabil, teza potrivit căreia Putin Elena, Kmit Tamara, Levanova Marina, Pitușcan Valeriu, Platonova Tatiana, Subbotin Iaroslav și Parțeniuc Ghenadii ar fi fost angajați exclusiv formal, fără a presta activitate în cadrul Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”. Dimpotrivă, din declarațiile martorilor audiați nemijlocit în ședința de judecată, coroborate cu contractele individuale de muncă, ordinele de angajare, statele de personal, tabelele de evidență a timpului de muncă, documentele salariale și celelalte înscrisuri administrate în cauză, rezultă existența unor raporturi de muncă efective, precum și exercitarea unor atribuții concrete corespunzătoare funcțiilor deținute.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată constată că partea acuzării nu a prezentat probe suficiente, pertinente, concludente și veridice care să demonstreze că toate salariile calculate și achitate persoanelor menționate în actul de învinuire ar fi fost fictive și că întreaga sumă de 426 317,03 lei ar fi fost sustrasă de către inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia. Or, simpla existență a unor suspiciuni, presupuneri sau concluzii deduse indirect din lipsa observării activității unor

persoane de către anumite persoane nu poate înlocui standardul de probă necesar pentru pronunțarea unei soluții de condamnare.

Totodată, instanța de judecată reține că probele administrate în cauză confirmă existența unor încălcări concrete și determinate, și anume în partea ce ține de ordinele de plată care conțin semnături ce nu aparțin beneficiarilor indicați și în partea ce ține de plățile salariale calculate și achitate pentru perioade în care unele persoane se aflau peste hotarele Republicii Moldova. Anume aceste împrejurări sunt confirmate prin rapoarte de expertiză judiciară, rapoarte de constatare tehnico-științifică și date oficiale ale Poliției de Frontieră.

Prin urmare, instanța de judecată ajunge la concluzia că învinuirea formulată împotriva inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia și-a găsit confirmare doar în partea ce ține de sumele salariale reflectate în ordinele de plată asupra cărora s-a stabilit că semnăturile beneficiarilor nu le aparțin acestora, precum și în partea ce ține de plățile salariale calculate și achitate pentru perioadele în care anumite persoane se aflau peste hotarele Republicii Moldova. În rest, partea acuzării nu a demonstrat, printr-un ansamblu de probe suficiente și concordante, că persoanele indicate în actul de învinuire nu au prestat activitate în cadrul întreprinderii, că raporturile lor de muncă au fost fictive și că întreaga sumă imputată inculpaților a fost sustrasă de către aceștia.

În consecință, toate dubiile care nu au putut fi înlăturate prin administrarea probelor urmează a fi interpretate în favoarea inculpaților, iar circumstanțele de fapt urmează a fi reținute exclusiv în limitele în care acestea au fost confirmate prin probe pertinente, concludente, utile, veridice și coroborate între ele, administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată.

Cu referire la divergențele constatate în declarațiile martorilor Subbotin Iaroslav și Platonova Tatiana, instanța de judecată constată existența unor divergențe între declarațiile martorului Subbotin Iaroslav date în cadrul urmăririi penale și cele date nemijlocit în ședința de judecată. Cu toate acestea, după prezentarea declarațiilor anterioare, martorul a confirmat că semnăturile și scrisul îi aparțin, însă a menținut declarațiile date în fața instanței, reiterând că a fost angajat în cadrul Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, că a exercitat atribuții legate de deservirea tehnicii de calcul și că ridica personal salariul. În aceste condiții, instanța apreciază declarațiile martorului prin prisma principiilor nemijlocirii și contradictorialității procesului penal, acordând prioritate declarațiilor date nemijlocit în ședința de judecată, acestea fiind supuse verificării prin întrebările participanților la proces și coroborându-se parțial cu alte probe administrate în cauză.

În ceea ce privește declarațiile martorului Platonova Tatiana, instanța constată că declarațiile date în cadrul urmăririi penale și cele date în ședința de judecată sunt, *în esență*, concordante sub aspectul existenței raporturilor de muncă cu Î.S.

A.P. Cantina „Adolescența”, al exercitării atribuțiilor de serviciu și al ridicării salariului prin intermediul casieriei întreprinderii. Eventualele diferențe constatate vizează aspecte secundare referitoare la denumirea exactă a funcției, cuantumul salariului și programul de muncă, pe care martorul le-a explicat prin trecerea unei perioade îndelungate de timp de la evenimentele descrise. Totodată, martorul a recunoscut autenticitatea semnăturilor de pe declarațiile date la urmărirea penală și a menținut în esență atât declarațiile respective, cât și pe cele date nemijlocit în ședința de judecată. În aceste condiții, instanța apreciază declarațiile martorului Platonova Tatiana ca fiind veridice și credibile în partea referitoare la existența raporturilor de muncă și exercitarea atribuțiilor de serviciu în cadrul întreprinderii.

Cu privire la încadrarea juridică a faptei.

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) din Codul penal, infracțiunea este o faptă (*acțiune sau inacțiune*) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

Conform art. 51 alin. (1) din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

Potrivit art. 52 alin. (1) din Codul penal, se consideră componența a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Alineatul (2) al aceluiași articol stabilește că componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

În acord cu prevederile art. 113 alin. (1) din Codul penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Alineatul (2) al aceluiași articol stabilește că calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Instanța de judecată relevă că, în cauza „*Kokkinakis vs Grecia din 25 mai 1993*” CtEDO a statuat că „[...] o infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege. Această condiție va fi îndeplinită atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederile normei pertinente și la nevoie cu ajutorul interpretării ce-i este dată în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze răspunderea penală”.

Astfel, **cu referire la temeiul juridic privind atragerea lui Putin Constantin și Kmit Natalia la răspundere penală, conform încadrării juridice în baza art. 30 raportat la art. 42 alin. (2) și art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal**, instanța de judecată constată că prin acțiunile sale, inculpații au atentat la *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute de art. 191 din Codul penal, care are un caracter multiplu, *obiectul juridic principal* al acestei infracțiuni formându-l

relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar *obiectul juridic secundar* relațiile sociale cu privire la executarea corectă a atribuțiilor de administrare în privința bunurilor încredințate.

Obiectul material al infracțiunii în cauză îl reprezintă bunurile care pe de o parte au o existență

materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor, iar în alt context, sunt încredințate de către o altă persoană în administrarea făptuitorului.

În speță, obiectul material al infracțiunii îl constituie mijloacele bănești aparținând Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, destinate achitării salariilor angajaților întreprinderii. Aceste mijloace bănești reprezintă bunuri mobile în sensul legislației civile și penale, având o existență materială, o valoare economică determinabilă și pot face obiectul unei însușiri ilicite.

În subsidiar, conform art. 459 alin. (5) din Codul civil (*în redacția actuală*), cât și potrivit art. 288 alin. (5) din Codul civil (*în redacția anterioară*), bunurile care nu sânt raportate la categoria de bunuri imobile, *inclusiv banii*, valorile mobiliare și alte titluri de valoare, sânt considerate bunuri mobile, astfel *mijloacele bănești* constituie obiectul material al infracțiunii.

Astfel, din ansamblul probelor administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, instanța constată că au fost confirmate doar anumite episoade concrete privind utilizarea neîntemeiată a unor mijloace bănești ale întreprinderii. Astfel, potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 36 din 05.06.2018 (Vol. IV, f.d.238–251), au fost calculate și achitate neîntemeiat salarii în sumă totală de **4 905,45 lei** pentru perioade în care Pitușcan Galina, Bujac Sergiu, Subbotin Iaroslav, Moldovan Natalia, Litvin Alexandru și Platonova Tatiana se aflau peste hotarele Republicii Moldova. Totodată, potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 225 din 16.11.2018 și Raportului de expertiză judiciară nr. 297 din 19.12.2018 (Vol. IV, f.d.51–66; 95–109), au fost identificate ordine de plată în care semnăturile aplicate la rubricile „Semnătura beneficiarului sumei” și „Расписка в получении” nu au fost executate de către beneficiarii indicați în documentele respective, valoarea sumelor aferente acestor operațiuni constituind în total suma de **39 425,87 lei**.

Prin urmare, instanța reține că obiectul material al infracțiunii îl constituie exclusiv mijloacele bănești ale Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” aferente acestor operațiuni salariale concrete, confirmate prin probele administrate în cauză, în valoare totală de **44 331,32 lei** (39 425,87 + 4 905,45), iar nu întreaga sumă de 426 317,03 lei indicată în actul de învinuire, în privința căreia acuzarea nu a administrat probe.

Victima infracțiunii, la caz, este reprezentată de administrația publică locală, reprezentată de Consiliul municipiului Chișinău, în administrarea căruia se afla Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, patrimoniul și mijloacele financiare ale întreprinderii constituind bunuri ce nu aparțineau inculpaților și asupra cărora aceștia exercitau atribuții de administrare și gestionare în virtutea funcțiilor deținute.

În speță, instanța reține că inculpatul Putin Constantin, exercitând funcția de director al Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, iar inculpata Kmit Natalia, exercitând funcția de contabil-șef al aceleiași întreprinderi, aveau, potrivit atribuțiilor de serviciu, competențe privind organizarea activității întreprinderii, evidența și remunerarea personalului, întocmirea și semnarea documentelor financiar-contabile, inclusiv a documentelor ce țin de calcularea și achitarea salariilor angajaților.

Totodată, din ansamblul probelor administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, instanța constată că, în partea în care s-a confirmat efectuarea unor plăți salariale în baza ordinelor de plată ce conțin semnături care nu aparțin beneficiarilor indicați în acestea, precum și în partea ce ține de plățile salariale calculate și achitate pentru perioade în care anumite persoane se aflau peste hotarele Republicii Moldova, au fost afectate mijloacele bănești aparținând Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, aflate în administrarea și gestiunea funcțională a inculpaților.

Prin urmare, instanța reține că prin aceste acțiuni s-a adus atingere patrimoniului Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, întreprindere aflată în administrarea Consiliului municipiului Chișinău, prejudiciul material confirmat prin probele administrate în cauză fiind în cuantum de 44 331,32 lei.

Analizând *latura obiectivă* a componenței infracțiunii incriminate inculpaților, instanța de judecată subliniază că aceasta are următoarea structură: *a) fapta prejudiciabilă, care constă în acțiunea de sustragere, dispunere sau folosire ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia acestea i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop; b) urmările prejudiciabile, exprimate prin producerea unui prejudiciu material patrimoniului proprietarului sau posesorului legitim al bunurilor; și c) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile produse.*

Totodată, instanța reține că specificul infracțiunii prevăzute de art. 191 din Codul penal rezidă în faptul că bunurile care constituie obiectul material al infracțiunii se află inițial în posesia legală a făptuitorului, fiindu-i încredințate în virtutea funcției deținute, a raporturilor contractuale sau a unui alt titlu juridic, iar acțiunea prejudiciabilă se manifestă prin transformarea acestei posesii legitime într-o stăpânire de fapt exercitată contrar scopului pentru care bunurile au fost încredințate. În consecință, pentru existența laturii obiective a infracțiunii de delapidare nu este suficientă constatarea unor încălcări ale disciplinei financiare,

contabile sau de muncă, fiind necesară demonstrarea faptului că bunurile încredințate au fost sustrate, folosite sau dispuse ilegal, precum și a existenței unui prejudiciu patrimonial aflat în legătură cauzală directă cu aceste acțiuni.

În sensul legii, se consideră „*sustragere*” luarea ilegală și gratuită a bunurilor din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârșită în scop acaparator. Se reține că, în cazul în care la sustragerea săvârșită „*de două sau mai multe persoane*” a participat cel puțin o persoană căreia i-au fost încredințate bunurile, acțiunile tuturor vor fi încadrate în baza art. 191 din Codul penal, în prezența celorlalte semne constitutive ale infracțiunii. Prin agravanta „*folosirea situației de serviciu*” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care se află în limitele competenței sale de serviciu, situația de serviciu fiind utilizată nu doar pentru obținerea accesului la bunuri, ci pentru sustragerea, dispunerea ori folosirea ilegală a acestora.

Totodată, instanța de judecată notează că, potrivit pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004, „*delapidarea*” constă în însușirea, folosirea sau transmiterea de către făptuitor, în interesul său ori pentru altul, a banilor, valorilor sau altor bunuri încredințate pentru a le gestiona ori administra. Prin urmare, pentru existența infracțiunii nu este obligatoriu ca bunul să ajungă în mod necesar în patrimoniul personal al făptuitorului, fiind suficient ca acesta să fie însușit, transmis unei alte persoane ori folosit contrar scopului pentru care a fost încredințat, cu producerea unui prejudiciu patrimonial efectiv.

La caz, instanța de judecată constată că inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia, acționând în calitățile deținute în cadrul Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, au avut atribuții în procesul de administrare, evidență, calculare și achitare a mijloacelor bănești destinate remunerării personalului întreprinderii. Astfel, inculpatul Putin Constantin, în calitate de director al întreprinderii, avea atribuții privind organizarea activității întreprinderii, angajarea personalului, aprobarea documentelor de personal și semnarea actelor aferente salarizării, iar inculpata Kmit Natalia, în calitate de contabil-șef, avea atribuții privind organizarea și ținerea evidenței contabile, verificarea documentelor financiar-contabile și participarea la procesul de calculare și achitare a drepturilor salariale.

Instanța reține că, în partea confirmată prin probe administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, mijloacele bănești ale Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” nu au fost gestionate conform destinației lor legale, fiind utilizate pentru efectuarea unor plăți salariale neîntemeiate sau ridicate în baza unor ordine de plată pe care semnăturile nu aparțin persoanelor indicate în calitate de beneficiari ai sumelor respective.

Astfel, potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 36 din 05.06.2018, s-a stabilit că, în baza informației din baza de date a Poliției de

Frontieră, au fost calculate și achitate neîntemeiat plăți salariale către Pitușcan Galina, Bujac Sergiu, Subbotin Iaroslav, Moldovan Natalia, Litvin Alexandru și Platonova Tatiana, pentru perioadele în care aceștia se aflau peste hotarele Republicii Moldova, suma totală calculată constituind **4 905,45 lei**.

Totodată, potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 225 din 16.11.2018, s-a stabilit că semnătura de la rubrica „Semnătura beneficiarului sumei” din ordinul de plată nr. 6 din 15.01.2014, în sumă de **6 971,89 lei**, nu a fost executată de către Kmit Tamara.

De asemenea, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 297 din 19.12.2018, s-a stabilit că semnăturile aplicate la rubricile „Semnătura beneficiarului sumei” și „Расписка в получении” din mai multe ordine de plată nu au fost executate de persoanele indicate în calitate de beneficiari, și anume de Subbotin Iaroslav, Platonova Tatiana și Pitușcan Valeriu, valoarea totală a acestor sume constituind **32 453,98 lei**.

Prin urmare, instanța constată că suma totală a mijloacelor bănești a căror sustragere, dispunere ori folosire ilegală este confirmată prin mijloace de probă constituie suma de **44 331,32 lei**, formată din suma de 39 425,87 lei aferentă ordinelor de plată pe care semnăturile beneficiarilor nu le aparțin acestora și suma de 4 905,45 lei aferentă plăților salariale calculate pentru perioadele în care persoanele indicate se aflau peste hotarele Republicii Moldova.

Instanța subliniază că atât în faza urmăririi penale, cât și în ședința de judecată nu a fost posibil de stabilit cu certitudine locul aflării ulterioare a mijloacelor bănești ridicate sau modul concret în care fiecare dintre inculpați a dispus de acestea, inculpații nerecunoscând vina. Totuși, această circumstanță nu exclude prin ea însăși existența infracțiunii de delapidare, întrucât, potrivit naturii juridice a art. 191 din Codul penal și explicațiilor din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004, este suficient să se demonstreze că bunurile încredințate au fost sustrate, folosite ori dispuse ilegal, inclusiv în interesul altor persoane, și că în patrimoniul proprietarului sau posesorului legitim s-a produs un prejudiciu material efectiv.

Urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, a căror mărime constituie 44 331,32 lei, au un caracter real pentru Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, iar legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile este dovedită în limitele acestei sume prin rapoartele de constatare tehnico-științifică, raportul de expertiză judiciară, ordinele de plată, documentele de salarizare și informațiile din baza de date a Poliției de Frontieră.

Astfel, urmările prejudiciabile se confirmă prin faptul că mijloacele bănești ale întreprinderii au ieșit din patrimoniul acesteia cu titlu de plăți salariale, deși în privința unor ordine de plată s-a stabilit că semnăturile nu aparțin beneficiarilor indicați, iar în privința altor plăți s-a stabilit că acestea au fost calculate pentru

perioade în care persoanele salarizate se aflau peste hotarele Republicii Moldova. În aceste condiții, instanța reține că legătura cauzală este identificată anume prin faptul că prejudiciul material efectiv a rezultat din operațiunile de salarizare neîntemeiate, efectuate în cadrul întreprinderii, asupra cărora inculpații aveau atribuții funcționale de organizare, semnare, evidență, verificare și gestionare.

Cât privește agravantele prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, instanța notează că la comiterea faptelor au participat ambii inculpați, fiecare având atribuții proprii în mecanismul de administrare, evidență și achitare a mijloacelor bănești ale întreprinderii, astfel încât se constată participația acestora în calitate de coautori, în sensul art. 42 alin. (2) din Codul penal. Inculpatul Putin Constantin, în calitate de director, semna și aproba documentele care stăteau la baza angajării, evidenței și salarizării personalului, iar inculpata Kmit Natalia, în calitate de contabil-șef, avea atribuții în organizarea și verificarea evidenței contabile și a documentelor de salarizare. Prin urmare, acțiunile acestora au fost realizate prin folosirea situației de serviciu, întrucât tocmai atribuțiile funcțiilor deținute au permis efectuarea, validarea și reflectarea operațiunilor salariale neîntemeiate.

Potrivit art. 126 alin. (1¹) din Codul penal, se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, Hotărârea Guvernului nr. 879 din 23.12.2015, în vigoare din 25.12.2015, publicată în Monitorul Oficial nr. 347-360, art. 980 din 25.12.2015, prevede salariul mediu lunar prognozat pe economie pentru anul 2016 în sumă de 5 050 lei, iar respectiv proporțiile deosebit de mari sunt cele care depășesc suma de 202 000 lei la momentul săvârșirii faptei.

În speță, instanța de judecată constată că, dat fiind faptul că în partea ce depășește suma de 44 331,32 lei învinuirea nu și-a găsit confirmare prin probatoriul administrat, în acțiunile inculpaților nu poate fi reținută varianta agravată prevăzută de art. 191 alin. (4) din Codul penal, întrucât suma constatată ca fiind sustrasă nu depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Concomitent, instanța reține că delapidarea averii străine este o infracțiune materială, care se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau de a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință ori de a le transmite unei alte persoane. În cazul dedus judecății, infracțiunea s-a consumat în limitele sumelor confirmate prin mijloacele de probă administrate, întrucât mijloacele bănești au fost scoase din patrimoniul

întreprinderii prin operațiuni salariale neîntemeiate, fie în baza unor ordine de plată cu semnături care nu aparțin beneficiarilor indicați, fie pentru perioade în care beneficiarii nu puteau presta muncă, aflându-se peste hotarele Republicii Moldova.

Astfel, la caz, prin „*delapidare*” sunt considerate acțiunile inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia, care, în virtutea funcțiilor deținute și a atribuțiilor lor de serviciu, au avut posibilitatea juridică și funcțională de a participa la administrarea, verificarea, aprobarea și evidența mijloacelor bănești destinate salarizării personalului, iar în limitele sumei de 44 331,32 lei s-a constatat că aceste mijloace au fost folosite ori dispuse contrar destinației lor legale, iar, prin urmare, fiind sustrate din patrimoniul părții vătămate.

Cât privește reținerea de către organul de urmărire penală, la calificarea juridică a acțiunilor inculpaților, a prevederilor art. 29 din Codul penal, instanța reține că potrivit acestei norme se consideră infracțiune continuă fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității infracționale, iar infracțiunea continuă se consumă din momentul încetării activității infracționale sau datorită survenirii unor evenimente care împiedică această activitate. Totodată, potrivit art. 30 din Codul penal, se consideră infracțiune prelungită fapta săvârșită cu intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o infracțiune, aceasta consumându-se din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale.

Instanța de judecată notează că, din conținutul acțiunilor imputate și parțial confirmate prin probe administrate, rezultă că acestea nu au avut caracterul unei activități infracționale neîntrerupte, timp nedeterminat, ci s-au manifestat prin mai multe acțiuni distincte, realizate prin aceeași modalitate, în cadrul aceluiași mecanism de salarizare, cu un scop unic. Astfel, instanța constată că fapta are forma unei infracțiuni prelungite, în sensul art. 30 din Codul penal, iar nu a unei infracțiuni continue, astfel încât reținerea prevederilor art. 29 din Codul penal de către organul de urmărire penală este eronată.

Prin urmare, instanța de judecată constată întrunite semnele laturii obiective ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal în acțiunile inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia, în limitele sumei de 44 331,32 lei, fiind demonstrată modalitatea normativă de sustragere a mijloacelor bănești încredințate, urmarea prejudiciabilă sub forma prejudiciului material efectiv și legătura de cauzalitate dintre faptele inculpaților și prejudiciul produs.

Cu referire la *latura subiectivă* se remarcă că infracțiunea de delapidare a averii străine este una intenționată, iar conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei (*dolus ex re*), adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, iar din ansamblul mijloacelor de probă administrate și a circumstanțelor de fapt și de drept

analizate supra, denotă prezența unei intenții directe la săvârșirea infracțiunii de către inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia.

Mai mult, din ansamblul probelor administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, instanța constată că acțiunile inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia, în partea în care acestea și-au găsit confirmarea prin probatoriul administrat, nu pot fi apreciate ca rezultatul unei simple erori contabile, al unei neglijențe sau al unor încălcări formale ale disciplinei financiare. Dimpotrivă, caracterul repetat al operațiunilor constatate, utilizarea documentelor de salarizare în care semnăturile beneficiarilor nu le aparțin acestora, precum și efectuarea unor plăți salariale pentru perioade în care anumite persoane se aflau peste hotarele Republicii Moldova demonstrează caracterul conștient al acțiunilor întreprinse și incompatibilitatea acestora cu exercitarea de bună-credință a atribuțiilor de serviciu.

Instanța reține că inculpatul Putin Constantin, în calitate de director al întreprinderii, și inculpata Kmit Natalia, în calitate de contabil-șef, cunoșteau destinația mijloacelor bănești gestionate, modalitatea de întocmire și verificare a documentelor de salarizare, precum și persoanele în beneficiul cărora urmau să fie efectuate plățile respective. În aceste condiții, utilizarea unor documente de plată care conțin semnături ce nu aparțin beneficiarilor indicați și efectuarea unor plăți salariale pentru perioade în care beneficiarii nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova nu poate fi explicată printr-o simplă eroare sau omisiune, ci relevă caracterul intenționat al acțiunilor constatate.

Prin urmare, instanța constată că inculpații au acționat cu intenție directă, aceștia conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor săvârșite, prevăzând inevitabilitatea producerii prejudiciului patrimonial pentru Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” și urmărind realizarea acțiunilor respective prin utilizarea atribuțiilor conferite de funcțiile deținute.

De asemenea, instanța reține existența scopului de cupiditate, ca semn obligatoriu al laturii subiective a infracțiunii de delapidare. Or, din caracterul și modalitatea de realizare a operațiunilor constatate rezultă că mijloacele bănești au fost scoase din patrimoniul întreprinderii contrar destinației lor legale, fiind create condiții pentru folosirea sau transmiterea acestora în interesul unor persoane neîndreptățite. În acest context, este lipsită de relevanță juridică împrejurarea că nu a fost posibilă stabilirea exactă a destinației finale a tuturor sumelor respective, cât timp probele administrate demonstrează că acestea au fost utilizate contrar scopului pentru care au fost încredințate și cu producerea unui prejudiciu patrimonial efectiv.

În consecință, instanța constată că probele administrate în cauză demonstrează, existența intenției directe și a scopului de cupiditate în acțiunile inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia, însă exclusiv în limitele faptelor și

sumelor a căror existență a fost confirmată prin probatoriul administrat, respectiv în partea referitoare la plățile salariale efectuate în baza documentelor care conțin semnături neautentice și la plățile salariale calculate și achitate pentru perioadele în care beneficiarii se aflau peste hotarele Republicii Moldova.

Din punct de vedere al calității de *subiect* al infracțiunii, instanța statuează că acesta este reprezentat de persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani și care are o calitate specială de salariat, în virtutea unor drepturi și obligații stabilite printr-un contract de muncă și în virtutea funcției deținute, a raporturilor de muncă și a atribuțiilor de administrare, evidență și gestionare, condiții întrunite în speță.

Instanța de judecată notează că, potrivit pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004, subiectul infracțiunii de delapidare a averii străine trebuie să aibă calitatea specială de administrator. În sensul art. 191 din Codul penal, a administra înseamnă a avea dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea bunurilor ori a veni în contact direct și material cu bunurile altei persoane datorită atribuțiilor legate de primirea, păstrarea sau eliberarea acestora.

Astfel, potrivit contractului individual de muncă nr. 5 din 11 iulie 2008, încheiat între Direcția Generală Comerț, Alimentație Publică și Prestări Servicii și Putin Constantin, acesta a fost angajat în funcția de director al Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, având atribuții de organizare și conducere a activității întreprinderii, inclusiv competențe privind angajarea personalului, aprobarea evidenței timpului de muncă și remunerarea salariaților. Prin urmare, instanța constată că Putin Constantin deținea împuterniciri directe de administrare și dispoziție asupra mijloacelor bănești ale întreprinderii destinate achitării salariilor.

De asemenea, în privința inculpatei Kmit Natalia, instanța reține că aceasta exercita funcția de contabil-șef al Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, având atribuții nemijlocite privind evidența contabilă, calcularea și organizarea achitării salariilor, verificarea documentelor financiar-contabile și participarea la întocmirea documentelor de plată. În virtutea funcției deținute, aceasta avea acces direct la gestionarea mijloacelor bănești destinate salarizării și participa nemijlocit la procesul de dispunere asupra acestora. Prin urmare, instanța constată că și Kmit Natalia întrunește cerințele subiectului special al infracțiunii prevăzute de art. 191 din Codul penal.

Totodată, instanța atestă că inculpatul Putin Constantin este născut la *****, iar inculpata Kmit Natalia este născută la *****, aceștia fiind persoane responsabile și având vârsta necesară pentru răspundere penală. Totodată, din materialele cauzei nu rezultă că aceștia s-ar afla la evidența medicului psihiatru sau narcolog, motiv pentru care instanța constată că întrunesc semnele subiectului infracțiunii incriminate.

Urmare a celor constate, instanța de judecată, ținând cont de prevederile art. 325 din Codul de procedură penală, potrivit cărora judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate, precum și de faptul că *modificarea încadrării juridice este admisibilă dacă nu agravează situația inculpaților și nu lezează dreptul la apărare*, constată că faptele stabilite în urma cercetării judecătorești urmează a fi recalificate.

Astfel, instanța de judecată constată întrunite în acțiunile inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia elementele infracțiunii prevăzute de art. 30 raportat la art. 42 alin. (2), art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, și anume ***delapidarea averii străine***, adică sustragerea bunurilor altei persoane de către persoanele cărora acestea le-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, săvârșită de două persoane, cu folosirea situației de serviciu, în formă prelungită.

Prin urmare, instanța de judecată consideră necesar ca inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30 raportat la art. 42 alin. (2) și art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, reieșind din considerentele expuse supra, precum și din totalitatea probelor administrate în cauză, care au fost apreciate ca fiind pertinente, concludente, utile și veridice, coroborând între ele și confirmând existența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii în limitele faptelor și sumelor constatate de instanță.

În concluzie, în urma examinării circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, instanța constată întrunirea tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 30 raportat la art. 42 alin. (2) și art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal în acțiunile inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia, nefiind identificate circumstanțe care să înlăture caracterul penal al faptelor, motiv pentru care există atât temeiul real, cât și temeiul juridic pentru tragerea acestora la răspundere penală.

În continuare, cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Putin Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 328 alin. (1) din Codul penal și a învinuirii înaintate inculpatei Kmit Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (4) și art. 328 alin. (1) din Codul penal, instanța de judecată consideră necesar ca, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, să-i achite pe inculpați, din motiv că faptele imputate nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, reieșind din considerentele expuse *infra*, precum și din totalitatea probelor examinate în ședința de judecată.

Instanța de judecată statuează că, înainte de a ajunge la soluția de achitare, a supus unei analize complete, obiective și multilaterale probele administrate la faza urmăririi penale și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, ajungând la concluzia că organul de urmărire penală nu a acumulat un ansamblu de probe

pertinente, concludente, utile și suficiente care să demonstreze, dincolo de orice dubiu rezonabil, existența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 328 alin. (1) din Codul penal în acțiunile inculpatului Putin Constantin și ale art. 42 alin. (4), art. 328 alin. (1) din Codul penal în acțiunile inculpatei Kmit Natalia. Prin urmare, instanța constată că faptele reținute în sarcina acestora nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, iar orice dubiu rămas cu privire la existența circumstanțelor de fapt urmează a fi interpretat în favoarea inculpaților, conform principiului *in dubio pro reo*.

În acest sens, instanța de judecată menționează că este obligată să întemeieze hotărârea numai pe probele cercetate nemijlocit în ședința de judecată, la administrarea și verificarea cărora părțile au avut acces în condiții de contradictorialitate și egalitate a armelor, precum și să motiveze aprecierea fiecărei probe administrate. În conformitate cu prevederile art. 325 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța își poate întemeia sentința numai pe probele cercetate în ședința de judecată și numai în limitele învinuirii formulate.

În acest mod, instanța de judecată constată că *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute la art. 328 din Codul penal, îl constituie relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care presupune îndeplinirea de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu în mod corect, fără excese, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și ale celor juridice.

Obiectul material al acestei infracțiuni îl reprezintă sau poate să-l reprezinte corpul persoanei ori bunurile mobile sau imobile.

Victimă a infracțiunii specificate la art. 328 Cod penal, este persoana fizică sau juridică, ale cărei drepturi sau interese ocrotite de lege suferă daune în proporții considerabile.

La caz, din materialele cauzei penale rezultă că persoana pretins vătămată prin faptele imputate inculpaților este Ghimpu Ala. În baza plângerii depuse de aceasta a fost pornită urmărirea penală, iar în cursul urmăririi penale Ghimpu Ala a fost recunoscută în calitate de parte vătămată și, ulterior, în calitate de parte civilă.

Latura obiectivă a infracțiunii în cauză include următoarele trei semne: 1) *fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege*; 2) *urmările prejudiciabile, și anume - daunele în proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*; 3) *legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile*.

Atunci când se face referire la acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, se are în vedere oricare dintre următoarele patru modalități factice: *săvârșirea unei acțiuni care ține de*

competența unei alte persoane cu funcție de răspundere; săvârșirea unei acțiuni care putea fi comisă de către făptuitor numai în prezența unor circumstanțe deosebite, indicate în lege sau într-un alt act normativ; săvârșirea unipersonală a unei acțiuni pe care o poate efectua exclusiv un organ colegial; săvârșirea unei acțiuni pe care nimeni și în niciun fel de circumstanțe nu este în drept să o săvârșască.

Așadar, specific pentru acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege este faptul că făptuitorul comite o acțiune care nu intră în competența sa de serviciu sau în competența sa exclusivă, ci este de competența unei alte persoane ori a unui alt organ sau reprezintă o acțiune care nu se află în competența niciunei persoane ori a niciunui organ. Este adevărat că, la etapa inițială a săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 328 din Codul penal, punctul de plecare îl constituie competența de serviciu a făptuitorului. Or, în mod firesc, pentru a depăși limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, persoana trebuie mai întâi să se afle în cadrul acestor limite, însă ulterior activitatea desfășurată trebuie să capete o asemenea turnură încât acțiunile săvârșite să excede în mod vădit cadrul drepturilor și atribuțiilor conferite prin lege.

Infracțiunea prevăzută la art. 328 din Codul penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții considerabile intereselor publice ori drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

În acest context, instanța de judecată reține că, în susținerea învinuirii formulate împotriva inculpaților, organul de urmărire penală a administrat și anexat la cauza penală, *în calitate de mijloace materiale de probă, copii ale materialelor dosarului civil nr. 2-3480/16, intentat la cererea lui Ghimpu Ala împotriva Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, având ca obiect anularea ordinului nr. 38-c din 23 septembrie 2016 privind aplicarea sancțiunii disciplinare și încetarea contractului individual de muncă prin concediere.*

Din conținutul acestor materiale rezultă că, prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018, a fost admis apelul declarat de Ghimpu Ala, fiind casată integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 04 mai 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care s-a admis parțial acțiunea reclamantei. Astfel, instanța de apel a dispus anularea ordinului nr. 38-c din 23 septembrie 2016 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare cu încetarea contractului individual de muncă prin concediere”, restabilirea lui Ghimpu Ala în funcția de director adjunct al Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, începând cu data de 23 septembrie 2016, precum și încasarea din contul întreprinderii în beneficiul acesteia a salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, începând cu data de 23 septembrie 2016 și până la 27 septembrie 2018, precum și a unui prejudiciu

moral în cuantumul unui salariu mediu lunar. Totodată, instanța de apel a dispus executarea imediată a hotărârii în partea ce ține de restabilirea în funcție și plata unui salariu mediu lunar, iar în rest, pretențiile reclamantei privind încasarea prejudiciului material în sumă de 1.673,89 lei și a prejudiciului moral în cuantum de 25.000 lei au fost respinse ca neîntemeiate.

Instanța mai reține că Decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018 a fost atacată cu recurs de către Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, însă, prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-2531/18 din 19 decembrie 2018, recursul a fost declarat inadmisibil, astfel încât decizia instanței de apel a rămas definitivă.

Astfel, analizând hotărârile judecătorești menționate supra, precum și copiile înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată, recunoscute și anexate la cauza penală în calitate de mijloace materiale de probă, instanța constată că acestea confirmă exclusiv caracterul nelegal al ordinului nr. 38-c din 23 septembrie 2016 din perspectiva legislației muncii, însă nu confirmă existența unei acțiuni care să depășească în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în sensul art. 328 alin. (1) din Codul penal.

Or, niciuna dintre instanțele civile care au examinat litigiul de muncă nu a constatat că inculpatul Putin Constantin ar fi exercitat atribuții care nu îi reveneau potrivit legii sau că ar fi acționat în afara competențelor funcției de director. Dimpotrivă, din materialele administrate la cauza penală rezultă că Putin Constantin deținea funcția de director al Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” în temeiul contractului individual de muncă nr. 5 din 11 iulie 2008 și, în virtutea atribuțiilor conferite de această funcție, avea competența de a emite ordine privind raporturile de muncă ale salariaților întreprinderii.

Mai mult, instanța reține că anterior emiterii ordinului nr. 38-c din 23 septembrie 2016 a fost parcursă o procedură prealabilă, asupra căreia organul de urmărire penală nu a făcut o analiză corespunzătoare. Astfel, decizia privind concedierea lui Ghimpu Ala nu a fost adoptată exclusiv și arbitrar de către inculpatul Putin Constantin, ci a fost precedată de examinarea demersului acestuia de către Comitetul Sindical al Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, care, prin Procesul-verbal nr. 2 din 15 septembrie 2016 (*Vol. IV, f.d.182*), a hotărât acordarea acordului pentru concedierea directorului-adjunct Ghimpu Ala în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii.

În acest sens, instanța reține că, potrivit art. 386 alin. (1) din Codul muncii (*în redacția în vigoare la data comiterii faptelor*), organele sindicale aveau dreptul să exercite controlul asupra respectării legislației muncii și să participe, în limitele competențelor stabilite de lege, la examinarea unor aspecte ce țin de raporturile de muncă. Prin urmare, împrejurarea că inculpatul Putin Constantin a solicitat și a obținut acordul Comitetului Sindical anterior emiterii ordinului de concediere

demonstrează că acesta a urmat procedura prevăzută de legislația muncii și exclude concluzia potrivit căreia ar fi acționat în afara competențelor conferite de funcția deținută.

Totodată, instanța de judecată constată că din *declarațiile martorului Ghimpu Ala* rezultă existența unui conflict de serviciu de durată dintre aceasta și inculpați, manifestat prin aplicarea sancțiunilor disciplinare, emiterea ordinelor de concediere și existența unor divergențe privind modul de administrare a întreprinderii. Martorul a declarat că ordinul nr. 38-c din 23 septembrie 2016 a fost emis în lipsa unei abateri disciplinare reale, fiind ulterior anulat de instanțele civile, iar aceasta a fost restabilită în funcția de director adjunct și i-au fost achitate drepturile salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă.

În același timp, instanța reține că *declarațiile martorului Ghimpu Ala exprimă*, în mare parte, propria percepție asupra conflictului de muncă existent și asupra legalității măsurilor dispuse împotriva sa, conținând numeroase aprecieri și concluzii personale referitoare la activitatea inculpaților și la motivele concedierii. Or, asemenea afirmații nu pot constitui probe suficiente pentru demonstrarea tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) din Codul penal, în lipsa unor probe obiective care să confirme existența unei depășiri vădite a atribuțiilor de serviciu.

Concomitent, instanța constată că declarațiile martorului Ghimpu Ala sunt susținute de hotărârile instanțelor civile exclusiv sub aspectul constatării nelegalității concedierii și al restabilirii acesteia în funcție. Cu toate acestea, caracterul nelegal al unui ordin de concediere ori al unei sancțiuni disciplinare, stabilit în cadrul unui litigiu individual de muncă, nu echivalează în mod automat cu întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) din Codul penal. Pentru existența acestei infracțiuni este necesară demonstrarea, dincolo de orice dubiu rezonabil, a faptului că inculpatul a săvârșit o acțiune care depășea în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, precum și existența unei legături cauzale directe dintre această acțiune și urmările prejudiciabile imputate.

În consecință, analizând întrunirea semnelor laturii obiective ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) din Codul penal, instanța constată că acestea nu sunt întrunite, or, din ansamblul probelor administrate nu rezultă existența unei acțiuni care să depășească în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, iar dezacordul lui Ghimpu Ala cu emiterea ordinului de concediere și cu modul de interpretare și aplicare a legislației muncii de către conducerea întreprinderii reprezintă un litigiu individual de muncă, supus controlului instanțelor civile.

Or, potrivit art. 354 din Codul muncii (*în redacția în vigoare la data comiterii faptelor*), litigiile individuale de muncă cuprind divergențele dintre

salariat și angajator privind încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului individual de muncă, anularea ordinelor emise de angajator, plata drepturilor salariale și alte raporturi juridice izvorâte din executarea contractului individual de muncă.

În ceea ce privește prejudiciul constând în drepturile salariale achitate lui Ghimpu Ala pentru perioada absenței forțate de la muncă, instanța reține că acesta reprezintă consecința mecanismului reparator prevăzut expres de legislația muncii. Plata acestor drepturi a fost dispusă prin hotărârea instanței civile în sarcina angajatorului Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, iar nu în sarcina personală a inculpatului Putin Constantin. Or, acesta a acționat în calitate de director al întreprinderii și reprezentant al angajatorului, fără a avea obligația patrimonială personală de achitare a drepturilor salariale ale salariaților. În consecință, existența obligației întreprinderii de a achita salariul pentru perioada absenței forțate nu poate constitui, prin ea însăși, dovada existenței infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) din Codul penal și nici nu demonstrează întrunirea elementelor constitutive ale acesteia.

În continuare, cu referire la întrunirea semnelor laturii obiective în acțiunile inculpatei Kmit Natalia, căreia i se impută instigarea inculpatului Putin Constantin la emiterea ordinului nr. 38-c din 23 septembrie 2016 privind concedierea lui Ghimpu Ala, instanța de judecată reține că, potrivit doctrinei și prevederilor art. 42 alin. (4) din Codul penal, instigator este persoana care, prin orice metode, determină o altă persoană să săvârșească o infracțiune. Instigatorul reprezintă inițiatorul activității infracționale, acesta neparticipând nemijlocit la executarea elementului material al infracțiunii, ci determinând autorul să ia hotărârea infracțională și să treacă la realizarea acesteia.

În acest context, instanța de judecată menționează că răspunderea penală a instigatorului nu poate fi întemeiată pe simple presupuneri sau pe existența unor relații de serviciu ori a unor conflicte dintre persoane. Pentru reținerea participației sub forma instigării este necesar să se demonstreze, *dincolo de orice dubiu rezonabil*, că instigatorul a avut inițiativa comiterii infracțiunii, că a exercitat acte concrete de determinare asupra autorului, că prin aceste acțiuni a provocat luarea hotărârii infracționale și că între conduita instigatorului și acțiunile autorului există o legătură cauzală directă. Cu alte cuvinte, trebuie demonstrată metoda prin care instigatorul a determinat autorul să comită infracțiunea și transferul rezoluției infracționale de la instigator la autor.

Analizând învinuirea formulată împotriva inculpatei Kmit Natalia, instanța reține că procurorul a susținut că aceasta, *acționând prin înțelegere prealabilă cu inculpatul Putin Constantin și având drept scop răzbunarea împotriva lui Ghimpu Ala* pentru faptul că aceasta a depus o plângere penală împotriva inculpaților, l-ar fi determinat pe Putin Constantin să emită ordinul nr. 38-c din 23 septembrie 2016

privind concedierea acesteia. Totodată, potrivit rechizitoriului, în perioada 09–26 august 2016 inculpații ar fi întocmit zilnic acte de constatare în care ar fi fost consemnată în mod eronat absența lui Ghimpu Ala de la serviciu.

Prin urmare, instanța de judecată, analizând mijloacele materiale de probă administrate la cauza penală, inclusiv copiile înscrisurilor din dosarul civil și actele de constatare anexate la dosar, constată că teza acuzării referitoare la consemnarea eronată a absenței lui Ghimpu Ala nu este confirmată de probele administrate. Or, la materialele cauzei se regăsesc actele de constatare a absenței lui Ghimpu Ala de la serviciu pentru perioada 09–26 august 2016 (*Vol. IV, f.d.164–176*), acestea fiind semnate de mai mulți angajați ai Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”. Mai mult, însăși Ghimpu Ala, fiind audiată nemijlocit în ședința de judecată, nu a negat faptul că în perioada 09–12 august 2016, 15–19 august 2016 și 22–26 august 2016 nu s-a aflat la sediul întreprinderii, declarând expres că: „În perioada 9–12 august 2016, 15–19 august 2016 și 22–26 august 2016 eu am lucrat acasă la domiciliu.”

În aceste condiții, instanța constată că declarațiile părții vătămate Ghimpu Ala infirmă, în parte, situația de fapt descrisă în actul de învinuire, confirmând că aceasta nu s-a aflat la locul de muncă în perioadele indicate, chiar dacă susține că și-a desfășurat activitatea de la domiciliu. Or, aprecierea caracterului justificat sau nejustificat al acestei modalități de executare a obligațiilor de serviciu ține de interpretarea și aplicarea legislației muncii și nu constituie dovada existenței unei infracțiuni de depășire a atribuțiilor de serviciu sau a instigării la comiterea unei asemenea infracțiuni.

Totodată, instanța constată că organul de urmărire penală nu a administrat nicio probă directă sau indirectă din care să rezulte că inculpata Kmit Natalia l-ar fi determinat pe inculpatul Putin Constantin să emită ordinul nr. 38-c din 23 septembrie 2016. La dosarul cauzei nu există declarații ale vreunui martor, înscrisuri, înregistrări ori alte mijloace de probă din care să rezulte existența unor acte concrete de instigare, a unei influențe exercitate asupra autorului sau a transferului rezoluției infracționale de la inculpata Kmit Natalia către inculpatul Putin Constantin. În realitate, învinuirea formulată împotriva inculpatei Kmit Natalia se întemeiază exclusiv pe presupuneri și pe interpretarea subiectivă a unor împrejurări de fapt, fără a fi susținută prin probe pertinente, concludente și veridice.

Prin urmare, instanța de judecată concluzionează că procurorul a eșuat în demonstrarea învinuirii formulate împotriva inculpatei Kmit Natalia privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (4) raportat la art. 328 alin. (1) din Codul penal. Dubiile existente nu au fost înlăturate prin probe administrate legal și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, motiv pentru care acestea urmează a fi interpretate în favoarea inculpaților, în conformitate cu art. 8 din Codul de procedură penală și principiul *in dubio pro reo*.

În același context, instanța statuează că procurorul, în spiritul art. 254 din Codul de procedură penală, avea obligația de a administra și prezenta probe atât în susținerea învinuirii, cât și în favoarea inculpaților, fiind obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru cercetarea completă, obiectivă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei. Or, din analiza probatoriului administrat rezultă că învinuirea formulată împotriva inculpaților sub acest capăt de acuzare este lipsită de suport probator suficient.

În acest sens, instanța constată că acuzarea nu a prezentat nicio probă pertinentă, concludentă și veridică care să demonstreze existența unei depășiri vădite a atribuțiilor de serviciu ori existența actelor de instigare imputate inculpatei Kmit Natalia și care să răstoarne prezumția de nevinovăție a inculpaților. Totodată, instanța reține că organul de urmărire penală nu și-a îndeplinit obligația prevăzută de art. 19 alin. (3) din Codul de procedură penală de a cerceta cauza sub toate aspectele și de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția, cât și pe cele care îi dezvinovătesc pe inculpați.

Pe cale de consecință, instanța constată că învinuirile formulate de acuzatorul de stat se bazează pe presupuneri și nu sunt susținute de un ansamblu de probe pertinente, concludente, utile și veridice, apte să răstoarne prezumția de nevinovăție și să justifice pronunțarea unei soluții de condamnare.

În baza raționamentelor expuse supra, conform art. 8 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, instanța statuează că nimeni nu este obligat să își dovedească nevinovăția, iar concluziile privind vinovăția unei persoane nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile care nu pot fi înlăturate urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

În conformitate cu principiul contradictorialității, reglementat de art. 24 din Codul de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sunt funcții separate, iar instanța de judecată nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu poate suplini lipsa probelor pe care procurorul avea obligația să le administreze.

De asemenea, potrivit art. 26 alin. (3) din Codul de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii revine procurorului. Acest principiu este consacrat și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în Hotărârea *Capean c. Belgiei din 13 ianuarie 2005*, a reținut că, în materie penală, sarcina administrării probelor revine acuzării, iar respectarea prezumției de nevinovăție impune ca orice dubiu să profite persoanei acuzate.

În aceste condiții, instanța de judecată, apreciind mijloacele de probă administrate în faza urmăririi penale și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, constată că, deși au fost confirmate anumite împrejurări de fapt privind concedierea lui Ghimpu Ala și restabilirea ulterioară a acesteia în funcție prin hotărârea instanței civile, nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii

prevăzute de art. 328 alin. (1) din Codul penal, inclusiv sub aspectul pretensei instigări imputate inculpatei Kmit Natalia.

În consecință, analizând în ansamblu declarațiile inculpaților, ale martorului și celelalte mijloace de probă administrate la cauză, apreciate în conformitate cu art. 101 alin. (1) din Codul de procedură penală sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de judecată constată că faptele imputate lui Putin Constantin în baza art. 42 alin. (2), art. 328 alin. (1) din Codul penal și lui Kmit Natalia în baza art. 42 alin. (4), art. 328 alin. (1) din Codul penal nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, sub aspectul laturii obiective, motiv pentru care inculpații urmează a fi achitați pe aceste capete de acuzare.

Cu privire la individualizarea pedepsei.

De către acuzatorul de stat, procurorul din cadrul Procuraturii Anticorupție, Ala Căuș, în cadrul dezbaterilor judiciare, s-a solicitat recunoașterea vinovăției inculpaților pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 29, art. 42 alin. (2) și art. 191 alin. (4) din Codul penal, solicitând condamnarea fiecăruia dintre inculpați la pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 9 (nouă) ani.

În cadrul dezbaterilor judiciare, apărătorii inculpaților, precum și inculpații, în ultimul cuvânt, nu s-au expus asupra pedepsei, întrucât au susținut că învinuirea formulată nu și-a găsit confirmarea prin probatoriul administrat în cauză și au pledat pentru pronunțarea unei sentințe de achitare.

Astfel, potrivit art. 24 alin. (2) din Codul de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât cele prevăzute de lege.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplină libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând cont de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori cuantumului pedepsei în cadrul individualizării acesteia.

La individualizarea judiciară a pedepsei ce urmează a fi aplicată, instanța va avea în vedere dispozițiile art. 7 și 75 Cod penal, respectiv: modalitatea și împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, gradul prejudiciabil al faptei săvârșite, precum și circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) și (2) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Concomitent, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și ale pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și cu stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța remarcă că pedeapsa este echitabilă atunci când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De altfel, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de lege și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În concordanță, instanța consideră că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

În acest sens, instanța de judecată menționează că scopul pedepsei penale nu este ca aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sensul că pedeapsa nu trebuie privită ca „prețul” pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea fetei prejudiciabile și urmările acesteia, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se realizarea dreptății prin prisma principiilor proporționalității și echității.

Instanța concluzionează că sentința de condamnare în prezenta cauză penală va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpat, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale statului sunt apărute, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

În cadrul individualizării pedepsei, instanța de judecată ține cont și de regula nr. 6 din Recomandarea nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, potrivit căreia natura și durata sancțiunilor aplicate trebuie să fie proporționale cu gravitatea infracțiunii și cu situația personală a persoanei condamnate.

Din examinarea textului de lege invocat, rezultă că aceste criterii sunt obligatorii și trebuie avute în vedere în procesul de stabilire și aplicare a pedepsei.

Cât privește săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) din Codul penal, instanța, conform art. 16 din Codul penal, atestă că infracțiunea, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor *grave săvârșite cu intenție*.

Instanța de judecată reține că infracțiunea comisă de inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia face parte din categoria infracțiunilor ce atentează la atentează la relațiile sociale referitoare la patrimoniu.

Totodată, instanța reține că în privința inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia nu sunt incidente circumstanțe atenuante sau agravante prevăzute de art. 76 și art. 77 din Codul penal.

În ceea ce privește circumstanța agravantă invocată de acuzatorul de stat, prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. c) din Codul penal, „*săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participare*”, instanța constată că aceasta nu poate fi reținută. Or, potrivit art. 77 alin. (2) din Codul penal, dacă circumstanțele prevăzute la alin. (1) sunt prevăzute în articolele corespunzătoare din Partea specială a Codului penal în calitate de semne ale componenței de infracțiune, acestea nu pot fi concomitent considerate și circumstanțe agravante.

În speță, la încadrarea juridică a faptelor inculpaților au fost aplicate prevederile art. 30 raportat la art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, iar împrejurarea privind săvârșirea infracțiunii de două sau mai multe persoane, prevăzută la art. 191 alin. (2) lit. b) din Codul penal, constituie deja un semn calificativ al infracțiunii. Prin urmare, aceeași împrejurare nu poate fi valorificată încă o dată în calitate de circumstanță agravantă la individualizarea pedepsei, întrucât aceasta ar contraveni prevederilor art. 77 alin. (2) din Codul penal.

Concomitent, temeiuri pentru liberarea inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia de răspundere penală conform prevederilor art. 53 din Codul penal nu au fost stabilite.

În continuare, instanța de judecată reține că art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal (*în redacția Legii în vigoare la data pronunțării sentinței*) stabilește pedeapsa cu *amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.*

Concomitent, la individualizarea pedepsei, instanța reține gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, caracterul și gravitatea acesteia, modalitatea de comitere, valoarea prejudiciului constatat, precum și faptul că prin acțiunile inculpaților au fost afectate relațiile sociale privind administrarea și gestionarea legală a patrimoniului Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”.

În acest mod, reieșind din opiniile participanților la proces, din materialele cauzei penale, din limitele de pedeapsă prevăzute de norma penală și din considerentele expuse supra, instanța apreciază că scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 din Codul penal poate fi realizat prin aplicarea în privința inculpaților a pedepsei cu închisoarea, însoțită de pedeapsa complementară obligatorie a privării de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de administrarea și gestionarea bunurilor altei persoane. Instanța consideră că aplicarea exclusiv a amenzii nu ar corespunde gradului prejudiciabil al faptelor constatate și nu ar asigura realizarea scopului preventiv și educativ al pedepsei.

Din motivele enumerate supra, exprimate atât în favoarea, cât și în defavoarea inculpaților, instanța stabilește următoarele pedepse:

– **în privința inculpatului Putin Constantin**, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30 raportat la art. 42 alin. (2), art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, se stabilește pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de administrarea și gestionarea bunurilor altei persoane pe un termen de 3 (trei) ani;

– **în privința inculpatei Kmit Natalia**, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30 raportat la art. 42 alin. (2), art. 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, se stabilește pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de administrarea și gestionarea bunurilor altei persoane pe un termen de 3 (trei) ani.

La acest aspect, instanța de judecată reține că, la individualizarea pedepsei, a avut în vedere că inculpații sunt persoane de vârstă înaintată, pensionari, anterior nu au fost condamnați, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, se caracterizează pozitiv și nu rezultă că ar avea antecedente penale sau un comportament infracțional constant. Totodată, instanța a ținut cont de natura și gravitatea infracțiunii săvârșite, de modalitatea de comitere a acesteia, de valoarea prejudiciului reținut și de necesitatea prevenirii săvârșirii unor infracțiuni similare.

Instanța apreciază că pedeapsa stabilită fiecăruia dintre inculpați, constând în 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de administrarea și gestionarea bunurilor altei persoane pe un termen de 3 ani, este proporțională cu gravitatea faptei, echitabilă în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei și aptă să asigure realizarea scopului pedepsei penale.

În subsidiar, instanța a stabilit pedeapsa la limita minimă prevăzută de lege pentru pedeapsa închisorii, având în vedere circumstanțele personale ale inculpaților, lipsa antecedentelor penale, vârsta înaintată, conduita acestora pe parcursul procesului penal și împrejurarea că aceștia nu se caracterizează ca persoane predispuse la desfășurarea unei activități infracționale.

În ceea ce privește aprecierea tipului penitenciarului, în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) și alin. (6) din Codul penal, instanța dispune executarea pedepsei aplicate inculpatului Putin Constantin în penitenciar de tip semiînchis, iar a pedepsei aplicate inculpatei Kmit Natalia în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

De asemenea, instanța consideră oportună suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea și stabilirea în privința ambilor inculpați a unei perioade de probațiune pe un termen de 3 (trei) ani, în conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) și (2) din Codul penal.

Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, aceasta poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune. În acest caz, instanța dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune stabilită, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și va îndreptăți încrederea acordată prin respectarea obligațiilor stabilite.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, perioada de probațiune se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 3 ani.

Subsecvent, potrivit alin. (6) al aceluiași articol, aplicând condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, instanța de judecată obligă condamnatul să respecte anumite obligații. În acest sens, instanța stabilește că inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia vor avea obligațiile prevăzute la lit. a) și b) ale alin. (6) art. 90 din Codul penal, respectiv *să se prezinte la organul de probațiune la datele fixate de acesta și să anunțe în scris, în prealabil, schimbarea domiciliului sau orice deplasare care depășește 5 zile*.

Totodată, instanța de judecată apreciază că, în privința inculpaților, scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea efectivă a pedepsei cu închisoarea, or, aplicarea unei pedepse privative de libertate cu executare efectivă trebuie să reprezinte o măsură excepțională, aplicabilă doar atunci când scopul pedepsei nu poate fi realizat printr-o modalitate mai puțin severă de executare. În prezenta cauză, instanța apreciază că supravegherea comportamentului inculpaților pe durata perioadei de probațiune, împreună cu obligațiile stabilite de lege și de prezenta sentință, sunt suficiente pentru corectarea și reeducarea acestora, precum și pentru prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni. Totodată, instanța mai menționează că inculpații sunt persoane de vîrstă înaintată, pensionari, anterior nu au fost condamnați și nu rezultă că ar avea un comportament infracțional constant.

În aceste condiții, instanța apreciază că pedeapsa aplicată inculpaților este una echitabilă și proporțională gravității faptelor constatate, fiind suficientă pentru realizarea scopurilor prevăzute de art. 61 din Codul penal, fără a fi excesivă în raport cu persoana acestora și cu circumstanțele concrete ale cauzei.

Totodată, instanța reține că suspendarea condiționată a executării pedepsei nu constituie o înlăturare a răspunderii penale și nici o exonerare de consecințele condamnării, ci reprezintă o modalitate de individualizare a executării pedepsei, prin care condamnaților li se oferă posibilitatea de a-și corecta comportamentul fără executarea efectivă a pedepsei cu închisoarea.

Potrivit art. 90 alin. (9) din Codul penal, în cazul în care condamnații, în perioada de probațiune, vor încălca în mod sistematic obligațiile stabilite sau vor săvârși o nouă infracțiune, instanța de judecată poate dispune anularea suspendării condiționate a executării pedepsei și executarea, totală sau parțială, a pedepsei stabilite prin prezenta sentință.

Termenul executării pedepsei urmează a fi calculat de la data rămânerii definitive a prezentei sentințe.

Cu privire la măsura preventivă.

În corespundere cu prevederile art. 385 alin. (1) pct. 15) și art. 395 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală, instanța urmează să se expună asupra măsurii preventive ce urmează a fi aplicată inculpatului până la rămânerea definitivă a sentinței.

În cadrul dezbatelor judiciare, acuzatorul de stat, apărătorii și inculpații, în ultimul cuvânt, nu s-au expus asupra necesității aplicării, menținerii, modificării sau revocării măsurii preventive în privința inculpaților.

Analizând materialele cauzei penale, instanța constată că, la momentul pronunțării sentinței, inculpații nu se află sub imperiul vreunei măsuri preventive în cadrul prezentei cauze penale.

În acest context, instanța reține că, potrivit art. 329 alin. (1) din Codul de procedură penală, la judecarea cauzei, instanța, *din oficiu* sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună *aplicarea*, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

Instanța constată că, potrivit art. 175 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, măsurile preventive constituie măsuri cu caracter de constrângere, orientate în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal și al executării sentinței.

Reieșind din conținutul art. 178 alin. (2) din Codul de procedură penală, obligarea de a nu părăsi țara constă în îndatorirea impusă inculpatului de către instanța de judecată de a nu părăsi teritoriul Republicii Moldova fără încuviințarea organului care a dispus această măsură, precum și în executarea altor obligații prevăzute la alin. (1) al aceluiași articol.

Astfel, instanța statuează că, până la rămânerea definitivă a sentinței, în privința inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia urmează a fi aplicată măsura preventivă – *obligarea de a nu părăsi țara*.

Instanța menționează că, în privința inculpaților, a fost aplicată pedeapsa cu închisoarea, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, inculpații nu au demonstrat anterior riscuri de eschivare și s-au prezentat în fața instanței pe tot parcursul examinării cauzei, iar, prin urmare, aplicarea unei măsuri preventive neprivative de libertate este suficientă și proporțională, aceasta având drept scop asigurarea executării sentinței și garantarea prezenței inculpaților în fața instanțelor ierarhic superioare, în cazul contestării prezentei sentințe.

Cu privire la latura civilă.

În contextul dezbatelor judiciare, acuzatorul de stat a solicitat admiterea integrală a acțiunii civile, în privința căreia *partea apărării a obiectat tacit*, prin solicitarea emiterii unei sentințe de achitare în privința inculpaților.

Reprezentantul părții civile, Consiliul municipal Chișinău, Coica Ivan, în cadrul audierii sale, a invocat că susține acțiunea civilă, solicitând admiterea acesteia.

Instanța de judecată constată că, reprezentantul Coica Ivan a depus acțiune civilă prin care a solicitat încasarea în beneficiul Consiliului municipal Chișinău, din contul inculpaților Putin Constantin și Kmit Natalia, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, a mijloacelor bănești în cuantum de 426 317,03 lei (*Vol. VIII, f.d.66-70*).

În continuare, *în drept*, instanța reține că în conformitate cu art. 219 alin. (1) din Codul de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (*acțiunea sau inacțiunea*) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

În conformitate cu art. 220 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură penală, acțiunea acivilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, iar normele procedurii civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementari. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Potrivit prevederilor art.225 alin.(2) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere.

În conformitate cu art. 387 alin. (1) din Codul de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit prevederilor art. 397 pct. (1) din Codul de procedură penală, dispozitivul sentinței de condamnare, precum și al celei de achitare sau de încetare a procesului penal, pe lângă chestiunile enumerate în art.395 și 396, în cazurile necesare, trebuie să mai cuprindă și hotărârea cu privire la acțiunea civilă înaintată sau hotărârea pronunțată din oficiu de către instanță referitor la repararea pagubei.

Instanța subliniază că părții civile, Consiliul municipal Chișinău, i-a fost cauzat un prejudiciu material în cuantum de 44 331,32 lei, adică într-un cuantum mai redus decât cel solicitat prin acțiunea civilă, fapt stabilit cu certitudine în ședința de judecată, în cadrul unui proces contradictoriu, ceea ce impune admiterea acțiunii civile în această parte, iar în rest respingerea acesteia ca nefondată.

În argumentare acestei soluții, instanța relevă că partea civilă a înaintat acțiunea civilă și a solicitat recuperarea prejudiciului în cuantum de 426 317,03 lei, întemeindu-se exclusiv pe învinuirea formulată de organul de urmărire penală. În acest sens, însuși reprezentantul părții civile, în cadrul audierii sale, a declarat că la stabilirea cuantumului prejudiciului s-a ghidat de învinuirea formulată în privința inculpaților, fără a invoca alte argumente sau a prezenta alte probe în susținerea acțiunii civile.

Mai mult decât atât, instanța a stabilit cu certitudine că părții vătămate/civile i-a fost cauzat un prejudiciu material ca rezultat al infracțiunii comise de inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia, însă, din ansamblul probelor administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, s-a constatat că prejudiciul material dovedit este în cuantum de 44 331,32 lei, iar pentru diferența ce depășește această sumă nu au fost administrate probe pertinente, concludente și veridice care să confirme existența și întinderea prejudiciului pretins.

În acest mod, se impune admiterea parțială a acțiunii civile, pentru a nu leza dreptul părții civile la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, însă numai în limita prejudiciului real stabilit prin prezenta sentință, respectiv în cuantum de **44 331,32 lei**, iar în rest acțiunea civilă urmează a fi respinsă ca nefondată.

Cu privire la cheltuieli judiciare.

Cu referire la cheltuielile judiciare instanța de judecată reține că, în cadrul dezbaterilor judiciare, acuzatorul de stat, apărătorii și inculpații, în ultimul cuvânt, nu s-au expus în privința acestora.

Însă, în conformitate cu prevederile art. 397 pct. 5) din Codul de procedură penală, dispozitivul sentinței de condamnare, precum și al celei de achitare sau de

încetare a procesului penal, pe lângă chestiunile enumerate în art. 395 și 396, în cazurile necesare, trebuie să mai cuprindă și dispoziția referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare.

În acest mod, instanța reține *în fapt* că, potrivit scrisorii autentice nr. 10/1153 din 19 decembrie 2018, cu anexă, contul de plată nr. 297 din 18 decembrie 2018 (*Vol. IV, f.d.110-111*), semnată de șeful, locotenent-colonel Iaroslav Bîtcă, cheltuielile suportate cu ocazia efectuării Raportului de expertiză judiciară nr. 297 din 19.12.2018 constituie suma de 3150 lei.

În drept, conform art. 229 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Potrivit alin. (3) al aceleiași norme, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Alineatul (3) al normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte definitiv cheltuielile judiciare, ci doar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Astfel, ținând cont că Raportul de expertiză judiciară nr. 297 din 19.12.2018 a fost efectuat în cadrul prezentei cauze penale, iar cheltuielile aferente acestuia, în cuantum de 3150 lei, sunt confirmate prin înscrisurile anexate la materialele cauzei, instanța apreciază că acestea constituie cheltuieli judiciare reale, necesare și rezonabile, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

În circumstanțele specifice cauzei date, instanța a luat în considerare și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în condiția neadmiterii încasării unor cheltuieli de judecată prea mari din contul inculpatului (*cauzele*

*Kreuz împotriva Poloniei (nr. 1), §§ 60-67; Podbielski și PPU Polpure împotriva Poloniei, §§ 65-66; Weissman și alții împotriva României, § 42 și a contrario Reuther împotriva Germaniei (dec.)), precum și faptul că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil (cauza Costin împotriva României, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții împotriva României, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre împotriva României, hotărârea din 27 iulie ***** etc.).*

Prin urmare, având în vedere că inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia au fost recunoscuți vinovați pentru comiterea aceleiași infracțiuni în calitate de coautori, iar cheltuielile judiciare menționate au fost suportate în legătură directă cu administrarea probelor în prezenta cauză penală, instanța consideră necesară încasarea de la inculpații Putin Constantin și Kmit Natalia în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare aferente efectuării Raportului de expertiză judiciară nr. 297 din 19.12.2018, în cuantum de 3150 (*trei mii una sută cincizeci*) lei, repartizate în mod egal, a câte 1575 (*una mie cinci sute șaptezeci și cinci*) lei de la fiecare inculpat.

Cu privire la măsurile asigurătorii.

În cadrul dezbatelor judiciare, acuzatorul de stat, apărătorii și inculpații, în ultimul cuvânt, nu s-au expus asupra menținerii sau ridicării măsurilor asigurătorii.

În fapt, instanța de judecată relevă că, prin încheierea și mandatul judecătoresc nr. 12-324/2019 din 25 martie 2019 al Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a autorizat aplicarea sechestrului asupra următoarelor bunuri ce aparțin cu drept de proprietate învinuitului Putin Constantin *****:

– construcția cu nr. cadastral *****, situată în ***** (valoarea cadastrală – 577 158,09 lei);

– construcția cu nr. cadastral *****, situată în ***** (valoarea cadastrală – 31 152,54 lei);

– construcția cu nr. cadastral *****, situată în ***** (valoarea cadastrală – 14 428,90 lei);

– construcția cu nr. cadastral *****, situată în ***** (valoarea cadastrală – 21 999,09 lei).

Ulterior, prin procesul-verbal de punere sub sechestru din 27 martie 2019, asupra bunurilor menționate a fost aplicat sechestru. (*Vol. VII, f.d.213-2019*)

Totodată, instanța reține că, prin încheierea și mandatul judecătoresc nr. 12-325/2019 din 25 martie 2019 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a autorizat aplicarea sechestrului asupra automobilului de model Hyundai Getz, de culoare neagră, anul fabricației *****, cu numărul de înmatriculare *****, bun ce aparține cu drept de proprietate învinuitei Kmit Natalia. În executarea acestei

încheieri, prin procesul-verbal de punere sub sechestru din 26 martie 2019, asupra automobilului respectiv a fost aplicat sechestru. (*Vol. VII, f.d.228-236*)

În drept, instanța reține că, în conformitate cu art. 202 din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală, din oficiu, sau instanța de judecată, la cererea părților, poate lua în cursul procesului penal măsuri asiguratorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii, reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, eventualei confiscări speciale sau confiscări extinse, precum și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare, iar măsurile asiguratorii constau în sechestrarea bunurilor mobile și imobile, în conformitate cu prevederile art. 203–210 din Codul de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 203 alin. (2) din Codul de procedură penală, punerea sub sechestru a bunurilor se aplică în vederea garantării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, garantării executării pedepsei amenzii, eventualei confiscări speciale sau confiscări extinse, iar potrivit art. 204 alin. (1) din același cod, pot fi puse sub sechestru bunurile bănuیتului, învinuitului, inculpatului sau ale părții civilmente responsabile, în limita valorii probabile a prejudiciului, a amenzii sau a bunurilor pasibile de confiscare.

În conformitate cu prevederile art. 204 alin. (2) din Codul de procedură penală, pentru garantarea executării pedepsei amenzii pot fi puse sub sechestru numai bunurile învinuitului sau ale inculpatului, în funcție de suma maximă a amenzii care poate fi stabilită pentru infracțiunea comisă.

În concordanță cu art. 210 alin. (1) din Codul de procedură penală, bunurile se scot de sub sechestru prin hotărârea organului de urmărire penală sau a instanței dacă, în urma retragerii acțiunii civile, modificării încadrării juridice a infracțiunii incriminate bănuیتului, învinuitului ori inculpatului sau din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru. De asemenea, instanța de judecată, judecătorul de instrucție sau procurorul, în limitele competenței lor, ridică sechestrul asupra bunurilor și în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestru de către organele de urmărire penală fără autorizația respectivă.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 12) din Codul de procedură penală, instanța decide dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor sau nu.

Instanța notează că sechestrul asigurator reglementat la art. 202–210 din Codul de procedură penală nu are natura juridică a unei garanții reale, ci a unui act procesual de indisponibilizare a bunurilor, astfel încât acestea să nu poată face obiectul unor acte de înstrăinare până la executarea hotărârii judecătorești.

În susținerea acestei teze, în *cauza Raimondo c. Italiei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că măsurile asiguratorii urmăresc un scop legitim de interes general, iar indisponibilizarea temporară a bunurilor în vederea garantării executării unei hotărâri judecătorești nu contravine art. 1 din Protocolul nr. 1 la

Convenție, atât timp cât există un raport rezonabil de proporționalitate între măsura dispusă și scopul urmărit.

Totodată, potrivit art. 205 alin. (1) din Codul de procedură penală, punerea sub sechestru a bunurilor poate fi dispusă numai în cazurile în care există o bănuială rezonabilă că bunurile urmărite pot fi tănuite, deteriorate, înstrăinate sau cheltuite, ceea ce ar putea face imposibilă executarea obligațiilor patrimoniale stabilite prin hotărârea judecătorească.

Analizând circumstanțele cauzei, instanța constată că prin prezenta sentință acțiunea civilă a fost admisă doar parțial, în cuantum de 44 331,32 lei, iar cheltuielile judiciare urmează a fi încasate în sumă de 3 150 lei. Respectiv, necesitatea menținerii sechestrului asupra bunurilor inculpaților sub aspectul valorii integrale pentru care acesta a fost aplicat a decăzut, întrucât valoarea bunurilor indisponibilizate depășește considerabil cuantumul obligațiilor patrimoniale stabilite prin prezenta sentință.

În aceste condiții, instanța apreciază că menținerea sechestrului asupra întregii mase de bunuri indisponibilizate ar fi disproporționată în raport cu scopul urmărit și ar constitui o ingerință excesivă în dreptul de proprietate al inculpaților, atât timp cât executarea obligațiilor patrimoniale stabilite prin prezenta sentință poate fi garantată prin menținerea sechestrului numai în limita valorii prejudiciului material admis și a cheltuielilor judiciare.

Prin urmare, în temeiul art. 210 alin. (1) și art. 385 alin. (1) pct. 12) din Codul de procedură penală, instanța consideră necesară ridicarea parțială a sechestrului aplicat asupra bunurilor inculpaților, cu menținerea acestuia doar în limita sumei totale de 47 481,32 lei, reprezentând prejudiciul material admis prin prezenta sentință în cuantum de 44 331,32 lei și cheltuielile judiciare în sumă de 3 150 lei, iar în partea ce depășește această valoare sechestrul urmează a fi ridicat, întrucât, în sensul art. 210 alin. (1) din Codul de procedură penală, a decăzut necesitatea menținerii acestuia.

Cu privire la mijloacele materiale de probă și corpurile delict.

Cu referire la prevederile art. 157, 161-162, art. 385 alin. (1) pct. 13), art. 397 pct. 3) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delict.

În cadrul dezbaterilor judiciare, acuzatorul de stat a solicitat ca mijloacele materiale de probă și corpurile delict anexate la dosarul penal să fie păstrate la materialele cauzei până la definitivarea sentinței. Apărătorii și inculpații nu s-au expus asupra chestiunii privind soarta mijloacelor materiale de probă și a corpurilor delict.

Astfel, instanța de judecată constată că, la materialele cauzei penale, au fost recunoscute și anexate în calitate de mijloace materiale de probă: - *Actul*

inspectării financiare tematice la Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” din 05 februarie 2014 (Vol. II, f.d. 36–41); - Analiza operațională din 09 octombrie 2017 privind corectitudinea efectuării achizițiilor și contrapunerea datelor referitoare la traversarea frontierei de stat cu salariile calculate angajaților întreprinderii în perioada 2010–2016 (Vol. III, f.d. 16–22); - Analiza operațională din 28 februarie 2018 privind corectitudinea calculării și achitării remunerației muncii unor angajați ai Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, prin contrapunerea datelor privind traversarea frontierei de stat (Vol. III, f.d. 49–54);- Copiile actelor ridicate din dosarul civil nr. 2-3480/16 privind litigiul de muncă dintre Ghimpu Ala și Î.S. A.P. Cantina „Adolescența” (Vol. IV, f.d. 122–203); - Copiile documentelor privind raporturile de muncă ale unor angajați ai întreprinderii, inclusiv contracte individuale de muncă, ordine de angajare și eliberare din funcție, tabele de evidență a timpului de muncă și certificate privind salariile calculate și achitate (Vol. VII, f.d. 5–6); - Un CD-R ce conține baza de date contabilă „1C” a Î.S. A.P. Cantina „Adolescența”, ridicat în cadrul percheziției efectuate în biroul de serviciu al inculpatului Putin Constantin, precum și un CD-R conținând informații furnizate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră privind traversarea frontierei de stat de către persoanele vizate în cauză (Vol. IV, f.d. 3).

De asemenea, instanța constată că la cauza penală au fost recunoscute și anexate în calitate de corpuri delict *ordinele de plată originale ridicate în cadrul urmăririi penale, enumerate în procesul-verbal de recunoaștere și anexare în calitate de corpuri delict și păstrate într-un plic format A4 anexat la cauza penală.*

Potrivit art. 162 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală, în cazul în care procurorul dispune încetarea urmăririi penale sau în cazul soluționării cauzei în fond, se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delict, iar în acest caz documentele care constituie corpuri delict rămân la dosar pe tot termenul de păstrare a acestuia sau, la solicitare, se remit persoanelor interesate.

Din conținutul prevederilor art. 157 alin. (1) din Codul de procedură penală rezultă că constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (*scrisă, audio, video, electronică etc.*) care provin de la persoane oficiale, fizice sau juridice, dacă în ele sunt expuse ori adevărate circumstanțe care au importanță pentru cauză. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că documentele se anexează, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atât timp cât se păstrează dosarul respectiv. În cazul în care documentele în original sunt necesare pentru evidență, rapoarte sau în alte scopuri legale, acestea pot fi restituite deținătorilor, dacă este posibil fără a afecta cauza, copiile de pe acestea păstrându-se la dosar.

La fel, conform art. 164 din Codul de procedură penală, înregistrările audio sau video, fotografiile, mijloacele de control tehnic, electronic, magnetic, optic și

alți purtători de informație tehnico-electronică, dobândite în condițiile prezentului cod, constituie mijloace de probă dacă ele conțin date sau indicii temeinice privind pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni și dacă conținutul lor contribuie la aflarea adevărului în cauza respectivă.

În aceste circumstanțe, în temeiul art. 157 alin. (2), art. 162 alin. (1) pct. 5) și art. 164 din Codul de procedură penală, instanța de judecată concluzionează că mijloacele materiale de probă și corpurile delictelor urmează să fie păstrate la materialele cauzei penale pe tot termenul de păstrare a dosarului.

Astfel, în baza materialelor și probelor cercetate în ședința de judecată, în conformitate cu prevederile art. 16, 70, 72 și 90 din Codul penal, art. 157, 162, 164, 175, 178, 202-205, 210, 329, 339, 340, 384–390, 392–396 și 397 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se recunoaște **Putin Constantin ******* vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30, 42 alin. (2), 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal (*în redacția legii în vigoare la data pronunțării sentinței*) și în baza acestei Legi i se stabilește pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (*doi*) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de administrarea și gestionarea bunurilor altei persoane pe un termen de 3 (*trei*) ani.

În temeiul art. 90 din Codul penal, pedeapsa cu închisoarea aplicată lui **Putin Constantin ******* prin prezenta sentință se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 3 (*trei*) ani și nu va fi executată dacă condamnatul, în termenul de probațiune, nu va comite noi infracțiuni și va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Potrivit art. 90 alin. (6) din Codul penal, **Putin Constantin ******* se obligă să se prezinte la organul de probațiune la datele fixate de acesta și să anunțe în scris, în prealabil, despre schimbarea domiciliului sau orice deplasare care depășește 5 zile.

Termenul executării pedepsei stabilite lui **Putin Constantin ******* se calculează din momentul rămânerii definitive a prezentei sentințe.

Se aplică în privința lui **Putin Constantin ******* măsura preventivă – *obligarea de a nu părăsi țara, până la rămânerea definitivă a sentinței*.

Se achită **Putin Constantin *******, învinuit în baza art. 42 alin. (2), 328 alin. (1) din Codul penal, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

Se recunoaște **Kmit Natalia ******* vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30, 42 alin. (2), 191 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal (*în*

redacția legii în vigoare la data pronunțării sentinței) și în baza acestei Legi i se stabilește pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de administrarea și gestionarea bunurilor altei persoane pe un termen de 3 (trei) ani.

În temeiul art. 90 din Codul penal, pedeapsa cu închisoarea aplicată lui **Kmit Natalia ******* prin prezenta sentință se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani și nu va fi executată dacă condamnată, în termenul de probațiune, nu va comite noi infracțiuni și va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Potrivit art. 90 alin. (6) din Codul penal, **Kmit Natalia ******* se obligă să se prezinte la organul de probațiune la datele fixate de acesta și să anunțe în scris, în prealabil, despre schimbarea domiciliului sau orice deplasare care depășește 5 zile.

Termenul executării pedepsei stabilite lui **Kmit Natalia ******* se calculează din momentul rămânerii definitive a prezentei sentințe.

Se aplică în privința lui **Kmit Natalia ******* măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, până la rămânerea definitivă a sentinței.

Se achită **Kmit Natalia *******, învinuită în baza art. 42 alin. (4), 328 alin. (1) din Codul penal, pe motiv că fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii.

Se încasează de la **Putin Constantin ***** și Kmit Natalia ******* în beneficiul Statului suma de 3 150 (trei mii una sută cincizeci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare aferente efectuării Raportului de expertiză judiciară nr. 297 din 19.12.2018, repartizată în mod egal între condamnați, în cuantum de câte 1 575 (una mie cinci sute șaptezeci și cinci) lei de la fiecare.

Acțiunea civilă depusă de partea civilă Consiliul municipal Chișinău se admite parțial.

Se încasează în mod solidar de la **Putin Constantin ***** și Kmit Natalia *******, în beneficiul Consiliului municipal Chișinău, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, suma de 44 331 (patruzeci și patru mii trei sute treizeci și unu) lei 32 bani.

În rest, acțiunea civilă se respinge ca nefondată.

Măsurile asiguratorii, sub formă de sechestr, autorizate prin încheierile și mandatele judecătorești emise de Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, nr. 12-324/2019 din 25 martie 2019 și nr. 12-325/2019 din 25 martie 2019, și puse în executare prin procesele-verbale de punere sub sechestr din 27 martie 2019 și 26 martie 2019, se mențin în limita sumei totale de 47 481 (patruzeci și șapte mii patru sute optzeci și unu) lei 32 bani, în scopul garantării reparării prejudiciului material admis prin prezenta sentință în cuantum de 44 331,32 (patruzeci și patru mii trei sute treizeci și unu) lei 32 bani și al compensării cheltuielilor judiciare în sumă de 3 150 (trei mii una sută cincizeci) lei, iar în partea care depășește această

valoarea sechestrul urmează a fi ridicat după rămânerea definitivă a prezentei sentințe.

Mijloacele materiale de probă și corpurile delictelor: *documentele în original, copiile de pe acte și purtătorii de informație de tip CD, anexate la materialele cauzei penale, precum și ordinele de plată în original, care se păstrează într-un plic format A4, anexat la materialele cauzei penale – urmează a fi păstrate la materialele cauzei penale pe tot termenul de păstrare a dosarului.*

Sentința este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 15 (*cincisprezece*) zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Sentința integrală este pronunțată în ședință publică la **01 iulie 2026, ora 14:30.**

**Președintele ședinței,
Judecătorul
BEJENARI**

Olga